

Emrihan AYDIN

Yeni Dünya 5.0

Geleceğe Hoş geldiniz.

Yeni Dünya 5.0

Geleceğe Hoş geldiniz

Ankara, 2025

ISBN Numarası: 978-605-83606-0-0

Bu kitapta yer alan yazı, fotoğraf ve sair içeriklerin, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kısmen ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlanması ve dağıtılması kesinlikle yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Ürünün tüm hakları saklıdır.

Oku,
Kendini geliştir.
Unutma!
Kimse senin için senin kadar savaşmaz.
Oku.
Doğru kapıyı bulduğunda çalacak yüzün,
çaldığın kapı açıldığında da
edecek kelâmın olsun.
Ve unutma!
Çalmadığın hiçbir kapı açılmaz.

Emelhan A. D. N.

Biyografi

Lisans eğitimini Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Maliye Bölümü'nde tamamladı. Üniversite eğitimi sırasında başladığı profesyonel iş hayatında insan kaynakları, yayıncılık, danışmanlık ve eğitim sektörlerinde editör, koordinatör ve yönetici olarak çalıştı.

İş hayatına yönelik yazmış olduğu makaleler ve denemeler, ulusal dergi ve internet sitelerinde yayınlandı ve kısa sürede geniş bir okuyucu kitlesi tarafından ilgiyle takip edilen yazarlardan biri oldu.

Profesyonel iş hayatı boyunca çeşitli kurum ve üniversitede kurumsal gelişim, kişisel gelişim, pazarlama, kariyer yönetimi ve örgütsel yönetim gibi konularda binlerce kişiye eğitim verdi.

Vatani görevinin ardından 2008 yılında kişisel ve kurumsal gelişim alanlarında danışmanlık, eğitim, araştırma ve belgelendirme faaliyet gösteren Tome Bilgi Holdingi' ni kurdu. "Ağız ve Diş Sağlığı Sektöründe Kurumsallaşma" ve "Sivil Toplum Örgütlerinde Kurumsallaşma, Gelişim ve Proje Üretimi" alanlarında niş çalışmalar yaptı.

2005 yılından itibaren akademik çalışmalar yapan AYDIN, 2010 yılında Namık Kemal Üniversitesi'nde misafir öğretim görevlisi olarak çeşitli dersler verdi.

2011 genel seçiminde siyasal iletişim konusunda çalışmalar yaparak milletvekili aday danışmanlığı yaptı. Seçimler sonunda "Milletvekili Danışmanı" olarak siyasal iletişim ve sosyal medya alanlarında başarılı çalışmalarda bulundu. Sosyal medyada yürüttüğü siyasal iletişim çalışmaları sektörünün ilklerinden oldu.

Sosyal alanlarda da aktif olan AYDIN 2013 yılında, uzun yıllar çeşitli kademelerde görev aldığı, Çorlu İş Adamları ve Sanayicileri Derneği'nde 10. dönem Yönetim Kurulu Başkanlığı yaptı. Derneğin üyesi olduğu ve o dönemde 141 sanayici ve iş adamları derneğinden oluşan TÜRKONFED çatısı altında 30 yaş altındaki ilk ve tek yönetim başkanı olarak, "yerelde etkin genelde yetkin" vizyonu ile yaptığı yerel, ulusal ve uluslararası başarılı projelerle adından sıkça söz ettirdi. Ayrıca çeşitli bakanlıklar, ulusal, uluslararası kurum ve kuruluşlar ile kamuoyunda ses getiren ve takdir toplayan projeler yürüttü.

2014 yılında Tome Bilgi Holdingi çatısı altında faaliyet gösteren Tome Yönetim Danışmanlığı A.Ş.'nin merkezini Ankara'ya taşıyarak; İstanbul merkezli ulusal çalışmalar stratejisinden, Başkent merkezli uluslararası çalışma stratejisine geçti.

2018 yılında, kamu sektörünün kurumsallaşmasına yönelik çalışmalar yapmak üzere Enigma Yönetim Danışmanlığı Ltd. Şti. şirketini kurdu.

2020 yılında, tüm dünyada etkisini gösteren ve iş dünyasının dinamiklerini kökten değiştiren "pandemi dönemi" ve sonrasında Türk şirketlerinin dünya ile ticari faaliyetlerini arttırması amacıyla BA Destek Hizmetleri Danışmanlık A.Ş. şirketini kurdu.

Üçüncü şirketin de kurulmasıyla birlikte grup şirketi organizasyonu kapsamında “AEN Şirketler Grubu” nu kurdu. Çalışmalarını AEN Şirketler Grubunda Kurucu/Başkan olarak sürdürmektedir.

2017-2020 yılları arasında Cumhurbaşkanlığı’nda danışmanlık yaptı. Bu sürede yerel yönetimler, tarım, profesyonel çiftçilik, tarım 4.0, yerel yönetim 4.0, eğitim, millet bahçeleri ve dış politika alanlarında çalışmalar yürüttü. Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Maliye Bölümü Dış Danışma Kurulu’nda görev aldı.

2024 yılından itibaren serbest danışmanlık yapmaktadır. Ayrıca Satın alma ve Tedarik Yönetimi Meslek Odası Derneği (TÜSMOD)’ da Başdanışman olarak görev almaktadır.

2002’ den bu yana Dünya gazetesi, CEO’s, Kişisel Gelişim gibi çeşitli gazete, dergi, sektörel dergi ve internet platformlarında makaleleri yayımlanan AYDIN’ ın; “İş(inin) İnsanının Başucu Kitabı”, “Üniversitelinin Başucu Kitabı”, “Özel ve Kamu Sektöründe Kurumsal Yönetim Modeli”, “Pandemi sonrasında Türkiye”, “Yüklem” ve “Merkez Anadolu Devlet Yönetimi Sistemi” adıyla yayımlanmış kitapları bulunmaktadır.

--

Çalışma Alanları:

- Devlet Yönetimi
- Dünya ve gelecek
- İletişim
- İş Dünyası
- Kamu Yönetimi
- Kariyer Yönetimi
- Kişisel Gelişim
- Kurumsal Gelişim
- Sivil Toplum
- Siyasal Yönetim
- Tarımsal yönetim
- Tarih
- Yerel Yönetimler
- Yönetim Tarihi
- Yönetim ve Organizasyon

Yayımlanan Kitapları:

- Merkez Anadolu Devlet Yönetimi Sistemi
- Yüklem
- Pandemi Sonrasında Türkiye
- Kamu ve Özel Sektörde Kurumsal Yönetim Modeli

- Üniversitelinin Başucu Kitabı
- İş(inin) Adamının Başucu Kitabı

E-Kitaplar:

- Yeni Dünya 5.0

Geliştirilen Yönetim Programları:

- Devlet Yönetimi
- Devlet Yönetiminde Liyakat
- Devlet Yönetiminde Tükenmişlik
- Yönetim Bakış Açısıyla Tarihi Anlamak

Çalışmaları:

- Yeni Dünya 5.0
- Devlet Yönetimi Hiyerarşi Piramidi
- Gerilla Organizasyonlar
- Kamu Kurumlarının Yaşamsal İhtiyaç Hiyerarşisi: BA Piramidi
- Kamu Kurumsallaşma 2.0
- Şirketlerin Yaşamsal İhtiyaç Hiyerarşisi: Tome Piramidi
- Devlet Yönetiminde Örgütsel Tükenmişlik: KAHT Açmazı

Tanımlamalar:

- Bileşik Güç 5.0
- Bilgi 5.0
- Bürokrasi 5.0
- Denetim 5.0
- Devlet Akı 5.0
- Devlet Yönetimi 5.0
- Eğitim 5.0
- Ekonomi 5.0
- Enformasyon 5.0
- Finansman 5.0
- Gelişim 5.0
- Göç 5.0
- İç Cephe 5.0

- İ.K. 5.0
- İletişim 5.0
- İstihbarat 5.0
- İş Dünyası 5.0
- Kurumsallaşma 5.0
- Liderlik 5.0
- Liyakat 5.0
- Lobicilik 5.0
- Merkezîyetçilik 5.0
- Özel Sektör 5.0
- Sağlık 5.0
- Savaş 5.0
- Siber Güç 5.0
- Sivil Toplum 5.0
- Siyaset 5.0
- Süper Güç 5.0
- Sürdürülebilirlik 5.0
- Tarım 5.0
- Tarih 5.0
- Teknokrasi 5.0
- Teknoloji 5.0
- Toplum 5.0
- Turizm 5.0
- Ulusal Denetim Kurumu 5.0
- Üretim 5.0
- Yalın Bürokrasi 5.0
- Yeni Dünya 5.0
- Yerel Yönetim 5.0
- Yönetici 5.0
- Yönetim 5.0
- Denetim 4.0
- Devlet 4.0
- Ekonomi 4.0
- Fonksiyonel Şehirler
- İ.K. 4.0
- İstihbarat 4.0
- Liyakat 4.0
- Merkezîleşen Ulus Devlet
- Milli Markalaşma Vizyonu
- Organizasyonlarda Kasti Körlük
- Para 4.0

- Sivil Toplum 4.0
- Siyaset 4.0
- Süper Güç 4.0
- Tarım 4.0 ve Profesyonel Çiftçilik
- Tekerrür Liderlik
- Ülke Bileşik Gücü
- Üretim 4.0
- Yalın Bürokrasi 4.0
- Yerel Yönetim 4.0
- Yönetim 4.0
- Yönetim Miyopluğu ve Körlüğü
- Örgütsel Davranışta Rol Uyumsuzluğu

Geliştirdiği Politikalar:

- Doğayla Uyum ve İklimsel Değişim Politikası
- Ekonomik Kalkınma Politikası
- Göç Politikası
- Kamuda Liyakat Esaslı Yeniden Teşkilatlanma Politikası
- Kentsel Dönüşüm Politikası
- Kıtılık Politikası
- Tersine Göç Politikası
- Toplumsal Uzlaş ve Milli Birlik Politikası

Geliştirdiği Modeller:

- Denetimli Kuvvetler Ayrılığı İlkesi
- Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminde Ulusal Denetim Modeli
- Dengeli Kalkınma Modeli
- Devlet Yönetiminde Tek Konu-Tek Kurum Modeli
- Kamuda İşe Alım Modeli
- Kişisel Gelişim Terzi Modeli
- Kurumsal Dış Hekimliği Modeli
- Kurumsal Gelişim Denge Modeli
- Kurumsal Gelişim Modeli
- Kurumsal Yönetim Modeli
- Sivil Toplum Örgütlerinde Kurumsallaşma Modeli
- Şehr-i Marka Modeli
- Yönetim Tarihi Enstitüsü

Analiz ve Doktrinleri:

- Anka Doktrini
- Örtülü Darbe: Liyakatsizlik-Tepkisizlik Teorisi
- Devlet Yönetiminde Sıfır Hata Programı
- KAHT Analizi
- Merkez Anadolu Kuvvetler Ayrılığı Doktrini
- Liyakatte İletken Tel Teoremi
- Reformların Başarı Formülü
- SWOHP Analizi
- Türkiye Yüzyılı Yönetim Doktrini
- Yeni Çağın Devlet Politikalarında Başarı Formülü
- İç Cephe Doktrini

İçindekiler

1. Yeni Dünya 5.0
2. Bileşik Güç 5.0
3. Bilgi 5.0
4. Bürokrasi 5.0
5. Denetim 5.0
6. Devlet Akıllı 5.0
7. Devlet Yönetimi 5.0
8. Eğitim 5.0
9. Ekonomi 5.0
10. Enformasyon 5.0
11. Finansman 5.0
12. Gelişim 5.0
13. Göç 5.0
14. İç Cephe 5.0
15. İ.K. 5.0
16. İletişim 5.0
17. İstihbarat 5.0
18. İş Dünyası 5.0
19. Kurumsallaşma 5.0
20. Liderlik 5.0
21. Liyakat 5.0
22. Lobicilik 5.0
23. Merkezîyetçilik 5.0
24. Özel Sektör 5.0

25. Sağlık 5.0
26. Savaş 5.0
27. Siber G 5.0
28. Sivil Toplum 5.0
29. Siyaset 5.0
30. Süper G 5.0
31. Sürdürülebilirlik 5.0
32. Tarım 5.0
33. Tarih 5.0
34. Teknokrasi 5.0
35. Teknoloji 5.0
36. Toplum 5.0
37. Turizm 5.0
38. Ulusal Denetim Kurumu 5.0
39. Üretim 5.0
40. Yalın Bürokrasi 5.0
41. Yerel Yönetim 5.0
42. Yönetici 5.0
43. Yönetim 5.0

Yeni Dünya 5.0

İnsanın doğasında bulunan en temel güdülerden biri olan gelişim arzusu, tarih boyunca dünyayı ve insanlığı ileriye taşıyan pek çok değişime yol açmıştır. Bu değişimlerden biri, endüstri alanında gerçekleştirilen ve yaşamın önemli dönüm noktalarını belirleyen atılımlardır. Son zamanlarda ortaya çıkan Endüstri 4.0 kavramı, önceki üç devrimin sağlam temelleri üzerine inşa edilmiş ve önemli bir dönüm noktası olmuştur. Bu kavram, insanlık için büyük bir öneme sahip olup, dünya düzeninde kayda değer bir sıçrama yaratmıştır.

5.0 akımı ise Endüstri 5.0 kavramıyla değil Toplum 5.0 olarak kavramı ilk kez 22 Ocak 2016’ da Japonya’da Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanan 5. Bilim ve Teknoloji Temel Planı’nda resmen önerilmiştir. Nisan 2016’ da Japon hükümeti, siber fiziksel sistemler aracılığıyla insanların üretkenliğini ve yaşam kalitesini arttırmak için insan merkezli sürdürülebilir bir toplum yaratma vizyonu olan T5.0’ ı desteklemeye başlamıştır.

Nedir Toplum 5.0?

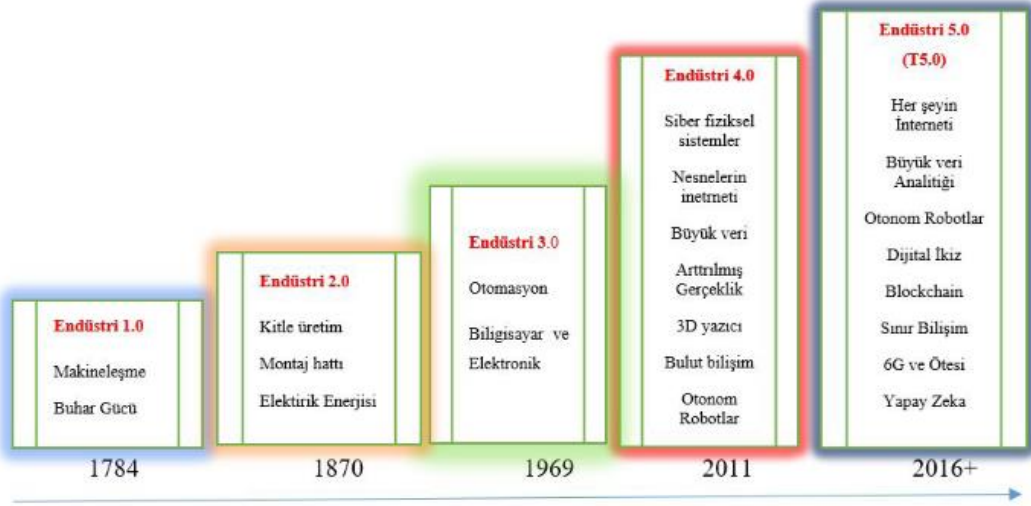
Toplum 5.0, siber uzayı (sanal alan) ve fiziksel (gerçek) alanı yüksek oranda bütünleştiren bir sistemle ekonomik ilerlemeyi sosyal sorunların çözümüne dengeleyen insan merkezli bir toplum olarak tanımlanabilir.

Toplum 5.0’ın amacı, dördüncü sanayi devriminin yeniliklerini (örneğin nesnelerin interneti, büyük veri, yapay zekâ ve paylaşım ekonomisi) endüstri ve sosyal hayata dahil ederek sosyal zorlukların çözüldüğü bir toplum yaratmak. Bu terim ilk defa sağlık, mobilite, altyapı, politika, hükümet, ekonomi ve endüstri gibi toplumun her yönünü ele alan bir kavram olarak ortaya atıldı.

Toplum 5.0, aynı zamanda 21. yüzyılın muazzam fırsatlarını ve zorluklarını da içeriyor. Bu anlayışa göre iklim değişikliği, göç, kaynak tüketimi gibi sorunlar ortaklaşa ve küresel olarak çözülmeli, yoksulluk ve eğitim gibi sürdürülebilir kalkınma hedefleri uluslararası çaba ile ele alınmalı.

T5.0’ın temel amacı teknolojik gelişmelerin topluma entegrasyonudur. Nitekim Beşinci Sanayi Devrimi olarak düşünülse de, Endüstri 5.0 olarak değil, toplumla teknolojiyi bütünleştirme hedefinden dolayı T5.0 olarak isimlendirilmiştir. Endüstri 1.0’dan Endüstri 4.0 (bundan sonra E4.0)’a kadar her devrimin teknolojik bir inovatörü bulunmaktadır. 18.yy sonlarında başlayan Endüstri 1.0 su ve buhar gücünün bulunmasıyla, 19. yy sonlarına doğru başlayan Endüstri 2.0 seri üretim ve elektrik enerjisinin artan kullanımına bağlı olarak ortaya çıkmıştır. Endüstri 3.0’ın başlangıcı ise elektronik ve bilgi teknolojilerinin gelişmesine bağlı olarak 20 yy ortalarıdır (Lasi, Kemper, Fette, Feld ve Hoffman, 2014, s. 239; Niesen, Houy, Fette ve Lous, 2016, s.5066; Salvidar, Li, Chen, Zhan, Jun ve Yi, 2015). Dördüncü sanayi devrimi ise siber fiziksel sistemler, nesnelerin interneti ve büyük veri teknolojileri ile anılmaktadır (Wang ve Wang, 2016, s.2). Bununla birlikte, ilk üç devrime göre, E4.0 tek bir teknoloji ile değil, birçok teknoloji bileşen ile temsil edilmektedir. Endüstri 5.0 ise E4.0 teknolojilerinin topluma fayda sunabilir hale dönüştürülmesini ifade etmektedir.

Tarihsel bu süreç ve teknolojileri aşağıdaki gibi özetlenebilir.

Toplum 5.0 ne çözümler getiriyor?

Şimdilik toplum 5.0 anlayışının hedeflediği çözümlere şu örnekler verilebilir.

Şehirler ve bölgeler:

1. Daha akıllı çözümleri kolaylaştırmak için veriler paylaşılacak.
2. Banliyölerde ve kırsal alanlarda merkezi olmayan topluluklar oluşturulacak.
3. Bu tür gelişmeler, farklı yaşam tarzlarını mümkün kılacak ve çeşitliliğe saygı duyulan bir toplum yaratacak.

Enerji

1. Güvenilir enerji herkesin kullanımına açık olacak.
2. Temiz ve sürdürülebilir enerji sağlanacak.
3. Yerel koşullarla merkezi olmayan mikro şebekeler geliştirilecek.

Afet Önleme ve Azaltma

1. Afet bilgilerinin kuruluşlar arasında paylaşılması, afetlere hızlı müdahale edilmesini 2. Afetlerin azaltılması için dijital teknolojiler kullanılacak.
3. Afetlerde dahi sağlık hizmetleri sürdürülecek.

Sağlık (sağlık, tıp ve hemşirelik)

1. Yeni yaklaşımlar, koruyucu aşamada bireysel sağlığa uygun bakım sağlayacak.
2. Bireyler yaşam evresi verilerini kendi inisiyatifleriyle kullanacak ve yönetecek.

Tarım ve Gıda

1. En son teknolojilerden tam olarak yararlanılacak.
2. Gıda değ er zincirini optimize etmek için veri ve teknolojiler de kullanılacak.
3. Özel  irketler, gençler ve tarım teknolojisi girişimleri dahil olmak üzere çeşitli oyuncular katılacak.

Lojistik

1. Oyuncular tedarik, üretim, nakliye ve satış verilerini paylaşarak tüm tedarik zincirlerini optimize edecek.
2. Çoğu  alı ma sistemi, otonom s r  , dronlar, ve robotlar ile otomatik hale getirilecek.
3. Yeni değ er yaratan lojistiği gerçekleştirmek için farklı müşteri ihtiyaçları belirlenecek.

 malat ve Hizmetler

1. Yeteneklerin dağılımı, bireylerin ve küçük şirketlerin yüksek düzeyde mal ve hizmet sağlamasını sağlayacak.
2. Tüketicilerin türünün tek  rne i ürünleri kolayca ve uygun maliyetle üretebilmelerini sağlayacak sistemler kurulacak.
3.    modelleri donanıma değil hizmetlere dayalı olacak.

Finans

1. Dijital dönüşüm, çeşitli,  smarlama finansal hizmetleri kullanılabilir hale getirecek.
2. Finansal sistemler, fonları toplum genelinde verimli ve etkili bir şekilde tahsis edecek.
3. Finansal hizmetlere erişimin iyileştirilmesi, ekonomik ba ımsızlı a ve daha fazla gelir e itli ine katkıda bulunacak.

Kamu Hizmetleri

1. Kamu kurumları verileri çeşitli aktörler arasında hızla paylaşarak, daha yaratıcı kamu hizmetleri sunacak.
2. Kamu kurumları zamanında ve uygun hazırlıkları yapacak ve gerekli hizmetleri sağlayacak.
3. H k metler tarafından kurulan güvenlik a ları, herkesin güvenlikle çeşitli zorlukların üstesinden gelmesini sağlayacak.

Dünya çapında hem h k metler hem de   letmeler artan kentleşme ve teknolojik değişimler, ya lanan nüfus ve küreselleşmenin Toplum 5.0'ı teşvik etmeye devam edeceğine inanıyor. Dijital  a a bu dramatik geçiş, Sanayi Devrimi'nin toplumsal değişiminin  l e inden on kat

daha hızlı ve üç yüz kat daha hızlı gerçekleşiyor – bu, etkinin kabaca üç bin katını hissedeceğimiz anlamına geliyor.

Tıpkı dalgaların birbirini güçlendirdiği gibi, bu eğilimler de birbirlerini besledikçe güç, büyüklük ve etki kazanıyor. Toplum 5.0'a ve gelecekteki ekonomilere doğru hareket durdurulamaz görülüyor; ancak, bir bütün olarak dünyanın, bu evrimden elimizden gelenin en fazlasını elde etmemizi sağlamak için hala çalışması gerekiyor.

Toplum 5.0 Akımına Karşı Çıkan Görüş

Merkez Anadolu Devlet Yönetimi Sistemi, endüstri 5.0'ın topluma entegrasyonunun yetersiz olduğunu düşünmektedir. 5.0 akımının endüstri alanından diğer yaşam alanlarına kaydırılmasını olumlu bulmakla birlikte, bu geçişin yalnızca alan değişikliği sağladığını ve gerçek bir fayda sunmadığını savunmaktadır. Eğer 5.0 bir devrimse, bu akımın hayatın her alanına yayılması, devrim içinde bir devrim niteliği taşımaktadır; ancak bu durum yine de yetersizdir. 5.0 akımının toplum dışı alanları kapsamadığı için sınırlı kalması, bu görüşü desteklemektedir. Bu nedenle, Merkez Anadolu Devlet Yönetimi Sistemi, 5.0'ın yeni dünyanın her alanında geçerli olması ve hayatın her yönüne dokunarak etki etmesi gerektiğini düşünerek, bu akımın "Yeni Dünya 5.0" olarak adlandırılmasının daha uygun olacağına inanmaktadır. Böylece, hayatın her alanına fayda sağlayan ve gerçek bir devrimsel etki yaratan bir akım ortaya çıkacaktır.

Yeni Dünya 5.0 (YD5.0)'ın 2025 yılında başlaması tesadüf değildir. 2019 yılında COVID-19 virüsü kaynaklı ilan edilen pandemi, yeni bir çağın başlangıcıdır. Bu yeni çağ, yaklaşık altı yıl süren bir geçiş dönemi ile şekillenmiş ve 2025 yılında 5.0 akımı ile tam anlamıyla başlayacaktır. Geçiş süreci, 4.0 akımı ile dünyaya yumuşak bir geçiş sunarken, 2025 itibarıyla 5.0 akımı geçerli hale gelecek ve dünya üzerindeki gelişim ve değişim hızlanacaktır.

Yeni çağın diğer dönemlerden önemli bir farkı bulunmaktadır. Bu çağda, oyunun kuralları değil, oyunun kendisi değişmiştir. Yani, değişen sadece dünya değil, yeni bir dünya ortaya çıkmıştır. Bu nedenle, 5.0'ın endüstri tekeline kurtulması, ancak hayatın her alanına yayılmasıyla anlam kazanacağı için "Yeni Dünya 5.0" olarak adlandırılmıştır.

Yeni Dünya 5.0 nedir?

Yeni Dünya 5.0, siber uzayı (sanal alan) ve fiziksel alanı (gerçek dünya) yüksek derecede entegre eden bir sistem olarak, insanlığın ilerlemesini sosyoekonomik sorunların çözümüyle dengeleyen ve tüm canlıları merkezine alan bir dünya olarak tanımlanabilir.

Yeni Dünya 5.0'ın Toplum 5.0'dan farkı nedir?

- T5.0 ekonomik ilerlemeyi amaçlamaktadır, YD5.0 ise insanlığın ilerlemesini amaçlamaktadır.
- T5.0 ekonomik ilerlemeyi sadece sosyal sorunların çözümüyle dengelerken, YD5.0 ise insanlığın ilerlemesini sosyoekonomik sorunların çözümüyle dengelemektedir.
- T5.0 sadece insanı merkez alan bir toplum hedeflerken YD5.0 sadece insanı değil tüm canlıları merkez alan bir dünyayı hedeflemektedir.

Görüldüğü üzere, T5.0'ın hedefleri, amaçları ve çözümleri oldukça sınırlıdır. Bu durum, T5.0'ın yalnızca insanı dikkate alan ve diğer canlıları ile kavramları göz ardı eden bencil bir bakış açısına sahip olduğunu göstermektedir. Oysa YD5.0, sadece insanı değil, tüm canlıları ve doğayı kapsayan bir anlayışa sahiptir. Bu yaklaşım, yalnızca ekonomik gelişim için değil, insanlığın genel gelişimi için de çalışmaktadır. İnsanlığın gelişimi, ekosistemdeki tüm canlıları ve doğayı da içine almaktadır. Dünya gelişirse, insan da gelişir; insanlık ilerledikçe, insan refah bulur.

Toplum 5.0 ne çözümler getiriyor?

Şimdilik Yeni Dünya 5.0 anlayışının hedeflediği çözümlere şu örnekler verilebilir.

Bileşik Güç 5.0

Bilgi 5.0

Bürokrasi 5.0

Denetim 5.0

Devlet Akıllı 5.0

Devlet Yönetimi 5.0

Eğitim 5.0

Ekonomi 5.0

Enformasyon 5.0

Finansman 5.0

Gelişim 5.0

Göç 5.0

İç Cephe 5.0

İ.K. 5.0

İletişim 5.0

İstihbarat 5.0

İş Dünyası 5.0

Kurumsallaşma 5.0

Liderlik 5.0

Liyakat 5.0

Lobicilik 5.0

Merkeziyetçilik 5.0

Özel Sektör 5.0

Sağlık 5.0

Savaş 5.0

Siber Güç 5.0

Sivil Toplum 5.0

Siyaset 5.0

Süper Güç 5.0

Sürdürülebilirlik 5.0

Tarım 5.0

Tarih 5.0

Teknokrasi 5.0

Teknoloji 5.0

Toplum 5.0

Turizm 5.0

Ulusal Denetim Kurumu 5.0

Üretim 5.0

Yalın Bürokrasi 5.0

Yerel Yönetim 5.0

Yönetici 5.0

Yönetim 5.0

Sonuç olarak, dünyanın yeni bir çağa girmesiyle birlikte küresel düzende önemli gelişmeler ve değişimler yaşanmaktadır. Artık yeni bir dünya düzeninden söz etmek mümkün hale gelmiştir. Geçmişte var olan birçok tabu, birer birer yıkılmakta ve bu süreç devam etmektedir. Hayatın her alanında değişimin sürmesi bekleniyor ve 2025 yılı itibarıyla tam anlamıyla yeni düzene geçişin gerçekleşmesi öngörülüyor. Bu çerçevede, gelişmeleri Yeni Dünya 5.0 devrimi ile açıklamak, tarihe not düşmek açısından büyük bir önem taşımaktadır.

Bileşik Güç 5.0

Bir ülkenin en önemli hedefi kalkınmadır. Bu hedefe ulaşmak için devlet adı verilen bir yapı bulunmaktadır ve bu yapı, ülkenin kalkınmasını sağlamak amacıyla yönetilmektedir. Devlet, içinde farklı grupların yer aldığı karmaşık bir organizasyondur. Devlet yönetimi incelendiğinde; siyaset, bürokrasi, teknokrasi ve devlet aklı gibi çeşitli unsurlardan oluşan heterojen bir yapı gözlemlenmektedir.

Sanayi devrimi ile birlikte, küresel ölçekte kalkınma kavramı hız kazanmıştır. Bu durum, yönetim anlayışını da etkilemiştir. Devlet yönetimini geliştirmek amacıyla yeni metodolojiler, stratejiler ve modeller ortaya konulmuştur. Ancak, temel dinamikler değişmeden kalmıştır. Bu dinamiklerden biri, ulusal kalkınma gündeminin esasen bir devlet sorumluluğu olarak kabul edilmesidir.

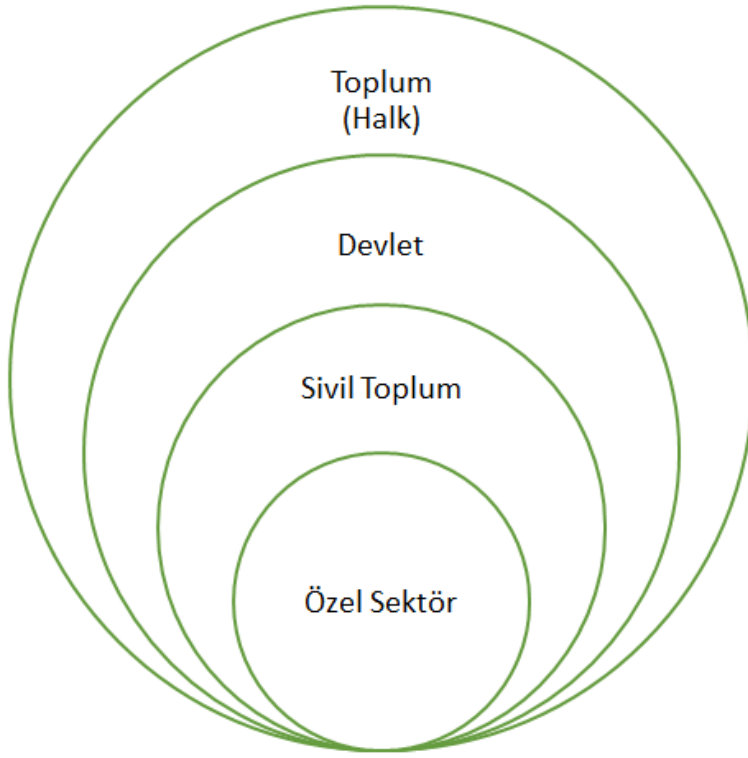
2019 yılında Covid-19 virüsünün yol açtığı pandemi, dünyada yeni bir dönemin başlangıcını işaret etti. Bu yeni dönem, birçok değişikliği de beraberinde getirdi. Artık oyunun kurallarının değil, oyunun kendisinin değiştiği bir süreçteyiz. Geçiş sürecinde pek çok tanım değişirken, insanların alışkanlıkları, yaşam tarzları ve düşünce biçimleri de köklü bir dönüşüm geçiriyor.

Değişim, yönetim bilimini de etkilemiştir. Yönetimin bir alt alanı olan devlet yönetimi, bu süreçte daha önemli ve stratejik bir konuma gelmiştir. Yeni dönemde, yönetimin devletin en temel unsuru olacağı öngörülmektedir. Devlet yönetimiyle ilgili birçok kavram da değişim geçirecektir; bunlardan biri kalkınmadır. Yeni dönemde kalkınmanın tanımı, kapsamı, sorumlulukları ve başarılı kalkınmanın formülü farklılaşacaktır. Yeni Dünya 5.0, kalkınmayı yalnızca devletin sorumluluğuna atfedilemeyecek kadar kapsamlı ve önemli bir mesele olarak görmektedir. Kalkınma, sadece devletin değil, tüm toplumun ilgilendiği stratejik bir konudur. Bu nedenle, kalkınmanın başarısız olduğu bir ülkede yalnızca devlet değil, toplumun tüm kesimleri sorgulanmalıdır.

Yeni Dünya 5.0'a göre kalkınma için "Bileşik Güç 5.0" adı verilen bir araç gereklidir. Bileşik Güç 5.0, kalkınmadaki sorumlulukların netleştirilmesi ve sonuçların muhataplarının belirlenmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Bu modele göre, toplum belli katmanlardan oluşmaktadır; bu katmanlar devlet, sivil toplum, özel sektör ve toplumun diğer kesimlerinden oluşur. Her bir grubun kalkınma için farklı görevleri ve hedefleri bulunmaktadır. Kalkınma sürecinde bu grupların hepsinin başarılı olması gerekmektedir. Gruplar, birbirleriyle koordineli ve bağlı bir şekilde çalışmak zorundadır; hiçbir grup diğerlerinden bağımsız hareket edemez. Yani, gruplardan birinin ya da bir kısmının başarısı, kalkınmanın gerçekleşmesi için yeterli değildir. Kalkınmanın dengeli olması ve toplumun her kesiminde hissedilmesi için tüm grupların hedeflerine ulaşmaları ve görevlerini yerine getirmeleri şarttır. Toplumun tüm kesimleri tarafından hissedilen kalkınma, gerçek kalkınmadır; yalnızca belirli bir kesimin hissettiği kalkınma ise sahte ve geçersizdir. Bu nedenle, dengeli kalkınma için Bileşik Güç büyük bir öneme sahiptir.

Bileşik Güç 5.0'ı formüle etmek istersek şu şekilde ifade edebiliriz.

Bileşik Güç = Devlet + Sivil Toplum + Özel Sektör + Toplum

Bileşik gücün kapsayıcılığı açısından ülke yandaki gibidir:

Bileşik Güç 5.0'a göre, temel kapsayıcı toplum yani halktır. Halkın içindeki farklı kesimler, bileşik gücün gruplarını oluşturur. Bu gruplar, bir ülkenin kalkınması için gerekli olan çeşitli yaklaşımlar ve işlevler üstlenir. Her grup, devletin öncülüğü ve koordinasyonu altında kendi hedeflerini ve amaçlarını belirlemeli; bu hedefler, devlet aracılığıyla birleştirilerek ülkenin genel hedefi haline getirilmelidir. Böylece, alt hedefleri olan ana bir hedef belirlenmiş olacaktır. Ülke yönetiminde hedeflerin yukarıdan aşağıya değil, aşağıdan yukarıya doğru belirlenmesi gerektiği

unutulmamalıdır. Hedefler, toplumdan devlete doğru bir sıralama ile oluşturulmalıdır.

Bileşik Güç 5.0, güven vermenin ötesinde kalkınmada önemli sıçramalar yapılmasını sağlayan bir kavramdır. Bu yönüyle kalkınmada bir kaldıraç işlevi görmektedir. Bu kaldıraç, yeni çağda kalkınma için hayati bir gereklilik haline gelecektir. Devlet yönetiminde başarı, yalnızca bir tanımın değişmesiyle değil, yönetime bağlı birçok yeni kavramın ortaya çıkması ve eski kavramların geçerliliğini yitirmesiyle de ilişkilidir. Bu nedenle, devlet yönetimi artık yönetim biliminden bağımsız bir şekilde ele alınmalı ve ciddiyetle üzerinde durulmalıdır.

Bilgi 5.0

Yeni çağda, Yeni Dünya 5.0'ın bir parçası olarak pek çok kavramın tanımı köklü bir şekilde değişti. Çünkü bu dönemde oyunun kuralları değil, oyunun kendisi değişecek. Bu durum, dünya düzeninde önemli değişikliklere yol açacak. Geçmişe ait bilgilerin büyük bir kısmı geçerliliğini yitirip farklı biçimlerde karşımıza çıkacak.

Bilgi, yeni çağın en kritik kavramlarından biri haline gelecek. Bilgi yoğun bir döneme geçiş yapıldığı için, bu kavram hem olumlu hem de olumsuz amaçlarla kullanılacak. Bilgi savaşları yaşanacak ve bu bağlamda Bilgi 5.0 kavramı, bu savaşlarda yerini netleştirmek açısından önemli bir tanım haline gelecek. Bilgi 5.0, teknoloji yardımıyla insanlara doğru, eksiksiz ve dezenformasyona uğramamış bilgi sunulmasını ifade eder.

Doğru bilgi, yani Bilgi 5.0, yeni çağın en büyük gücü olacaktır. Bilgiyi çarpıtmak isteyenler ise kötü niyetli gruplar veya bireyler tarafından gerçekleştirilecektir ve bu durum algı oluşturma amacı taşımaktadır. Bu nedenle, doğru bilginin önemi giderek artacaktır. Bilgi, teokratik açıdan da tüm semavi dinlerin insanlara rehberlik etmesini öğütlediği bir konudur. Bugün geldiğimiz nokta, bilginin bir sonucudur. Bu nedenle, gelecekteki yolculuğumuzun mesafesi bilgi temeliyle belirlenecektir. Bilgi 5.0'ın en önemli amacı, bilgiyi doğru bir şekilde sunmak ve insanlığın gelişimi için kullanmaktır. Bu doğrultuda, insanlığın alacağı yol doğru bilgi sayesinde şekillenecektir.

Doğru bilgi, günümüzde elde edilmesi en zor unsurlardan biridir. Gerçeğe ulaşmak için doğru bilgi gereklidir. İnsanlığa hizmet etmek ve insanlığı geliştirmek için de doğru bilgi şarttır. Doğru bilgi, yüksek bir gökdelenin temeli gibidir.

Tüm bu nedenlerden ötürü, doğru bilgi yeni çağın başarı anahtarlarından biri olacaktır. Başarılı olmak isteyen organizasyonların bilgiye önem vermesi elzemdir. İster özel sektör, ister sivil toplum, isterse devlet olsun, bilgiye gereken önemi vermek zorundadır.

Bürokrasi 5.0

Devlet yönetimi yapısının en önemli unsurlarından biri bürokrasidir. Kamu yönetiminin temelini oluşturan bürokrasi, devletin üst, orta ve alt düzey merkezi ile taşra yönetiminde aktif bir rol üstlenir. Bu etkinlik olumlu sonuçlar doğurduğunda devlet yönetiminde başarı sağlanırken, olumsuz sonuçlar ise başarısızlığa yol açar.

Bürokrasi, siyaset kurumunun seçimlerde istihdam vaadiyle hareket ettiği ve seçim sonuçlarıyla siyasi bağlılık veya çıkarlar doğrultusunda istihdamların gerçekleştirildiği bir alan olarak algılanmaktadır. Bu durum, kamu yönetiminde başarı kriterinin liyakat değil, başka unsurlar olduğunu göstermektedir. Bürokrasi alanında standartların sağlanması ve liyakat esasına dayalı personel alımı, hem başarıyı artıracak hem de devletin temel görevlerinden biri olacaktır. Siyaseti bürokrasinin istihdam kaynağı olarak gören anlayıştan uzaklaşmak, yalnızca devletin değil, aynı zamanda siyaset kurumunun da üzerinde durması gereken bir meseledir.

Yeni Dünya 5.0, bürokrasiyi liyakat esasına dayalı istihdam edilen ve sürekli gelişimi benimsemiş çalışanlardan oluşan bir organizasyon olarak tanımlamaktadır. Bu amaçla, Bürokrasi 5.0 kavramı geliştirilmiş ve bürokrasinin yeni çağda nasıl bir yapıya sahip olması gerektiği belirlenmiştir.

Bürokrasi 5.0'a göre işe alım süreçlerinde sınavlar, mülakatlar ve benzeri yöntemlerin kaldırılması gerekmektedir. Bu araçlar, siyasetin kendi destekçilerini işe almak için kullandığı pratik araçlardır. İşe alımda tek kriter, Liyakat 5.0'da belirlenen ilkeler olmalıdır. İşe alım sonrasında teknoloji, kişisel gelişim sürecinde yardımcı bir araç olarak devreye girmelidir. Bürokrasi 5.0'a göre, yalnızca işi yapmak yeterli değildir; çalışanların, yaşam boyu gelişim ilkesi doğrultusunda değişen ve gelişen dünyaya uyum sağlamaları için kendi gelişimlerini desteklemeleri gerekmektedir.

Bürokrasi 5.0'a göre, kamu sektörü çalışanları ile özel sektör çalışanları arasında bir fark bulunmamaktadır. Bu nedenle, bürokrasiye girip ömür boyu güvence altında olma düşüncesinden vazgeçilerek, yasal düzenlemelerle bürokrasiyi koruyan engellerin kaldırılması sağlanmalıdır. Bürokrasi sistemleri, yalın süreçlere dayalı bir yapıya dönüştürülmeli ve personelin bu sisteme tam motivasyonla uyum sağlaması teşvik edilmelidir. Ayrıca, çalışanların performans yönetimi kapsamında mentörlük mekanizmalarının kurulması ve etkin bir şekilde işletilmesi sağlanmalıdır.

Bürokrasi 5.0 sistemi içinde çalışanlar, performanslarının takip edildiğinin, sürekli kişisel gelişim sağlamaları gerektiğinin ve devlet yönetim sistemine tam uyum göstermeleri gerektiğinin bilincindedirler. Ayrıca, Bürokrasi 5.0'da kamu sektörü, siyaset kurumunun oy almak için istihdam ettiği bir rüşvet kaynağı değildir; bu konuda net bir duruş sergilemektedir.

Bürokrasi 5.0 ile hantal, muhafazakâr ve halktan kopuk bir yapı yerine, Yalın Yönetim 5.0 ve Liyakat 5.0 sistemlerinin hâkim olduğu, daha az sayıda çalışandan oluşan, hızlı hareket eden ve vatandaş lehine işleri hızlandıran, toplumla iç içe bir bürokratik yapı inşa edilecektir.

Böylece bürokrasi, devlet yönetimini yavaşlatan ve sağlıklı yapısını engelleyen bir grup olmaktan çıkarak, devlet yönetiminin başarısını hızlandıran bir etki yaratmalıdır.

Denetim 5.0

Yeni çağın en önemli kavramlarından biri denetimdir. Organizasyonların başarısı için denetim, tek şart olarak öne çıkmaktadır. Eski dönemlerde yönetim süreçlerinde denetim dışında her şey eksiksiz bir şekilde gerçekleştirildi, ancak denetim konusunda yeterli çalışma yapılmadı. Bu durum, denetim konusunun dünya genelinde istenilen seviyeye ulaşmadığını göstermektedir. Bu nedenle, bu alana özel ilgi gösterenlerin yönetim alanındaki en büyük eksikliği kapatma konusunda bir adım önde olacağı açıktır.

Denetim, yönetimi destekleyen bir yardımcı araç değil, aksine yönetimin en önemli bileşenidir. Denetim, yönetimden bağımsız bir kavram değildir; yönetimin ayrılmaz bir parçasıdır. Dolayısıyla, denetimin bulunmadığı bir yönetim eksik kalır. Bu durumun göz ardı edilmesi, bugüne kadar denetime gereken önemin verilmemesine yol açmıştır. Sonuç olarak, denetimsiz yönetim anlayışına sahip organizasyonlar ortaya çıkmıştır.

Yeni Dünya 5.0'ın denetim yaklaşımı, teknolojinin organizasyonların yönetim süreçlerinde etkin bir şekilde yer almasını savunmaktadır. Gerçek zamanlı denetim mekanizmalarının kurulması gerektiğini ve denetim sonuçlarına anlık erişim sağlanmasının önemini vurgular. Denetim sisteminin oluşturulması ve sonuçların elde edilmesinde insan etkisinin sıfıra indirilmesi gerektiğini belirtir. Çünkü insan faktörü, duygusal unsurlardan arındırılmış olsa bile tamamen rasyonel kararlar veremeyebilir. Bu nedenle, denetimlerin teknoloji tabanlı bir şekilde gerçekleştirilmesi, rasyonelliğin sağlanması açısından elzemdir. Denetim sisteminin kurulumu, yönetim uzmanları tarafından gerçekleştirilmelidir. Yazılım ve teknolojik unsurlarla yapılacak denetim süreçleri, talimatlar, prosedürler ve tüm yöntemler yönetim uzmanları tarafından belirlenmelidir. Her organizasyon, insanın parmak izi gibi kendine özgü bir yapıya sahiptir; bu nedenle her bir organizasyon için özel bir denetim sistemi geliştirilmelidir. Aynı sektörde faaliyet gösteren farklı organizasyonlar için oluşturulan denetim sistemleri, etkili olmayabilir. Tüm yöneticilerin bu gerçeğin farkında olması gerekmektedir. Denetim 5.0 için özgünlük ilkesi, değişmez bir prensip olarak kabul edilmektedir.

Bir diğer önemli konu ise denetim sonuçlarının yorumlanmasıdır. Doğru bir şekilde gerçekleştirilen denetimlerin sonuçları, dikkatlice yorumlanmalı ve elde edilen bulgulara uygun aksiyon planları oluşturulmalıdır.

Denetim ve sonrasında alınacak önlemler için izlenmesi gereken adımlar aşağıdaki gibidir:

1. Etkili bir denetim sisteminin doğru bir şekilde kurulması,
2. Denetim süreçlerinin düzgün bir şekilde yürütülmesi,
3. Elde edilen verilerin titizlikle analiz edilmesi,
4. Bu analizler doğrultusunda etkili bir yol haritasının oluşturulması gerekmektedir.

Denetim 5.0, insan faktörünün tamamen dışlandığı bir denetim sistemini kabul etmez. İnsan gücü, denetim süreçlerinde aktif bir rol oynamalıdır. Teknolojinin insanlara destek olması, Denetim 5.0'ın temel prensiplerinden biridir. Teknoloji ve insan, birbirleriyle rekabet eden

güçler değil, aksine insanlık merkezli bir anlayışla birbirini destekleyen araçlardır. Bu, Yeni Dünya 5.0'ın temel ilkelerinden biridir.

Devlet Akı 5.0

2019 yılında COVID-19 virüsü nedeniyle dünya genelinde ilan edilen pandemi, yeni bir dönemin başlangıcını işaret etmektedir. Bu dönem, önceki çağlardan farklı olarak, oyunun kurallarının değil, oyunun kendisinin değiştiği bir süreci temsil etmektedir. Bu nedenle birçok kavram yeniden tanımlanacaktır. Yeni çağın gereksinimleri oldukça farklı olacağından, hemen hemen her şeyin şekli ve tanımı değişecektir. Tarihsel çağların beşincisi olarak adlandırılan bu yeni dönemin tüm tanımları, 5.0 akımı çerçevesinde ele alınacaktır. 5.0 akımının tam anlamıyla 2025 itibarıyla başlaması beklenmektedir. Geçiş süreci 4.0 akımı ile ifade edilirken, artık yeni tanımlar 5.0 akımına göre yapılacaktır. Devlet yönetimi de bu değişimden en çok etkilenecek kavramlardan biri olacaktır. Yeni dönemin devlet yönetimi "Devlet Yönetimi 5.0" olarak adlandırılacak ve bu kavram, yeni dönemdeki devlet yönetimi alanındaki tüm kavramları şekillendirecektir.

Devlet Yönetimi 5.0'a göre, devlet yapısı siyaset, bürokrasi, teknokrasi ve devlet aklından oluşacaktır. Eski çağlarda bu yapı yalnızca siyaset ve bürokrasiden ibaretken, artık iki yeni unsur eklenerek dört bileşenli bir yapı haline gelecektir. Devlet akı, devlet yapısının en önemli unsuru olacaktır. Devlet Akı 5.0, kurumsal olarak devlet yönetimi yapısında yer alacak, kurumsallaşarak devletin orta ve uzun vadeli planlamalarında aktif rol oynayacak ve devletin tüm kademelerini kontrol altında tutarak, devletin kuruluş ilkelerine ve oluşturulan makro plan, politika ve stratejilerine uygunluğunu denetleyecektir. Devlet Akı 5.0'ın en önemli aracı teknolojidir. Bu, teknolojik bir ara yüz olarak işlev görecektir. Bu kurumda yer alan devlet yöneticileri, mahremiyet korunarak, kimse tarafından bilinmeyecektir. Böylece devlet aklının özünde olması gereken mahremiyet ve gizlilik sağlanmış olacaktır.

Devlet Akı 5.0, yönetimin yüzyıllar boyunca oluşturulan planlarının uygulanması ve denetimi için bir çerçeve sunmaktadır. Bu sürecin bir insan ömrüne sığmayacağı dikkate alındığında, devlet aklının kurumsallaşması ve nesiller arası aktarımın eksiksiz bir şekilde gerçekleştirilmesi önem kazanmaktadır. Kurumsallaşma sağlanmadığı takdirde, kurum hafızasının doğru bir şekilde aktarılması mümkün olmayabilir ve siyaset, bürokrasi ve teknokrasi gibi diğer unsurların planları değiştirme riski ortaya çıkabilir.

Devlet Akı 5.0, dış müdahalelere kapalı, sağlam ve özgün bir kültüre sahip kurumsal bir yapı gerektirmektedir. Eğer böyle bir yapı mevcut değilse, kurulması; mevcutsa da kurumsallaştırılarak çağın gereksinimlerine uygun hale getirilmesi gerekmektedir.

Devlet Akı 5.0'ın ismen görünür hale gelmesinin en önemli nedeni, daha önce gizli bir konumda olan ve "görünmez el" olarak adlandırılan devlet aklının, çeşitli konularda sorumlu gibi gösterilmesi nedeniyle toplumlarda inandırıcılığını yitirmiş ve itibarını kaybetmiş olmasıdır. Siyaset ve bürokrasinin, devlet aklının gücünü zayıflatan bir şekilde kendi eylemlerini bu kavramla kamuoyuna sunması, devlet yönetiminde devlet aklının görünür olmasını zorunlu kılmaktadır. Devlet Akı 5.0, teknolojinin varlığıyla ismen mevcut olsa da, cismen yine özgün bir yapıda kalacaktır.

Devlet Akı 5.0'ın en önemli işlevi, devletin statik değerler, ilkeler, şartlar ve usuller çerçevesinde kalmasını sağlamaktır. Bu yönüyle denetleyici bir rol üstlenmektedir. Ayrıca, devlet yönetimi yapısındaki diğer unsurlar olan siyaset, bürokrasi ve teknokrasi arasında bir denge kurarak, yönetsel vesayet gruplarının oluşumunu engelleyecektir.

Devlet Yönetimi 5.0

2025 yılı, pandeminin tetiklediği yeni bir çağın geçiş döneminin sona erdiği ve yeni bir çağın başladığı bir dönüm noktasıdır. Bu bağlamda, dünya geri dönüşü olmayan bir evreye girmiştir. Artık farklı kurallara sahip yeni bir dönem başlamakta. Bu dönemin en önemli kavramlarından biri 5.0 akımıdır ve bu yeni çağ "Yeni Dünya 5.0" olarak adlandırılmaktadır. Bu yaklaşım, insanı merkezine alan bir teknolojik anlayışı benimsemektedir. Teknoloji, insanın ihtiyaçlarına hizmet eden bir araç haline gelmeli; "insanlık için teknoloji" mottosunu benimsemelidir. Yeni Dünya 5.0, insanın gerçekleştirdiği tüm endüstriyel devrimlerin insanlık yararına olması gerektiğini savunmaktadır.

Değişimin en belirgin hissedildiği alanlardan biri yönetim ve devlet yönetimidir. Artık devlet yönetiminde hiçbir şey eskisi gibi olmayacak. Teknoloji, insanlığın gelişimini merkezine alarak varlığını sürdürmelidir. Teknolojinin insanlara fayda sağlaması, insanlığa zarar vermemesi gerekmektedir. Aksine, teknolojiden yararlananların ve insanlığın faydasına olmalıdır. Sadece insana fayda sağlaması, mevcut nesillere yarar sağlasa da, sonraki nesillere zarar verebilir. Oysa devlet yönetiminin görevi, yalnızca mevcut neslin değil, gelecek nesillerin de sağlıklı bir şekilde devamlılığını sağlamaktır. Her nesle güzel bir ülke bırakmak, her devletin temel sorumluluğudur. Bir devlet yönetiminin başarısı, dönemsel olarak değerlendirilemez. Yönetimlerde süreklilik esas olduğu gibi, devlet yönetimindeki başarının da sonraki yöneticilere nasıl bir yönetim bıraktığı önemlidir.

Devlet Yönetimi 5.0, teknolojinin insan gücüyle entegre edilmesiyle ortaya çıkan bir yönetim aracıdır. Devlet yönetiminin tüm kademelerinde ve alanlarında teknolojinin varlığı, bu teknolojilerin birbirleriyle bağlantılı bir yapı oluşturması sonucunda Devlet Yönetimi 5.0 şekillenmiştir. Ancak, devlet yönetiminin veya herhangi bir organizasyonun yönetiminin teknolojiyle entegrasyonundaki başarının tek bir şartı vardır: Doğru bir yönetim sisteminin varlığı. Eğer devlet yönetiminde yasalar, yönetmelikler, kararlar ve diğer kurallar sağlıklı değilse, bu sistem teknolojiyle entegre edildiğinde de kötü bir yönetim sistemi olmaya devam edecektir; tek fark, artık teknolojik imkanlara sahip bir kötü yönetim sistemi olmasıdır. Burada vurgulamak gereken nokta, devlet yönetimini iyileştirecek olanın teknoloji değil, sağlam bir yönetim sistemidir. Devlet yönetimi sisteminin kurulması, yönetim biliminin bir alt alanıdır; teknoloji ise tamamen farklı bir alandır. Dolayısıyla, teknolojik altyapıya sahip bir devlet yönetiminin başarılı olacağına dair bir yanılgı söz konusudur. Teknoloji alanında yönetim yoktur. Devlet 5.0, yönetim ve teknolojinin birleşimiyle ortaya çıkan bir üründür ve bu ürünün hem yönetim hem de teknoloji unsurlarından oluşan iki temel bileşeni olduğu açıkça belirtilmelidir.

Devlet Yönetimi 5.0, merkezi ve yerel yönetimleri bir bütün olarak ele alarak, sistemin tüm bileşenlerine yayılması gereken bir altyapıdır. Eğer bu yayılım sağlanmazsa, hizmetlerin entegrasyonu eksik kalacak ve bu durum önemli aksaklıklara yol açacaktır. Sonuç olarak, yeni çağın süper güçlü devleti hedeflerine ulaşmak mümkün olmayacaktır.

Özetle, Devlet Yönetimi 5.0, merkezi ve yerel yönetimleri kapsayan bir bütün olarak, teknolojinin devlet yönetimine entegrasyonu ile oluşan bir sistemler toplamıdır. İnsan odaklı

bir yaklaşım benimseyen Devlet Yönetimi 5.0, teknolojinin en son versiyonunun insan bilgisi ve deneyimi ile harmanlanmasıyla şekillenmiştir. Bu yapının başarılı olabilmesi için teknoloji kadar yönetim uzmanlarının da önemi büyüktür.

Eğitim 5.0: Yapay Zekâ Üniversitesi ile Geleceği Yakalamak

2019 yılında COVID-19 virüsünün neden olduğu Pandemi, dünyada yeni bir çağın başlangıcını işaret etti. Bu yeni çağ, 2025 yılına kadar bir geçiş süreci olarak devam edecek ve 2025'te tam anlamıyla başlayacak. Yeni çağ, dünya genelinde pek çok şeyin yeniden tanımlanacağı, yeni alışkanlıkların ve yaşam standartlarının ortaya çıkacağı bir dönem olacak.

2025'te yeni çağın başlamasıyla birlikte, 2019'dan bu yana süregelen gelişim ve değişimlerin çok daha hızlı bir şekilde gerçekleşmesi bekleniyor. Bu hız, uluslararası rekabetin ana konusu haline gelirken, Türkiye gibi ülkeler geçmişten gelen bölgesel sorunlar ve bu sorunların doğurduğu diğer zorluklarla başa çıkmakta zorlanıyor. Öte yandan, Japonya gibi tamamen yeni çağa odaklanmış ülkelerin varlığı da dikkat çekiyor. Bu nedenle, ülkeleri yeni çağa hazırlananlar ve hazırlanmayanlar olarak iki gruba ayırmak mümkün.

Geçmişteki sorunlar, geleceğe yönelik hazırlıkları engelliyor. Belki de geleceğe tamamen odaklanan ülkeler, yapay gündemler oluşturarak diğer ülkelerin bu hazırlıklara odaklanmasını istemiyor. Bunu kesin olarak bilemeyiz. Ancak bilinen bir gerçek var ki, sorunlar ve krizler ne olursa olsun bu değişim akımını yakalamalıyız. Hazır olmak için henüz geç kalmadık, ama geç kalma riskiyle karşı karşıyayız.

Her ülkenin kendine özgü sorunları bulunmaktadır. Coğrafya, bu sorunların belirleyicisi ve kaderi niteliğindedir. Ancak, kader de çabayı ödüllendirir. Bu nedenle, sorunlarla başa çıkarken geleceğe yönelik bir hazırlık vizyonu benimsemek önemlidir. Gerçek şu ki, sorunlarla mücadele ederken geleceğe hazırlık yapmak, ileride daha güçlü bir konuma ulaşmamızı sağlayacaktır. Bu yüzden, çalışmalara bir an önce başlanmalıdır.

Yeni Dünya 5.0'a uyum sağlamak için atılacak adımlar ve gerçekleştirilecek çalışmalar, oldukça ağır bir yük getirmeyecektir. Devletin, 5.0 akımına yönelik bir vizyon geliştirmesi ve bu vizyonu hayata geçirecek bir birim oluşturması yeterlidir. Bu birimin gerçekleştireceği projeleri ciddiyetle ele alarak gerekli adımları attıktan sonra harekete geçmek gerekmektedir. Bu birim, yalnızca bir kurul ya da kurum değil, aynı zamanda yeni dünya için projeler geliştirecek bir eğitim merkezi olmalıdır. Yeni Dünya 5.0'ın ulusal altyapısını oluşturmak ve geleceği yakalamak amacıyla bir YAPAY ZEKA ÜNİVERSİTESİ kurulmalıdır. Bu üniversite, yenilikleri takip etmekten ziyade, yenilikler üreten ve teknoloji geliştiren bir merkez haline gelebilir. Ayrıca, Yapay Zekâ Üniversitesi, tarım, sağlık, eğitim, kimya ve tarih gibi alanlarda yapay zekâ ve teknolojinin entegrasyonu ile yeni iş modelleri ve uzmanlar yetiştirebilir. Böylece, ulusal bir vizyon oluşturulmuş olacaktır.

Yapay Zekâ Üniversitesi'nin üç ana görevi, yukarıda belirtilenlerden anlaşılmaktadır:

1. Yapay zekâ ve teknoloji entegrasyonu ile yeni iş modelleri geliştirmek.
2. Yapay zekâ ve teknoloji entegrasyonu ile tarım, sağlık, eğitim, kimya ve tarih gibi alanlarda uzmanlar yetiştirmek.
3. Devletin Yeni Dünya 5.0 vizyonu doğrultusunda geleceğin teknolojilerine yatırım yaparak kalkınma modeline öncülük etmek.

Bu görevlerin yerine getirilmesi, geride kalırsa bile bir devletin rakipleri karşısında öne geçmesini sağlamak için yeterli değildir. Önemli olan, kurulacak üniversitenin nitelikli ve liyakatli kadrolardan oluşması ve devletin tüm kurum ve kuruluşları tarafından benimsenip tam anlamıyla desteklenmesidir.

Sonuç olarak, yeni çağda rekabette belirleyici faktör insan kaynağına yapılan yatırımdır. Bilginin gücünü anlayan devletler, gerekli yatırımları yaparak yeni çağın süper güçlerinden biri olma yolunda ilerleyebilir. Diğerleri ise, süper güçlerin fiziksel olmasa da zihinsel etkisi altında kalıp sömürüye mahkûm olacaktır.

Ekonomi 5.0

Geçmişte bir ülkenin bağımsızlığı, fiziksel sınırları içinde başka bir ülkenin yönetimi altında olmamasıyla tanımlanırken, günümüzde bu kavram farklı boyutlar kazanmaya başlamıştır. Artık ekonomik özgürlük, bağımsızlığın en önemli unsurlarından biri olarak öne çıkmaktadır. Ekonomik olarak bağımsız olmayan ve dış ülkelere borçlu olan devletler, bağımsız olarak değerlendirilmiyor.

Yeni Dünya 5.0'ın bağımsızlık anlayışında merkezi bir rol oynayan Ekonomi 5.0, çağımızın ekonomik yapısını tanımlayan bir vizyon sunmaktadır. Ekonomi 5.0 ile birlikte, devletlerin bağımsızlığı ekonomik bir perspektiften ele alınacak ve bir ülkedeki ekonominin kavramsal tanımı ile gelecekteki projeksiyonu net bir şekilde ortaya konulacaktır.

Ekonomi 5.0, ekonomik bağımsızlığın sağlanması ve yeni çağın süper güçlerinden biri olma hedefinin, güçlü bir ekonomi gerektirdiğini vurgular. Bu yeni dönemde birçok kavram değişime uğradı ve ekonomi de bunlardan biridir. Devletlerin başka bir ülkeyle savaşarak fiziksel işgal gerçekleştirmesi, oldukça maliyetli bir süreçtir; hem maddi hem de insan kaynağı açısından büyük kaynaklar gerektirir. Ayrıca, galip gelen ülke bile savaşın yarattığı travmanın etkilerini uzun süre taşır. İşgal edilen ülkenin yeniden inşası da ayrı bir çaba ve maliyet gerektirmektedir. Bu nedenle, günümüzde devletler, ülkeleri fiziksel olarak işgal etmek yerine, farklı alanlarda bağımlılık oluşturarak kontrol altına almayı tercih etmektedir. Bu yöntem, maliyet avantajı sağlamanın yanı sıra, toplum üzerinde travma yaratmadan ve işgal edilen ülkenin yeniden inşası için zaman harcamadan gerçekleştirilebilen, askeri işgale göre çok daha avantajlı bir yaklaşımdır. Yeni çağda, süper güç olma hedefi olan ülkelerin, ekonomilerini son derece güçlü kılmaları gerekmektedir. Aksi takdirde, süper güç olma hayali asla gerçeğe dönüşemez.

Ekonomik güç, bir toplumun iç dinamiklerinde refah içinde yaşamasını ifade eder. Bu, adil bir gelir dağılımı, yüksek satın alma gücü, üretime dayalı zenginlik, tam bağımsız bir hukuk sistemi ve devletin düşük dış borcu gibi unsurları içerir. Bu koşulları sağlayan bir devlet, ekonomik açıdan güçlü kabul edilir. Hem iç hem de dış alanda ekonomik sorunları olmayan ülkeler, süper güç olma potansiyeline sahiptir.

Ekonomi 5.0 perspektifine göre, bir ülkenin ekonomik gücü yalnızca ekonomik verilerle ölçülemez. Ekonomik başarı, etkili bir yönetimin sonucudur. İyi bir devlet yönetimi, ekonomik başarıyı beraberinde getirir; çünkü devlet yönetimi, adalet, ekonomi, sağlık, eğitim, turizm, güvenlik, komşu ülkelerle ilişkiler ve daha birçok alanı düzenler. Bu nedenle, etkili bir yönetim, sağlıklı bir ekonomi için ön koşuldur. Aksi takdirde, ekonomik durum olumsuz yönde etkilenir. Yönetim, bir devletin her alandaki başlangıcını oluşturur ve bu başlangıç, diğer alanların başarısını doğrudan etkileyen en önemli faktördür.

Devlet yönetimi, iki ana başlık altında incelenmelidir: yönetim sistemi ve bu sistemi uygulayan çalışanların yeterliliği. Bir ülkede güçlü bir ekonomi hedefleniyorsa, devlet yönetim sistemi ve bu sistemi uygulayan yöneticiler ile diğer çalışanlar gözden geçirilmeli ve gerekli iyileştirmeler yapılmalıdır. Aksi takdirde, yapılan çabalar sonuçsuz kalabilir.

Bir ülkenin tam bağımsız olabilmesi ve yeni çağın süper güçlerinden biri haline gelmesi için öncelikle ekonomisini güçlendirmesi gerekmektedir. Dışa bağımlılığı ve borcu olmayan, halkının ekonomik refah içinde yaşadığı ve ülkenin kalkındığı bir yapı oluşturulmalıdır. Aksi takdirde, o ülkenin bağımsızlığından söz edilemez. Bu bağımsızlığı sağlamak için öncelikle devlet yönetiminin gözden geçirilmesi, etkili bir yönetim sisteminin kurulması ve bu sistemi uygulayacak kamu görevlilerinin liyakat esasına göre atanması önemlidir. Aksi takdirde, devlet yönetimi başarılı olamayacak ve ekonomik bağımsızlık sağlanamayacaktır. Ekonomi 5.0 perspektifinden bakıldığında, bu durum yeni çağın süper güçlerinden biri olmanın yanı sıra, kabul edilemez bir işgal durumu anlamına gelecektir.

Enformasyon 5.0

Enformasyon, bir bilginin etrafında toplanarak, bu bilginin etkili bir şekilde iletilmesini ifade eder. Genellikle devlet yönetimlerinde ekonomi, sağlık ve toplumsal kalkınma ve benzeri alanlarda bilgilendirme amacıyla kullanılır. Ancak, enformasyonun tanımı ve kapsamı yeni çağda değişim gösterecektir.

Yeni Dünya 5.0'ın enformasyon vizyonu, Enformasyon 5.0 kavramıyla tanımlanır. Bu kavram, bilginin etkinliğini artırarak, bu artırılmış etkin bilginin etkili bir şekilde iletilmesini öngörmektedir. Enformasyon 5.0, yeni çağın dezenformasyona karşı en güçlü savunma aracıdır. Bu dönemde en önemli mücadele, bilgi üzerinden gerçekleşecektir. Bilginin iletim hızının son derece yüksek olduğu bu çağda, doğru bilgiye ulaşmak, bunu iletmek ve doğruluğunu kanıtlamak büyük bir önem taşımaktadır. Özellikle devlet yönetiminde bu durum daha da karmaşık hale gelecektir, çünkü aktarılabilecek bilgi geniş bir topluluğa hitap edecektir. Ayrıca, hem iç hem de dış kaynaklardan ülkenin gelişimini istemeyenlerin dezenformasyon faaliyetleri olacağı açıktır. Bu nedenle, doğru bilgiyi etkili bir şekilde iletmek son derece kritik bir hale gelmektedir. Bu bağlamda, devlet yönetiminde iletişim stratejileri büyük bir önem arz etmektedir.

Enformasyon 5.0 çerçevesinde, devletin asla isteyerek ya da istemeyerek dezenformasyon yapmaması gerektiği vurgulanmaktadır. Toplum nezdinde güvenilirliğini her zaman korumalıdır. Eğer bu güven bir şekilde sarsılırsa, gerekli önlemler alınmalı ve devletin toplumla olan iletişimi yeniden güven inşa edecek şekilde düzenlenmelidir. Bu, dezenformasyona yol açan kadroların ve uygun olmayan sistemin köklü bir şekilde değiştirilmesiyle mümkün olacaktır. Liyakat sahibi kadrolar ile etkili bir sistem oluşturularak enformasyon mekanizması kurulmalıdır. Bu süreç, devlet yönetiminin güçlenmesiyle sonuçlanmalıdır. Aksi takdirde, hem içte hem de dışta bulunan gizli ve açık düşmanların dezenformasyonları, devletin güvenilirliğini daha da zedeleyecektir.

Devlet iletişiminin merkezi mi yoksa yerel mi olması gerektiği sorusunun yanıtı ise her kurumun iletişiminin ayrı olması gerektiğidir. Merkezde oluşturulacak bir iletişim birimi ile devletin tüm kurum ve kuruluşlarının iletişim süreçleri denetlenmelidir. Böylece, devlet ölçeğinde dezenformasyona karşı dayanıklı bir yapı oluşturulmuş olacaktır.

Enformasyon, devlet yönetiminde yeni dönemin en kritik aracı haline gelecektir. Bu aracın etkin bir şekilde kullanılması, süper güç olma yolunda önemli bir adım atılmasını sağlayacaktır. Başarı, iletişimle elde edilir; iletişimde bir kopukluk yaşanırsa, başarı da kaçınılmaz olarak uzaklaşır. Bir ülkenin iç paydaşları arasında güçlü bir iletişim ağı kurulması zorunludur ve bu, devletin sorumluluğundadır.

Özel sektör ve sivil toplum da enformasyon faaliyetlerine önem vermelidir. Hedef kitleleriyle etkili bir enformasyon sistemi oluşturmak, başarıya ulaşmanın anahtarıdır. Aksi takdirde, hedeflenen sonuçlara ulaşmak mümkün olmayacaktır.

Sonuç olarak, başta devlet yönetimi olmak üzere tüm kurum, kuruluş ve organizasyonlar, sağlam bir enformasyon ağı kurmak zorundadır. Yeni çağda önemli iki kavram olan doğru

bilgi ve doğru iletişim, enformasyonu tanımlamaktadır. Bu nedenle, doğru enformasyon için etkili bir yönetim sistemi, yetkin kadrolar ve yönetsel denetim gereklidir. Bu üç unsur sağlanmadığında, enformasyon biçim değiştirir ve dezenformasyona dönüşebilir. Dezenformasyonun ortaya çıkması, yönetimin hedef kitle ve paydaşlarla çatışmasına yol açabilir. Özellikle bir toplumun devletin açıklamalarına güvenmemesi ve bunları doğru bulmaması, o ülkenin kalkınmasını engelleyebilir ve toplumsal sorunlara yol açabilir. İşte bu nedenle enformasyon son derece önemlidir.

Finansman 5.0

Dünyada güçlü bir devlet veya şirket olmanın temel göstergesi maddi zenginliktir. Sağlam bir finansal yapıya sahip ve yeterli nakde ulaşabilen organizasyonlar, güçlerini bu özelliklerinden alır. Finansman, geçmişte olduğu gibi günümüzde ve gelecekte de güç kavramının önemli bir bileşeni olmaya devam edecektir.

Yeni Dünya 5.0'ın finansman vizyonu olan Finansman 5.0, organizasyonların finansmana erişimlerini kolaylaştırmayı ve sağlam bir finansal yapı oluşturmayı hedefler. Küresel ölçekte en büyük sorunlardan biri, organizasyonların finansmana erişiminde yaşanan zorluklardır. Özellikle Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde finansman, ciddi bir sorun teşkil etmektedir. Yetersiz finansman nedeniyle, uluslararası alanda faaliyet gösteren şirket sayısı oldukça azdır. Bu durum, kurumsallaşmayı doğrudan etkileyen önemli faktörlerden biridir. Yetersiz finansmana sahip organizasyonların kurumsallaşması ise oldukça zordur.

Devletler için finansman son derece kritik bir öneme sahiptir. Büyük ölçekli bir devlet yönetiminin, etkin bir şekilde faaliyetlerini sürdürebilmesi, ülkenin kalkınmasını sağlaması ve toplumun refah seviyesini artırabilmesi için güçlü bir finansman kaynağına ihtiyacı vardır. Finansmanla ilgili yaşanacak sorunlar, tüm ülkeyi olumsuz etkileyebilir. Bu nedenle, devletlerin finansmanını sağlam tutmaları gerekmektedir.

Ayrıca, devletlerin bir diğer önemli görevi, özel sektörün finansmana erişimini kolaylaştıracak teşvikler, kredi programları ve nakit akışını destekleyen sistemler oluşturmaktır. Özel sektör için nakit, finansal bir kaldıraç işlevi görmektedir. Bu nedenle, devletin belirli alanlarda ve konularda kolaylıklar sağlaması büyük önem taşımaktadır.

Türkiye'de finansmana erişim konusu ciddi sorunlar barındırmaktadır. İş dünyasındaki girişimlerin yetersiz sermaye ile başlaması, finansman eksikliğini beraberinde getirmektedir. Kurumsallaşma ve insan kaynaklarına yapılan yatırımlar, ülkemizde oldukça nadir gerçekleşmekte ve genellikle gereksiz masraflar olarak değerlendirilmektedir. Bu yanlış bakış açısı, iş dünyasının geri kalmasına ve finansman yetersizliğine yol açmaktadır.

Devlet yönetiminin sağlıklı şekilde işleyebilmesi için finansmanını güçlendirmelidir. Ardından, özel sektörün finansmana erişimini kolaylaştırmalı ve bu finansmanın özel sektörde kaldıraç işlevi görmesi için gerekli kaynakları yaratmalıdır. Özel sektör de, kaynaklarını etkin bir şekilde kullanarak küresel ölçekte faaliyet gösteren bir yapıya geçiş yapmalıdır. Yeni dönemde süper güçlü bir ülke olmanın göstergelerinden biri, küresel şirketlerin sayısının artması olacaktır.

Finansman 5.0 ile hem devletin kendi organizasyonu hem de özel sektördeki aktörler için yeterli kaynak sağlanması hedeflenmektedir. Bu hedef, şirketlerin küresel ölçekte rekabet edebilir hale gelmesi gerekliliğinden doğmuştur. Dolayısıyla, küresel rekabete yanıt verebilen şirketlerin varlığı büyük önem taşımaktadır. Süper güçlü bir ülke olabilmek için, küresel ölçekte rekabet eden şirket sayısının fazla olması gerekmektedir. Bu bağlamda, teknoloji geliştiren değil, yeni teknolojiler üreten şirketlere ihtiyaç vardır. Bunun için de sağlam bir finansman yapısına sahip şirketler gereklidir.

Sonuç olarak, Finansman 5.0 ile amaçlanan, devlet yönetiminin sürdürülebilirliğini sağlamak ve özel sektörün finansmana erişimini sorunsuz ve kolay hale getirecek bir model geliştirmektedir. Böyle bir modelin oluşturulması durumunda, yeni çağın süper güçlü ülkelerinden biri olma hedefi başarıyla gerçekleştirilecektir.

Gelişim 5.0

İnsanlık tarihi boyunca sürekli bir gelişim süreci içindedir. Gelişim, doğanın bir parçası olarak kabul edilebilir; zira dünya daima bir değişim ve evrim içerisinde. İnsanlar, doğayı taklit ederek bu gelişim sürecini benimsemişlerdir.

Ancak zamanla gelişim kavramı, özünden uzaklaşarak tehlikeli bir boyut kazanmıştır. İnsan perspektifinden bakıldığında, gelişim yalnızca insanın ilerlemesi üzerine odaklanmakta, diğer canlılar ve doğa göz ardı edilmektedir. Bu durum, dünyadaki diğer canlılara ve doğaya zarar verme riskini beraberinde getirmektedir. Tarih boyunca bu tür olumsuz sonuçlar yaşanmıştır. İnsanların gelişimi adına fabrikalar kurulmuş, bu süreçte doğaya büyük zararlar verilmiş ve birçok canlı yok olmuştur. Ayrıca, kozmetik ürünler için sayısız canlı kobay olarak kullanılmış ve acı içinde hayatlarını kaybetmişlerdir. Sonuç olarak, insan gelişmiş olsa da doğa ve diğer canlılar büyük zarar görmüştür. Bu bencil yaklaşım, insanlığın kendi sonunu hazırlayan bir başlangıç olmuştur.

Yeni Dünya 5.0, insanlığı merkezine alırken, doğayı ve diğer canlıları da göz önünde bulundurmayı gerektirir. Bu durum, insanlığın sağlıklı bir şekilde varlığını sürdürebilmesi için, insanların dünyaya ve diğer canlılara saygı göstermesi gerektiği anlamına gelir. Yeni Dünya 5.0, insanı odak alarak doğaya ve diğer canlılara saygıyı ön planda tutan Gelişim 5.0 vizyonunu benimsemekte ve sürdürülebilirlik ilkesine dayanan bir gelişim anlayışını savunmaktadır.

Gelişim 5.0, her bireyin gelişiminin, parmak izleri gibi eşsiz bir yol haritasına sahip olabileceğini belirtir. Gelişimi, endüstriyel bir ürün gibi paketlemek ise yanlış ve etkisiz bir yaklaşım olarak değerlendirilir. En değerli gelişim, doğaya ve diğer canlılara saygının bilincine varmakla mümkündür. Dünya, sürekli bir zincir içinde düzenlenmiştir ve bu düzende insanın rolü büyüktür. Dünya, insanın hizmetindedir; ancak bu, bencilce bir kullanım alanı değildir. Gelişim, iyilikler ve güzellikler için anlam kazanır. Gelişim 5.0, bu doğrultuda iyilikler için bir gelişim sürecinin gerekliliğini vurgular.

Gelişim, bireysel ve toplumsal boyutlarda incelenebilir. Bireysel gelişim, kişilerin kendilerini doğaya uyum sağlayarak daha iyi hale getirmeleri anlamına gelir. Aslında, bireysel gelişim, insanın doğaya uyum sağlaması sürecidir.

Toplumsal gelişim, bir toplumun değerlerini koruyarak ve doğaya zarar vermeden teknolojik ilerlemelerin her alanda topluluklar tarafından benimsenmesidir. Bu gelişim, devletin itici gücünü oluşturur. Eğer toplum olumlu bir şekilde gelişimini sürdürürse, devlet de bu değişime yanıt vererek hizmet kalitesini artırmak ve toplumsal ihtiyaçlara karşılık vermek zorunda kalır. Ancak toplumsal gelişim yeterli seviyede gerçekleşmezse, devletin de kendini geliştirmesi mümkün olmaz ve hizmet kalitesi kırıma uğrar. Bu durum, ülkenin genel olarak duraklamasına yol açar. Ülkenin kalkınması ve refah seviyesinin artışı, toplumsal gelişimle doğrudan ilişkilidir. Toplum, devletin itici gücüdür ve bu gücün var olması için toplumun gelişmesi gerekmektedir. Toplumsal gelişim sağlanmadığında, bu itici güç de ortadan kalkar ve devletin sunduğu hizmetlerde bir ilerleme olmaz. Sonuç olarak, ülkenin kalkınma hızı yavaşlar veya gerilerken, toplumun refah seviyesi de düşer.

Bireysel gelişimi tamamlamış bireylerin sayısının artması, toplumsal gelişimi teşvik eder. Toplumsal gelişim, devletin ilerlemesini de destekler. Devletin ilerlemesi ise bireysel farkındalığı artırır. Bireysel farkındalığın artması, toplumsal aydınlanmayı beraberinde getirir. Bu süreç, belirli sıralamaya sahip olan bir gelişim zinciridir. Zincirin herhangi bir halkasının gelişimini tamamlamaması, tüm zincirin dengesini bozabilir.

Gelişim 5.0, bireysel ve devlet düzeyindeki tüm grupların birbirini etkileyerek, bir domino etkisiyle gelişeceğini öngörmektedir. Bu nedenle bireysel, toplumsal ve devlet düzeyindeki gelişim son derece önemlidir. Tüm bireylerin gelişimini tamamlaması gerekmektedir. Aksi takdirde, gelişim zinciri bozulur ve bu durum ülkenin kalkınması ile refah seviyesinde olumsuz bir etki yaratır.

Göç 5.0

2019 yılında Covid-19 virüsü nedeniyle ilan edilen pandemi, yeni bir dönemin başlangıcını işaret etti. Bu yeni dönemde, 2025 yılına kadar çeşitli aşamalardan oluşan bir geçiş süreci yaşanacak. Bu süreçte, "dip dönem" olarak adlandırılan bir evre bulunuyor; bu dönem, dünyada birçok şeyin sıfırlandığı bir zaman dilimidir. Ardından, yeni çağın kuralları belirlenecektir.

Yakın geçmişten yeni çağa geçerken, insanlığın karşılaştığı bazı miraslar var ki, bunlar pek de iç açıcı değil. Küresel ısınma, göç, doğal afetler, savaş ve kıtlık gibi sorunlar, çözülmesi gereken ciddi meselelerdir. Bu sorunlarla mücadele, yalnızca ülke bazında değil, tüm ülkelerin bir araya gelerek ortak bir akılla makro ölçekte gerçekleştirilmelidir. 2023 yılına kadar bu sorunlar, göz ardı edilerek geçiştirildi. Ancak dünya artık bu sorunları açıkça dile getirmeye başlamışken ve barışın sağlanması her şeyden daha önemli hale gelmişken, bu konularda harekete geçmek için en uygun zaman olduğu söylenebilir.

Küresel ısınma konusu bir süredir gündemde olan, çabaların sarf edildiği fakat olumlu sonucunun alınamadığı bir konudur. Dünyada 1750-1900 arasındaki sanayi devrimi döneminde küresel ölçekte sıcaklığın 1,1 derece arttığı biliniyor. 2016'da El Nino sonucu sıcaklıklar, sanayi devrimi öncesi dönemin 1,2 santigrat üzerine çıkarak sanayi devrimi sonrasında rekorunu kırmıştı. Bilim insanları, küresel ısınmanın iklim değişikliği kaynaklı olduğuna dikkati çekiyor. (Aydın, 2022)

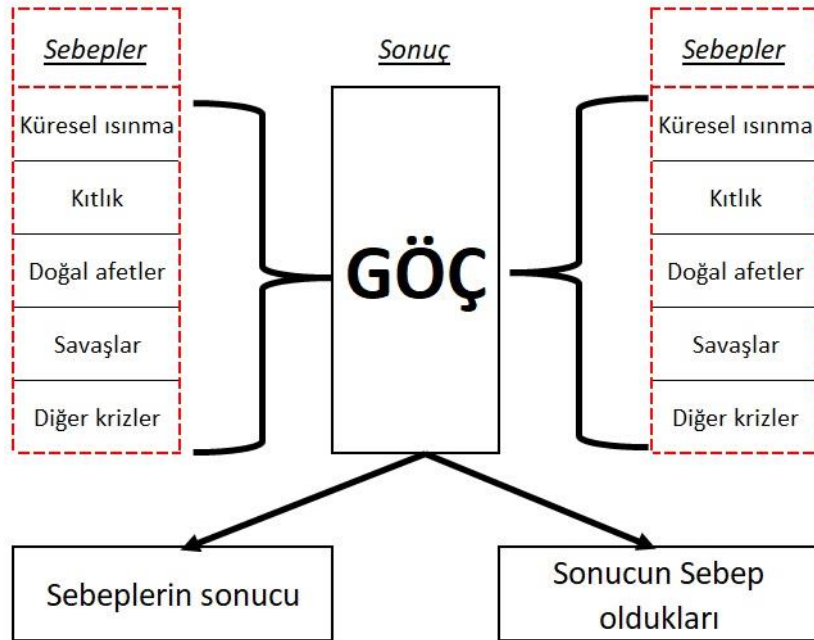
İklim değişikliğiyle ilgili olarak 22 Nisan 2016 tarihinde 175 ülkenin temsilcileri Paris İklim Anlaşması'nı imzaladı. Anlaşmaya katılan ülkelerin amacı, iklim değişikliğinin olumsuz etkilerine karşı uyum yeteneğini ve iklim dayanıklılığını artırmaktır. Anlaşma, sıcaklık artışını sanayileşme öncesi döneme göre uzun vadede 2 santigrat derecenin altında tutmayı hedeflemekte ve 1,5 santigrat derece hedefine ulaşmanın önemine vurgu yapmaktadır. Ancak, şu ana kadar katılımcı ülkelerin bu hedefe ulaşamadığını belirtmek gerekir.

Küresel ısınmaya ve savaş durumlarına bağlı olarak iklimlerin değişmesi sonucu kıtlıklar söz konusu olacak. 2022' de azalan su seviyeleri Afrika'daki gıda krizini artırırken, Avrupa'da üretimi olumsuz etkiledi, Çin'de fabrikaların kapanmasına yol açtı. Su kıtlığı ayrıca ABD'yi batı eyaletlerinde su salınımını sınırlamaya zorladı. Latin Amerika'da ise sosyal huzursuzluğu tetikleyerek şirketler ve topluluklar arasındaki gerilimi üst seviyelere çıkardı. Maalesef 2023 yılı için tahminler daha kötü. Su sıkıntısı yeni normal haline gelecek ve nehir su seviyeleri yeni dip seviyelerine çekilecek. Çok daha önemli olan ise küresel olarak şirketlerin üçte ikisinin, operasyonlarında veya tedarik zincirlerinde önemli su riskleriyle karşı karşıya kalacak olması. (Şengüler, 2023) bu konu sonuçları itibarıyla tamamen insan kaynaklıdır. Sonuçları itibarıyla dünyanın çok kötü senaryolara hazırlıklı olması gerekmektedir.

Savaşlar, dünyada yeni bir çağın başlamasıyla birlikte yakın dönemdeki blokların çöküşü ve yeni blokların oluşumunu beraberinde getirecektir. Bu geçiş sürecinde, çeşitli ölçeklerde doğrudan ya da dolaylı savaşların yaşanması kaçınılmaz görünmektedir. Yeni bloklar, bu yeni çağın süper güçleri arasında şekillenecektir.

Yukarıda saydığımız tüm sorunların sonucu göç olacaktır. Global ölçekte ya da ülke içi göçlerle dünya demografisi hemen hemen tüm ülkelerin etkileneceği şekilde değişecektir. Dünyayı bekleyen esas tehlikenin göç olduğunu söylemeliyiz. Kısır döngüye girdiğinde ise bölgede istikrarsızlık yaşanacağı nettir. Dünya Bankası'nın çalışması, 2050 yılına kadar, küresel ölçekte 216 milyon kişinin kuraklığın ve doğal afetlerin sebep olabileceği su ve gıda kıtlıklarının yanı sıra, aşırı hava olayları yüzünden göç etmek zorunda kalabileceğini gösteriyor. (Alkin, 2022)

Ülkemiz, göç olgusundan önemli ölçüde etkilenmiş ve bu etki devam etmektedir. Hem dışarıdan gelen göçler hem de iç göç hareketleri nedeniyle demografik yapımız tam olarak oturmuş değildir. Cumhuriyetin ilanından sonra köylerden şehirlere gerçekleşen göç, çarpık bir yapı oluşturmuş ve bu durum günümüze kadar artarak devam etmiştir. Bu çarpık demografik yapı üzerindeki dengesizlikler, zamanla meydana gelen doğal afetlerin etkisiyle daha da belirgin hale gelmiştir.

Yukarıda, göçün sebep-sonuç ilişkisini ve sonuçların yeni sebepler doğurduğunu gösteren bir görsel bulunmaktadır. Göç, diğer tüm sorunların bir sonucu olarak ortaya çıkmakta, ancak bu sonuçlar yeni sorunlar yaratmaktadır; bu durum, konunun kısır bir döngüye dönüşmesine yol açmaktadır.

Türkiye'nin yeni çağda süper güçlerden biri olabilmesi için öncelikle demografik yapısını düzeltmesi gerekmektedir. İş gücünün ve kültürel gelişimin dengeli bir şekilde dağıtılması önem taşımaktadır. Bu bağlamda, acilen bir Göç Bakanlığı'nın kurulması şarttır. Bu bakanlık, demografik dengenin sağlanmasında kritik bir rol oynamalıdır. Özellikle doğal afetler, savaşlar ve kıtlık gibi potansiyel felaketlere karşı önlem almak, demografinin dengeli bir şekilde dağıtılmasıyla mümkün olacaktır. Ayrıca, dışarıdan gelen göçmenlerin ülke demografisine zarar vermeden rehabilite edilip entegre edilmesi de büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle, Göç Bakanlığı'nın varlığı son derece önemlidir.

Göç, önümüzdeki uzun yıllar boyunca dünya genelinde bir gerçeklik olarak varlığını sürdürecektir. Bu nedenle, göçü fırsata dönüştürmeyi başaran ülkeler, bu süreçten kazançlı çıkacaklardır. Göçü fırsata çevirmek, göçmenlerin ülkenin üretim sürecine olumlu katkılar sağlayacak şekilde entegre edilmesi anlamına gelmektedir. Eğer bu entegrasyonda başarılı olunursa, göçün olumlu etkilerinden söz edilebilir. Aksi takdirde, göçmenler, ülkenin kaynaklarını ve ekonomisini tüketen, ancak karşılığında hiçbir fayda sağlamayan bir grup olarak toplumda kutuplaşmaya yol açabilirler. İşte bu noktada, Göç 5.0, teknolojiyi insan odaklı bir yaklaşımla, göçün ülkenin gelişimi için bir insan kaynağı olarak değerlendirilmesine yönelik bir model sunmaktadır.

Dünya genelinde yaşlı nüfusun artması gözlemlenmektedir. Birleşmiş Milletler Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Ajansı (UNFPA) verilerine göre, dünyada 65 yaş üstü kişilerin oranı 1974 yılında 5,5 iken 2024 yılında neredeyse iki katına çıkarak yüzde 10,3'e yükseldi. 2074 yılında bu sayının tekrar ikiye katlanarak yüzde 20,7'ye yükselmesi, 80 yaş ve üzeri kişilerin sayısının üç kattan fazla artması bekleniyor. TÜİK verilerine göre Türkiye'ye 2023 yılında göç edenlerin yaş grubu incelendiğinde, en fazla göç edenlerin %12,7 ile 20-24 yaş grubunda olduğu görüldü. Bu yaş grubunu %10,8 ile 25-29 ve %10,3 ile 15-19 yaş grubu izledi.

Ayrıca göçün önümüzdeki yıllarda daha da artacağı ön görülmektedir. Sadece iklim değişikliğine bağlı olarak bile 2050 yılına kadar projeksiyonu çizilen göç rakamları inanılmaz. Birleşmiş Milletlere (BM) bağlı Uluslararası Göç Örgütü tarafından 2022'de yayımlanan "İklim Değişikliği ve Gelecekteki İnsan Hareketliliği" raporuna göre küresel ısınmanın ulaşabileceği dereceler ile nüfusun büyüme hızına bağlı olarak rakamların değişebileceğinin altı çizilen raporda, 2050'ye kadar 44 milyon ile 113 milyon arasında kişinin ülkeleri içinde göç etmelerinin beklendiği kaydedildi. Raporda, iklim değişikliğinin daha şiddetli yaşandığı kötümser bir senaryoya göre ise bu rakamın 125 milyon ile 216 milyon arasında bir noktaya ulaşabileceği uyarısında bulunuldu.

Böyle bir durum söz konusu iken ve göç kaçınılmaz bir gerçek olarak kabul edilmesi gerektiğinde, bu alanda kurumsal düzeyde çalışmaların yapılması elzemdir. Göç 5.0 perspektifine göre atılması gereken ilk adım, Göç Bakanlığı'nın kurulmasıdır. Göçle ilgili kurumsal düzeyde çalışmaların gerçekleştirilmesi şarttır. Tüm bu faaliyetlerin, merkezi ve güçlü bir yönetim altında, tek bir çatı altında Göç Bakanlığı aracılığıyla yürütülmesi gerekmektedir.

Göç 5.0 bakış açısıyla Göç Bakanlığı aşağıdaki amaçlar doğrultusunda çalışmalar yapmak üzere kurulmalıdır:

1. Nüfusun demografik yapısının sağlıklı hale getirilmesi için politikaların oluşturulması,
2. Ülkemizde kalacak sığınmacı ve göçmenlerin rehabilite edilmesi,
3. Ülkemizde kalacak sığınmacı ve göçmenleri üretime ve iş dünyasına dâhil ederek ekonomik olarak katma değer yaratılmasını sağlamak,
4. Ülkemizde bulunan ve gönderilebilecek olan sığınmacı ve göçmenlerin sağlıklı şekilde sınır dışı edilmesi,
5. Tersine iç göç için stratejik yol haritası ve politikaların oluşturulması,
6. Tersine beyin göçü politikası ile yurtdışında bulunan Türklerin yurda dönüşünün sağlanması.

Göç Bakanlığı, altı ana amaç doğrultusunda bir araya gelerek, Göç 5.0 vizyonu çerçevesinde Yeni Dünya 5.0'ın göçle ilgili en önemli aracı haline gelmiştir. Bu durum, çalışmaların tek bir merkezden yürütülmesinin başarıyı getireceğini, aksi takdirde başarısızlığın kaçınılmaz olacağını göstermektedir.

Devlet yönetimleri, krizleri fırsata dönüştüren bir vizyonla hareket ederek, ülke için en fazla faydayı sağlayacak politikalar geliştirmeli ve uygulamalıdır.

Göç 5.0'ın teknoloji boyutunda ise, üretimin teknoloji ile entegre edilerek verimliliğin artırılması esas alınmaktadır. Beyaz yakalı veya mavi yakalı işlerde, insan faktörünün verimliliğini artırmada en önemli araç teknolojidir. Ancak burada dikkat edilmesi gereken nokta, teknolojinin insanın yerini almak yerine, üretim sürecinde insanın birim üretim zamanını kısaltmasına yardımcı olmasıdır. Yani, insan üretkenliğini artırmada destekleyici bir araç olmalıdır. Aksi takdirde, teknoloji insanla çatışma içine girebilir. Oysa teknoloji, insanın işini kolaylaştırmak için var olmalıdır.

İ.K. 5.0

Endüstri devrimleri, en çok iş gücünü etkilemiştir. Teknolojinin ilerlemesi, iş süreçlerini kolaylaştırmıştır. Endüstri 4.0 ile birlikte robotik devrim, insan gücünün robotlar karşısında geride kalmasını gözler önüne sermiştir. Bu durum, insanın iş hayatında yalnızca zihinsel yeteneklerinden yararlanılması gerektiği fikrini doğurmuş ve teknoloji, sanki insanın rakibiymiş gibi bir algı yaratmıştır. Hatta birçok meslek grubunun robotlar tarafından icra edileceği ve bu alanlarda insan gücüne ihtiyaç kalmayacağı öngörülmüştür. Ancak, teknolojiyi insanla karşı karşıya getirip rakip haline getirmenin, fayda sağlamaktan çok zarar verdiği anlaşılmıştır.

Yeni Dünya 5.0'ın iş dünyasındaki insan gücüne yönelik yaklaşımı olan İnsan Kaynakları 5.0, teknolojinin insan için var olduğu gerçeğiyle, iş dünyasında insanı yok saymak yerine merkezine alan bir anlayış benimsemektedir. Yeni Dünya 5.0'ın odak noktası insanlık olduğunda, İ.K. 5.0'ın da benzer şekilde insanı merkeze aldığı tahmin edilebilir.

İ.K. 5.0, iş dünyasında hem mavi yaka hem de beyaz yaka çalışanları için insanı ön planda tutan, teknolojiyi bir yardımcı araç olarak kullanarak verimliliği, performansı ve katma değeri artırmayı hedefleyen bir yaklaşımdır.

İ.K. 5.0, teknolojinin insanlığın gelişimi için insanın hizmetinde olduğunu vurgular. Robotik sistemler, yalnızca insan sağlığı ve hayati tehlike oluşturabilecek durumlarda devreye girecek, böylece insanlar güvenli ortamlarda çalışabilecektir. Bu durum, insanın verimli çalışmasını sağlayarak, elde edilen katma değerın artmasına ve aynı girdi ile daha fazla çıktı alınmasına olanak tanıyacaktır. Bu sürecin temel aracı ise teknolojidir. Her sektörde bu yapılandırmayı insan gerçekleştirecek, ardından gelişim süreci yapay zeka desteğiyle insan ve teknoloji tarafından yürütülecektir. Ancak bazı alanlar, örneğin yönetim uzmanlığı ve devlet yöneticiliği gibi, teknolojiye devredilemez; bu konularda karar verici her zaman insan olmalıdır. Bu nedenle, teknolojinin iş hayatında insanın yerini alacağı düşüncesi gerçekçi değildir. İnsan, karar verme sürecinde analitik ve duygusal olmak üzere iki farklı yaklaşım sergiler. Duyguları olan varlıklar olarak insanlar, iş hayatında yalnızca analitik düşünmek her zaman yeterli olmayabilir; duyguların da dikkate alınması gereken durumlar vardır. İş dünyasının profesyonelleri, hangi durumlarda duyguları ön plana çıkaracaklarını ve hangi durumlarda arka planda tutacaklarını iyi bilirler. Bu nedenle, teknolojiden bu dengeyi sağlamasını beklemek mümkün değildir. Sonuç olarak, teknoloji asla insanın yerini alamayacak; yalnızca insana destek olan ve verimliliği artıran bir araç olarak kalacaktır. İ.K. 5.0'ın temel felsefesi de budur.

İş hayatında karar vericilerin rolü son derece önemlidir. Bugüne kadar ulaştığımız noktada, karar vericilerin doğru ve yanlışlarıyla insan gücünün etkisi büyüktür. İnsanlığın gelişimi, insanların aldığı kararlarla şekillendi ve bu durum gelecekte de devam edecektir. Teknoloji, karar verme sürecinde gerekli raporları hazırlayarak insanın hizmetinde olacak; insan da bu raporlar doğrultusunda kararlarını verecektir. Bu döngünün bozulmaması gerekmektedir. Roller değiştiğinde, doğaya aykırı bir durum ortaya çıkabilir ki bu da istenmeyen bir sonuçtur.

İ.K. 5.0, iş dünyasında insan ve teknolojinin hangi alanlarda durması gerektiğini net bir şekilde ortaya koymaktadır. İnsanların daha fazla ve nitelikli üretim yapabilmesi için gelişime ve değişime daha fazla önem vermesi, beşeri yatırımların artırılması gerekmektedir. Teknoloji, insan istemediği sürece sınırlarını aşmayacaktır. Ancak, teknolojiyi insanın yerine koymaya çalışmak, her zaman başarısız bir çaba olacaktır.

Yeni Dünya 5.0, insanı merkezine alan bir yaklaşım sunarak iş dünyasında bireylerin daha fazla bilgi ve yetkinlik kazanmasını sağlamaktadır. Bu durum, teknolojinin desteğiyle nitelik ve nicelik açısından daha fazla üretim yapma imkanı sunar. Sonuç olarak, insanlığın gelişimi de bu süreçle birlikte hız kazanacaktır. İş dünyasındaki roller bu şekilde devam ettiği sürece, insanlığın ilerlemesi öngörülemez boyutlara ulaşabilir. Bu fırsatı değerlendirmek için fazla zaman kalmadığını vurgulamak önemlidir. Sonuç olarak, insanın kaderini yine insanın belirleyeceği gerçeği ön plana çıkmaktadır.

İç Cephe 5.0

Devlet yönetimleri, hem iç hem de dış paydaşlarıyla etkileşimde bulunan, dünya nüfusunu kapsayan büyük bir organizasyondur. Dış cephe, devletin dış politikası ve yabancı ülkeler, bireyler, topluluklar ve kuruluşlarla olan ilişkilerini ifade ederken; iç cephe, ülke içindeki kurumlar, sivil toplum kuruluşları, özel sektör, devlet ve kamu kurumları ile toplumun tamamını kapsamaktadır. Dış cephede belirli kurallar mevcuttur ve bu kurallar akılcıca uygulandığında başarı elde edilir. Ancak iç cephe, çok daha karmaşık bir yapıya sahiptir. İç cepheyi oluşturmak, iç başarıyı sağlamak ve bu başarıyı sürdürülebilir kılmak, devlet yönetiminin başarısında en kritik unsurdur.

Yeni Dünya 5.0'ın devlet yönetimindeki iç cephe vizyonunu yansıtan İç Cephe 5.0, devletin bileşik güçte (devlet + sivil toplum + özel sektör) yer alan paydaşların merkezi ve yerel yönetim yapılarının en üst düzeyde etkin olmasını sağlamak amacıyla gerçekleştirilen çalışmaların toplamını ifade eder.

İç Cephe'nin önemini Gazi Mustafa Kemal Atatürk, Nutuk eserinde vurgulamıştır: "Asıl olan iç cephedir. Bu cephe bütün memleketin, bütün milletin meydana getirdiği cephedir. Dış cephe, doğrudan doğruya ordunun düşman karşısındaki silahlı cephesidir. Bu cephe sarsılabilir, değişebilir, mağlûp olabilir; fakat bu durum, hiçbir zaman bir memleketi, bir milleti yok edemez. Önemli olan, memleketi temelinden yıkan, milleti tutsak ettiren, iç cephenin çökmesidir. Bu gerçeği bizden daha çok bilen düşmanlar, bu cephemizi yıkmak için yüzyıllarca çalışmışlar ve çalışmaktadırlar. Bugüne kadar başarılı da olmuşlardır. Gerçekten "kaleyi içinden almak", dışından zorlamaktan çok kolaydır." demiştir.

İç Cephe 5.0, devletin temel görevinin ülkenin kalkınması ve toplumun refah seviyesinin en yüksek düzeye ulaşması olduğunu vurgular. Bu hedefe ulaşmak için, devlet, sivil toplum ve özel sektördeki organizasyonların kalkınma amaçları doğrultusunda uyumlu bir şekilde çalışması gerekmektedir. Zira bir ülkenin kalkınması yalnızca devletin sorumluluğunda değildir. Devletin asıl görevi, kalkınmayı destekleyecek ve ülkenin bileşik gücünü etkin bir şekilde organize ederek bu güçlerin koordineli bir şekilde hareket etmesini sağlamaktır.

İç Cephe 5.0'ın vurguladığı iç cephenin önemine dair en çarpıcı örnek, Truva Uygarlığı'nın çöküşüdür. Dışarıdan ele geçirilemeyen Truva, düşmanın bıraktığı tahta atın içeri alınmasıyla, atın içinde gizlenen düşman askerlerinin yardımıyla kolayca fethedilmiştir. Bu uygarlığın sona ermesi, iç cephedeki yönetsel hatalardan kaynaklanmıştır. Eğer Truva Uygarlığı yıkılmasaydı, tarih kesinlikle farklı bir yol alırdı.

Truva Uygarlığı, yüksek kale duvarlarına sahip olmasına rağmen, iç yönetimi analitik bir yaklaşımdan yoksundu ve yönetim konseyinin kararları tamamen kralın iradesine bağlıydı. Ayrıca, konsey üyelerinin nesnellikten uzak olması, bırakılan hediye atın tanrıların bir lütfu olduğuna dair inançları nedeniyle yıkılmalarına yol açtı. İç yapısı zayıf olan ülkelerin dış savunmaları ne kadar güçlü olursa olsun, bu durumun bir anlamı kalmaz; eninde sonunda çöküşe mahkumdurlar.

Günümüzde devletler, bir ülkeyi işgal etmek istediklerinde daha az maliyetli olan fiziksel olmayan yöntemlerle yönetim sağlıyorlar. Ekonomik, kültürel ve sosyal alanlarda kendilerine bağımlı bir ülke yaratarak adeta sömürgeleştiriyorlar. Bu, yeni çağın savaş stratejilerinden biri haline geliyor. Dolayısıyla, devletler askeri yatırımlarla caydırıcı güçler elde etmeye çalışsalar da, iç yapıyı güçlendirmeden bu çabaların sonuçları Truva Uygarlığı'nın kaderine benzer. Dış savunma, yüksek ve aşılmaz kale duvarlarıyla korunabilirken, iç yapı en küçük bir sarsıntıda çökmeye hazır hale gelir. Bu nedenle, iç yapıyı sağlam tutmak son derece önemlidir.

İç cepheyi düzenlemek, devletin en önemli sorumluluklarından biridir. İç cephede etkili bir yapı oluşturmak, bu yapıyı sürdürülebilir hale getirmek ve zayıf noktaları tespit ederek gerekli önlemleri almak, istihbarat birimlerinin görevleri arasındadır. Geçmişte iç cephe ajanları düşmana bilgi sızdırarak sabotaj yaparken, son yıllarda yönetsel sabotajlar ön plana çıkmıştır. Bu tür sabotajlar, ülkenin idari sistemindeki boşluklardan faydalanarak gerçekleştirilmektedir. Sabotajı gerçekleştiren kişi, işini yapıyormuş gibi görünse de bu durum devlet ve ülke için zararlı sonuçlar doğurmakta ve hukuki olarak yaptırım uygulanamamaktadır. Bu nedenle, iç cepheyi zayıflatan unsurları tespit etmek, etkili bir yönetim denetim mekanizması kurmak ve bunu sağlıklı bir şekilde yönetmek önemlidir. Yönetsel denetim, iç cepheye zarar veren yönetsel sabotajları tespit eden devletin en kritik unsurlarından biri olmalıdır. Ancak dünya genelinde etkili bir yönetim denetim mekanizmasına sahip devlet bulunmamaktadır. Bu durum, yönetsel sabotajların geç fark edilmesine ve sonuç olarak durumun içinden çıkılmaz bir hale gelmesine yol açmaktadır. Bu nedenle, kuvvetler ayrılığına dayanan ülkelerin acilen denetimli kuvvetler ayrılığı modeline geçmeleri gerekmektedir. Böylece yasama, yürütme ve yargı erkine ek olarak bir denetim erki eklenerek iç cephe güçlendirilir.

İletişim 5.0

İletişim, hem bireysel hem de toplumsal düzeyde son derece önemli bir konudur. Özellikle bir kalabalığın toplum haline gelmesinde iletişim, vazgeçilmez bir unsurdur. Bir toplumun devletleşmesi ve devletin bir ülke haline gelmesi, yalnızca iletişim yoluyla mümkün olmaktadır.

Yeni çağın en önemli gereksinimlerinden biri iletişimdir. Tarih boyunca kritik bir rol oynamış olan iletişim, gelecekte daha da hayati bir öneme sahip olacaktır. Yeni dönemde, hem kitlesel hem de bireysel alanlarda başarı için iletişim, öncelikli unsurlar arasında yer almalıdır.

Yeni Dünya 5.0'ın iletişim vizyonu olan İletişim 5.0, özellikle kitle iletişimlerinin nasıl olması gerektiğini ve bu alanda devlet yönetimi ile diğer kitlelere hitap eden organizasyonların iletişim stratejilerini incelemektedir.

Devlet yönetimi, iç dinamiklerde başarılı olabilmek ve politika, strateji ile vermek istediği mesajları hem iç hem de dış paydaşlara etkili bir şekilde iletebilmek için iletişime büyük önem vermek zorundadır. Bu sayede, istenilen mesajları doğru bir şekilde iletebilir ve alabilir.

Devlet yönetiminde iletişimin merkezi mi yoksa yerel düzeyde mi yürütülmesi gerektiği sorusuna en uygun yanıt, Merkez Anadolu Devlet Yönetimi Sistemi'nin de temel ilkesi olan karma bir yaklaşımdır.

Merkezi yönetimde, orta düzeyde bir iletişim birimi oluşturulmalı ve bu birim, devletin merkezi konularında, yani yürütme erkiyle ilgili iletişimi sağlamalıdır. Bunun dışında, devlet yönetiminin hem merkezi hem de taşra teşkilatlarında bulunan her kurum, kendi iletişim faaliyetlerini bağımsız bir şekilde yürütmelidir. Eski dönemlerden farklı olarak, merkezi iletişim birimi, diğer kurumların iletişim faaliyetlerini denetleyen bir mekanizma oluşturmalıdır. Böylece merkezîyetçilikten uzaklaşmadan, adem-i merkezîyetçi bir yaklaşım benimsenmiş olacak ve Merkez Anadolu Devlet Yönetimi Sistemi'nin öngördüğü karma sistem hayata geçirilecektir.

Denetim sayesinde, devletin kurumlarının iletişim süreçleri incelenecek ve merkezi ile yerel birimler arasında bir söylem birliği sağlanacaktır. Denetim sonuçlarına göre gerekli önlemler alınarak, devletin hem iç hem de dış paydaşlarla sağlıklı bir iletişim kurması sağlanacaktır. Merkezi düzeydeki iletişim birimi, denetimli kuvvet ayrılığı ilkesinin dördüncü erki olan denetim erki tarafından, Merkez Anadolu Devlet Yönetimi Sistemi çerçevesinde Ulusal Denetim Kurumu olarak yapılandırılacaktır. Böylece, devletin iletişiminde hiçbir şey şansa bırakılmayacak ve çifte bir kontrol mekanizması oluşturulmuş olacaktır.

İyi bir devlet yönetimi, denetim mekanizmasının etkin olduğu bir sistemdir. İşte yeni çağda başarılı olmak ve süper güçlü bir ülke hedefleyen devletlerin kurması gereken sistemin temel ruhu budur. Bu anlayıştan uzak olan yönetim sistemleri ise başarısızlığa mahkûm olacaktır. Ayrıca, her devletin başarısında iki temel unsur bulunmaktadır: enformasyon ve iletişim. Bu iki unsuru sağlıklı bir şekilde kuracak bir mekanizma tesis edilirse, başarı kaçınılmaz olacaktır. Aksi takdirde, süper güçlü ülkeler tarafından fiziksel olmasa bile zihinsel olarak sömürüye uğrama riskiyle karşılaşılacaktır.

Bir diğ er önemli konu, devlet yöneticilerinin seçimi ve atanmasında iletişim becerilerinin g  cl  olmasdır. İletişim yeteneği zayıf olan bir kişi, kendini ifade edemediği gibi bağlı olduğu kurumu da etkili bir şekilde temsil edemez. Bu nedenle, iletişim becerileri yüksek yöneticilerin bulunması gerekmektedir.

Devlet yönetiminde, i  ve dış paydaşlarla sağlıklı ilişkiler kurmak için etkili iletişim en temel şarttır. Ülkenin kalkınması ve toplumun refah içinde yaşaması hedefleniyorsa, iletişime gereken önem verilmelidir. Ancak iletişim, geçmişteki yöntemlerle değil, çağın gerekliliklerine uygun bir şekilde gerçekleştirilmelidir. Bu da, denetimli kuvvetler ayrılığı ilkesine uygun bir denetimli iletişim modeli ile mümkün kılınabilir.

İstihbarat 5.0

Arapça kökenli "istihbarat" terimi, Türk Dil Kurumu'na (TDK) göre; yeni edinilen bilgiler, haberler, uyumlar, bilgi toplama ve haber alma süreçlerini ifade etmektedir. Günlük yaşamda, devletlerin varlığını sürdürebilmesi için potansiyel tehditlerin tespitine yönelik faaliyetler olarak tanımlanmaktadır. Ülkenin iç ve dış tehditlerine karşı elde edilen bilgiler doğrultusunda önlemler alınmasını sağlar. Genellikle güvenlik ve askeri alanlarda kullanılan bir kavramdır.

Yeni çağda istihbarat kavramının tanımı değişim gösterecek. Tanımsal olarak genişleyerek, geçmişteki günlük kullanımın ötesine geçecek bir anlam kazanacaktır. Artık yalnızca devletler istihbarat faaliyetinde bulunmayacak; bu kavram, diğer alanlara ve neredeyse günlük yaşamın her alanına yayılacaktır. Hatta günlük hayatta, güvenlik alanındaki kullanımından daha fazla yer bulacaktır. Yeni Dünya 5.0 çerçevesinde tanımlanan İstihbarat 5.0, insanlığın merkezinde teknolojinin yardımcı araç olarak günlük yaşamın hemen her alanında kullanıldığı geniş kapsamlı bir vizyonu yansıtmaktadır.

İstihbarat, özellikle teknoloji hırsızlığı ve rakiplerin faaliyetlerinin izlenmesi konularında özel sektörde daha yaygın bir şekilde kullanılmaya başlanacak. Küresel ölçekte faaliyet gösteren şirketlerin kendi istihbarat birimleri olacak ve rakiplerin durumları, teknolojileri, ürünleri ve stratejileri hakkında istihbarat ve karşı istihbarat faaliyetleri gerçekleştirilecek.

Yeni çağın başlamasıyla birlikte istihbaratın tanımı da evrilecek. Artık yalnızca devletler istihbarat faaliyetlerinde bulunmayacak; bu kavram özel sektöre de yayılacak ve burada daha yaygın bir şekilde kullanılacak. Devlet yapısının yeni dönemde zayıflamasıyla birlikte, ekonominin önemli bir parçasını oluşturan büyük şirketler, devlet yönetimi gibi yönetileceği için kendi istihbarat birimlerine sahip olacak. Bu durum bir süredir mevcut olsa da, yeni çağda sıradan bir olgu haline gelecek.

Dünyanın tek bir pazar olduğunu düşünün. Bu pazar içinde tüm şirketler, yani dünya genelindeki tüm işletmeler, birbirleriyle rekabet halinde olacak. Bu durum büyük ölçüde mevcut, ancak yeni çağda bu rekabet daha da belirgin hale gelecek. Yarış, rekabet, teknoloji savaşı, maliyet savaşı ve hammadde savaşı gibi kavramlar, bu dünyanın vazgeçilmez unsurları haline gelecek. Şirketler arası rekabet son derece zorlu geçecek. Kendini geliştirmeyen ve küresel gelişmeleri yakından takip etmeyen şirketler, zamanla yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalacak. Küçük ölçekli işletmelerin yeni çağda hayatta kalamayacağını ve bir süre sonra ortadan kalkacağını öngörülmektedir. Maliyet ve üretim kalitesi gibi konularda büyük şirketlerle rekabet edemeyecekler. Belki de yalnızca büyük şirketlerin girmediği niş alanlarda faaliyet gösteren işletmeler bir süreliğine varlıklarını sürdürebilir. Ancak eninde sonunda büyük şirketler, hayatın her alanında üretime başlayacak. İş dünyası, devasa üretim şirketleri etrafında şekillenecek. Bu durum, küçük ve orta ölçekli işletmelerin ortadan kalkmasıyla, iş dünyasının yalnızca büyük şirketlerden oluşan bir endüstri haline gelmesine yol açacak. Sonuç olarak, bu durum tüketicilere kalite, uygun fiyatlı kaliteli ürünler ve geniş seçenekler gibi olumlu avantajlar sunacak.

Her alanda güçlü ve devasa şirketlerin rekabet ettiği, pazarın ise tüm dünyayı kapsadığı bir senaryoyu hayal edin. 12,5 trilyon dolarlık bir ticaret hacminden bahsediyoruz. Bu durumda, hangi tür çatışmaların yaşanabileceğini kesin olarak bilemeyiz. Ancak, şirketlerin bu devasa pastadan aldıkları payı artırmak için rekabette öne çıkmaları gerektiği aşîkar. Bunun için rakiplerinin stratejilerini anlamalı ve kendilerini izleyen rakiplere yanıltıcı bilgiler sunmaları gerekecek.

Şirketler, istihbaratı iki farklı yöntemle kullanacak:

İstihbarat

Karşı istihbarat

İstihbarat alanında şirketler, rakiplerinin faaliyetlerini, araştırma-geliştirme çalışmalarını ve ürün veya hizmetlerindeki gelecekteki hedeflerini takip etme çabası içindedir. Karşı istihbarat ise, şirketlerin rakipleri tarafından kendilerine yönelik yapılan istihbarat faaliyetlerini engellemek veya yanlış bilgi edinmelerini sağlamak amacıyla yürüttükleri çalışmalardır. Kısacası, bu süreç rakiplerine istihbarat yaptırmama veya onları yanıltma faaliyetlerini kapsamaktadır.

Bu iki alan, şirketlerin istihbarat birimlerinin temel işlevlerini oluşturacaktır. Böyle bir birimin varlığı, yeni istihdam olanakları ve meslek tanımları yaratacaktır. Başlangıçta, devletlerin istihbarat kurumlarından esinlenerek bir çalışma sistemi geliştirilecek, ancak zamanla şirketlerin kendi dinamiklerine uygun bir model ortaya çıkacaktır. Şirketler, bu tür bir birim kurmanın yanı sıra, bu alanda uzmanlaşmış danışmanlık ve saha operasyon şirketlerinden de hizmet alacaklardır. Sonuç olarak, yeni bir sektör doğacak ve bu sektör, iş dünyasında başarının en önemli anahtarlarından biri haline gelecektir.

Küresel ölçekte bu alanda faaliyet gösterecek profesyonellerin yüksek niteliklere sahip olması gerekecektir. Birden fazla dil bilmek, teknolojiyle iyi bir ilişki kurmak, etkileyici bir görünüm sergilemek ve sektörü yakından takip etmek gibi özellikler aranan nitelikler arasında yer alacaktır. Elbette, bu niteliklere sahip personelin istihdam edileceği bir sektör için eğitim veren kurumlar da açılacaktır. Uzun yıllar bu alanda eğitim almış profesyoneller tarafından verilecek eğitimlerle sektörün gelişimi sağlanacaktır. Ancak, sektörün kendini oturtması için bir süreye ihtiyaç duyulacaktır. Bu süreçte, devletlerin istihbarat servislerinden emekli olmuş profesyonellerin bu alanda çalışması beklenmektedir.

Özel sektördeki durum böyleyken, devlet düzeyindeki istihbarat savaşlarına da bir göz atalım. Bu alanda ne tür değişiklikler yaşanacak? Elbette, küresel ölçekteki çatışmalar yalnızca şirketler arasında gerçekleşmeyecek. 12,5 trilyon dolarlık bir pazar, sadece şirketler için değil, devletler için de önemli fırsatlar sunuyor. Kendi topraklarında üretim ve satış yapan şirketlerden doğrudan ve dolaylı vergi toplayan devletler, bu sayede önemli gelirler elde edecek. Bu nedenle, ekonomik savaşlar yalnızca şirketler arasında değil, devletler arasında da yaşanacak. Devletler, yatırımlarını ve ana faaliyetlerini kendi ülkelerine çekmek isteyen şirketler için rekabet içinde olacak. Daha önce de belirttiğim gibi, devletlerin ekonomik gücünü şirketler oluşturacak. İşte tam olarak kastettiğim bu. Devletler, merkez

bankalarındaki paradan ziyade, ÷lke sınırları içindeki büyük şirketlerin sayısıyla daha güçlü hale gelecek. Yani, odak noktası kasayı doldurmak değil, şirketleri ÷lkeye çekmek olacak.

Bu durumda devlet, organizasyon yapısını güçlendirmek amacıyla yeni birimler oluşturacak. "Şirket avcısı" olarak adlandırabileceğimiz bir sektör ortaya çıkacak. Bu sektör, şirketlere vergi muafiyetleri ve vergi oranlarında indirim gibi çeşitli avantajlar sunacak. Vergisel açıdan en avantajlı olan ve şirket yönetimlerini ikna edebilen devlet, bu rekabette öne çıkacak. Şirketler, öncelikle ödeyecekleri vergi miktarını dikkate alacaklar; en düşük vergi oranına sahip ya da hiç vergi ödemedikleri yerleri tercih edecekler. Oyun ve kuralları net bir şekilde belirlenmiş durumda. Devletler, bu oyunu doğru bir şekilde oynayabilmek için şimdiden harekete geçmeli ve ilgili birimleri kurarak bu alanda deneyim kazanmalıdır.

Devletlerin yeni çağda istihbarat konuları yalnızca bu alanla sınırlı kalmayacak. Devlet ölçeğinde istihbarat türlerine, daha önce bahsettiğim gibi, yeni sektörler eklenecek ve eski çağlardaki bazı istihbarat yöntemleri kullanılmayacak. Kısacası, bu alan giderek daha fazla önem kazanacak ve ciddi bir dönüşüm geçirecek.

İhtiyaçlardaki değişim, yenilikleri ve yenilikler de gelişimi beraberinde getirecektir.

İş Dünyası 5.0

Bir ülkede kalkınmanın en önemli unsurlarından biri olan iş dünyası, toplumun refah seviyesinin artmasında önemli bir rol oynamaktadır. Eğer bir ülkede kurumsallaşmış ve küresel ölçekte rekabet edebilen büyük ölçekli işletmeler mevcutsa, o ülkenin kalkınması kaçınılmaz hale gelir.

Endüstri devrimi, en çok iş dünyasını etkilemiştir. Üretim, yönetim ve diğer alanlarda yaşanan gelişmeler, iş dünyasının genel olarak olumlu yönde etkilenmesine yol açmıştır. Bu değişim, hayatın her alanında hissedilmiş ve insanların günlük yaşamları hızla dönüşmüştür. Yeni Dünya 5.0'ın iş dünyası vizyonu olan İş Dünyası 5.0, insanı merkezine alan, doğaya ve diğer canlılara saygılı bir yaklaşım benimsemeli ve süper akıllı teknolojiler yerine insan hayatını kolaylaştıran çözümler sunmalıdır.

Türk iş dünyası özelinde değerlendirildiğinde, hala kat edilmesi gereken uzun bir yol bulunmaktadır. Tarih boyunca Türkler, tarım, hayvancılık ve savaşla uğraşmış, göçebe bir yaşam sürmüşlerdir; bu nedenle iş dünyasıyla geç tanışmışlardır. Osmanlı döneminde girişimcilerin ve iş dünyasının büyük bir kısmı yabancı kökenliydi. Cumhuriyet döneminde başlayan girişimlerle iş dünyasıyla tanışma süreci başlamıştır. Bu dönemde dünya, ikinci sanayi devriminin etkisi altındaydı ve Türk iş dünyası bu alana henüz yeni giriyordu. İş dünyasının büyüme ve olgunlaşma dönemine katılım sağlanamadığı için, Türk kültürünü yansıtan bir yönetim sistemi de gelişmemiştir. Sonuç olarak, yabancı yönetim kültürleri benimsenerek bir model oluşturulmaya çalışılmıştır. Ancak bu model, büyük ölçekli bir yapı ortaya çıkarmış ve iş dünyasına geç katılmanın sonuçları da bu şekilde kendini göstermiştir.

2000'li yılların başlarında girişimcilik kültürü henüz gelişmemiştir ve günümüzde de bu kültürün tam anlamıyla yerleştiği söylenemez. Çünkü ülkemize özgü bir yönetim modeli hala mevcut değildir. Bu durum, iş dünyasının büyümesine ve insan kaynağına yatırım yapmaktan kaçınmasına yol açmaktadır. Bilginin önemi, yalnızca belirli bir azınlık tarafından kavranmışken, iş dünyası genelinde bu anlayış yeterince yerleşmemiştir. Sonuç olarak, iş dünyasının zayıf olduğu bir toplumda yaşıyoruz. Bu da ülkenin kalkınmasını sağlayacak olan bileşik gücün (Ülke Bileşik Gücü = Devlet + Sivil Toplum + Özel Sektör) önemli bir bileşeninin eksik olduğu anlamına gelmektedir.

Yeni çağda bir ülkenin süper güç olabilmesi için özel sektörün güçlü olması gerekmektedir. Aksi takdirde, süper güç olma hedefi gerçekçi bir şekilde gerçekleştirilemez. Bu nedenle, iş dünyasının İş Dünyası 5.0 vizyonu ile hareket ederek insan kaynaklarına yatırım yapması ve bu alanda küresel ölçekte rekabet edebilme hedefi gütmesi önemlidir. Aksi takdirde, uluslararası düzeyde büyük şirketlerin ortaya çıkması mümkün olmayacaktır. Ayrıca, yabancı sermayeli şirketler de iş dünyasının yeterince gelişmediği bir ülkeye yatırım yapmaya gelmeyeceklerdir.

İş dünyasının sağlam bir temele oturması yalnızca işverenlerin sorumluluğunda değildir; çalışanların da iş dünyasındaki yeri ve önemi büyüktür. Bu nedenle, çalışanların da kendilerini geliştirmeleri ve küresel değişimlere uyum sağlamaları gerekmektedir. Aksi takdirde, şirketler

insan kaynağına yatırım yapsalar bile, istenen sonuçlar elde edilemeyecektir. Genel olarak, gelişim sürecinde işverenler ve çalışanlar eşit sorumluluk taşımaktadır.

Yeni çağda bir ülkenin tam bağımsızlığının tanımlanabilmesi için ekonomik bağımsızlığın sağlanması gerekmektedir. Bu bağlamda, ülkenin bileşik gücünün kalkınmayı gerçekleştirmesi önemlidir. İş dünyası, ülkenin bileşik gücünün dinamosu konumundadır. Bu nedenle, iş dünyasının gelişimi doğrudan ülkenin bağımsızlığını etkiler. Bu hassasiyet, hem işverenler hem de çalışanlar için geçerlidir. İş Dünyası 5.0, hem işverenin hem de çalışanların gelişimini hedefleyerek, iş dünyasının genel ilerlemesini ve dolayısıyla ülkenin kalkınmasını amaçlamaktadır.

Kurumsallaşma 5.0

Yeni çağın başlamasıyla birlikte yönetim kavramı en fazla değişime uğrayan alanlardan biri haline geldi. Organizasyonların yönetimi konusunda geçmişten gelen ve başarı için kritik bir unsur olan kurumsallaşma kavramı da bu değişimden nasibini aldı.

Yeni Dünya 5.0, organizasyonların bu yeni dönemdeki kurumsallaşma vizyonunu ortaya koyan Kurumsallaşma 5.0 ile kurumsallaşma kavramına yeni bir açıklık getiriyor. Kurumsallaşma, geçmişten beri yanlış anlaşılan ve uygulamalarda sıkça hatalara yol açan bir konudur. Genellikle sadece yüzeysel bir şekilde algılanması, özünde fayda sağlamayan birçok uygulamanın ortaya çıkmasına neden olmuştur. Somut faydadan ve kurumsallaşmanın gerçek anlamından uzak olan bu çabalar, kurumsallaşmanın yanlış anlaşılmasına ve sonuç olarak fayda getirmemesi nedeniyle gereksiz olduğu algısının oluşmasına yol açtı. Bu durum, kurumsallaşmaya yapılan yatırımların beklenenin çok altında kalmasına sebep oldu.

Gerçek anlamda kurumsallaşma çabası gösteren şirketler ise örnek teşkil etse de, bu şirketlerin sayısı oldukça azdır. Kurumsallaşmaya gereken önem verilmediği ve onun faydası, hatta özü tam olarak anlaşılamadığı sürece, bu kavram yeni çağın organizasyon yönetimlerinde vazgeçilmez bir unsur haline gelecektir; ancak bu, geçmişteki tanımından çok farklı bir şekilde gerçekleşecektir.

Kurumsallaşmanın yeni çağdaki tanımı şu şekildedir:

Kurumsallaşma 5.0, organizasyonların kısa ve orta vadeli stratejik planlarını belirleyerek hedef, amaç ve vizyonlarını netleştirmesi; etkili bir yönetim sisteminin oluşturulması ve bu sistemin insanlardan bağımsız bir şekilde işleyebilmesi; oluşturulan bu sistemi yönetecek insan gücünün liyakat esasına göre seçilmesi ve organizasyonun sürekli denetim ve gelişim misyonunu dinamik bir yapıda sürdürmesine denir.

Kurumsallaşmanın temel iki kriteri, organizasyonun sağlam bir yönetim sistemine sahip olması ve bu sistemi yöneten insan gücünün liyakat esasına göre belirlenmiş olmasıdır. Bunun yanı sıra, kurumsallaşma sürecinde etkili bir yönetim denetim mekanizmasının kurulması ve bu mekanizmanın yönetimin en önemli unsurlarından biri haline gelmesi gerekmektedir.

Kurumsallaşma, devlet, sivil toplum ve özel sektördeki tüm organizasyonlar için geçerli bir kavramdır. Hayatın her alanında faaliyet gösteren organizasyonların öncelikli hedefi kurumsallaşma olmalıdır. Ancak, kurumsallaşmanın standart bir formülü yoktur; her organizasyonun yapısı, kültürü, faaliyet alanı ve diğer özelliklerine göre farklılık gösterir. Bu durum, her bireyin parmak izinin eşsiz olmasıyla benzerlik taşır. Dolayısıyla, kurumsallaşma stratejisi her organizasyona özgüdür ve aynı yöntem farklı organizasyonlarda farklı sonuçlar doğurabilir. Bu nedenle, kurumsallaşma çalışmaları profesyoneller tarafından yürütülmeli ve ayrı bir birim olarak ele alınarak özel bir yatırım kalemi olarak değerlendirilmelidir.

Devlet yönetiminin kendi içinde girişeceği kurumsallaşma çabalarıyla topluma örnek olması önemlidir. Devlet, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının kurumsallaşmasını desteklemek amacıyla teşvik edici programlar geliştirmeli ve bu süreci zorunlu bir yatırım kalemi haline

getirmelidir. Kurumsallaşmayı teşvik etmek için çeşitli istisna ve muafiyetler sunulmalı, paydaşlar sürekli olarak bilgilendirilerek bilinçlendirilmelidir.

Kurumsallaşmanın geçmişteki olumsuz algısını ortadan kaldırarak, yeni çağın gerekliliklerine uygun bir şekilde tanımlanan Kurumsallaşma 5.0'a geçiş yapılmalıdır. Bu noktada, devletin ilk adımı atarak Kurumsallaşma 5.0 programını hayata geçirmesi gerekmektedir. Ardından, diğer paydaşların hızlı bir şekilde kurumsallaşma çabalarına yönelmeleri için gerekli yasal düzenlemeleri gerçekleştirmelidir. Yeni çağda kurumsallaşan organizasyonlar, başarıya ulaşma konusunda avantajlı olacaktır.

Liderlik 5.0

Tarih boyunca en çok tartışılan konulardan biri liderlik olmuştur. Zamanla ortaya çıkan örneklerle birlikte liderliğin amaçları, liderin özellikleri ve liderlik ilkeleri üzerine birçok çalışma yapılmıştır. Farklı kalıplar içinde liderlik modelleri oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu konuda sayısız kaynak, kitap, eser, çalıştay, eğitim ve konuşmalar gerçekleştirilmiştir. Ancak, nihayetinde tek bir liderlik tanımı veya tarzı üzerinde uzlaşma sağlanamamıştır. Aslında liderlik, adının sabit kaldığı, ancak diğer tüm unsurların değişken olduğu bir kavramdır.

Yeni Dünya 5.0'ın liderliğe yaklaşımını temsil eden Liderlik 5.0'a göre, liderlik, bulunduğu ortam tarafından tanımlanır. Her ortamın kendine özgü özellikleri olduğundan, liderliğin tek bir tanımı, amacı veya türü yoktur. Sadece mevcut ortam ve koşullar vardır. Bu koşullar, lideri bir heykeltıraş gibi şekillendirir ve ortaya çıkarır.

Kalabalıkların örnek alarak takip ettiği kişilerin sergilediği davranış tarzına Liderlik 5.0 denir.

Liderlik, bugüne kadar anlatıldığı gibi basit bir kavram değildir. Bazı durumlarda sakın bir şekilde kalabalıklara öncülük etmek etkili bir liderlik örneği iken, diğer durumlarda kalabalıkların haklarını savunmak liderliğin tanımını oluşturur. Bu nedenle, tek bir liderlik tarzından bahsetmek yanıltıcıdır; liderliği kategorize etmek ise hatalı bir yaklaşımdır.

Liderlik 5.0'a göre, lider, yalnızca kalabalıklar tarafından örnek alınan ve takip edilen bir figür olarak tanımlanır. Bu tanım, liderleri belirli bir kategoriye sokmaz; çünkü farklı ortamlar ve koşullar, farklı liderlik stillerinin gelişmesine yol açar. Her liderin yöntemleri, tarzı, kişilik özellikleri ve hareket biçimi kendine özgüdür. Bu çeşitlilik, liderliğin zenginliğini oluşturur ve farklılıklar nedeniyle eleştirilmemelidir.

Liderlik 5.0, yeni çağda farklı bakış açıları ve kavramlarla zenginleşecektir. Çünkü algıların gerçeklerle çatışacağı, doğru bilginin yanlış bilgiyle mücadele edeceği ve bilginin öneminin giderek artacağı bir dönemde, liderliğin yöntemleri, ilkeleri ve hareket tarzları da evrim geçirecektir. Liderin en önemli özelliği, kendisini takip eden kalabalığa doğru bilgiler sunarak onları ikna etmektir. Yeni çağda iletişim hızı artacak ve bu hızda algı oluşturmak isteyen rakipler boş durmayacaktır. Bu nedenle, liderin teknolojiyi ve doğru bilgiyi etkin bir şekilde kullanması gerekecektir. Ayrıca, liderin algı yaratma yeteneği, takipçilerini istediği gibi yönlendirmesine olanak tanır. Ancak, gerçeklerin bu kadar hızlı ortaya çıkacağı bir dönemde, bu tür manipülasyonlar ters tepebilir ve liderin takipçi sayısı hızla azalabilir; sonuç olarak lider yalnız kalabilir ve yenilgiyle yüzleşebilir.

Liderlik 5.0, yeni çağda farklı yönlerle evrilerek belki de gerçek anlamını bulacaktır. Bu dönemde, her alanda olduğu gibi liderlikte de değişimler yaşanacaktır. Kılıç tutanların değil, kalem tutanların lider olacağı bir çağa hoş geldiniz.

Liyakat 5.0

2019 yılında başlayan pandemi, yeni bir dönemin habercisi oldu. Eski düzenin tamamen çökmesi ve yerine yeni bir sistemin inşa edilmesi için geçiş süreci 2025 yılına kadar devam edecek. Bu süreçte, yeni dünya düzeni şekillenecek ve tüm kavramlar yeniden tanımlanarak yeni değerler kazanacak; 2025 itibarıyla yeni çağ tam anlamıyla başlayacak.

Bu değişimden en çok etkilenecek alanlardan biri devlet yönetimleri olacak. Geçmişe ait tüm kuralların ortadan kalkmasıyla, devletler yeni kural, ilke, standart ve kararlarla yönetilebilir hale gelecek. Eski düzende kalmaya devam eden ve yeni düzene karşı direnen devletler ise yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalacak.

Dünya, geçmişe göre daha sert ve zorlu rekabet koşullarının hâkim olduğu bir döneme girdi. Nüfus artışı ve doğal kaynakların azalması, kıtlık tehlikesini gündeme getiriyor. Ayrıca, iklim değişiklikleri, doğal afetler ve küresel göçler, devlet yönetimlerini zorlayacak yeni sınavlar sunacak. Kıt kaynakların daha da azalması, toplumsal olaylar ve kitlesel göçlere yol açabilecek kaotik bir dönemi beraberinde getirebilir.

Elbette, bu zorluklarla başa çıkmak için etkili sonuçlar doğurabilecek önlemler de mevcuttur. Bu önlemleri, doğru bir yönetim sisteminin kurulması ve bu sistemi yöneten devlet yetkililerinin liyakatli olması şeklinde özetleyebiliriz. Bu iki unsur güçlü olduğunda, olası tüm krizleri aşmak ve devlet yönetimini sağlamak daha kolay hale gelecektir.

Yeni Dünya 5.0, devlet yönetiminde görev yapan yöneticiler ve diğer tüm çalışanlar için yeni çağın liyakat tanımının yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini öne sürmektedir. Liyakat 5.0 ile birlikte, yeni dönemde tamamen farklı kriterlere dayanan bir liyakat tanımı ortaya çıkacaktır. Bu tanım, yalnızca devlet ve kamu yönetimleri için değil, aynı zamanda özel sektör ve sivil toplum alanlarında da geçerliliğini sürdürecektir. Bu durum, Liyakat 5.0'ın çalışma hayatında devrim niteliğinde bir değişim yaratacağı anlamına gelmektedir.

Yeni çağın liyakat tanımının formüle edilmiş hali ise aşağıda sunulmuştur:

$$\text{Liyakat 5.0} = \text{Bilgi} + \text{Deneyim} + \text{Vizyon} + \text{Ahlak} + \text{Psikolojik Yeterlilik}$$

Liyakat 5.0'a göre, liyakat, işin gerektirdiği bilgi ve deneyime sahip, vizyon sahibi bireylerin, işlerini gereken şekilde yapabilmeleri için ahlaki ve psikolojik yeterliliklere sahip olmalarını ifade eder.

Liyakat, dar bir tanımın ötesine geçerek daha geniş bir çerçevede değerlendirilecektir. Bu yeni tanım, çağın gereksinimlerini de gözler önüne sermektedir. Liyakatin bu denli kapsamlı hale gelmesi, iş yapma biçimlerinde teknolojinin etkisinin göz ardı edilemeyecek kadar önemli olmasından kaynaklanmaktadır.

Sektör ve pozisyon seviyesinden bağımsız olarak, her çalışanın bu yeni tanıma uygun yeterliliklere sahip olması beklenmektedir. Bu nedenle, çalışanların yalnızca okulda

edindikleri bilgiler yeterli olmayacak; kişisel gelişim de büyük bir önem kazanacaktır. Kendini geliştirmeyen bireylerin iş hayatında başarılı olma şansı neredeyse yok denecek kadar az olacaktır.

Lobicilik 5.0

Yeni çağda, hayatın birçok alanında pek çok tanım ve kavram yeni anlamlarıyla yeniden şekillenecek. Bazı kavramlar, yeni çağın tanımlarıyla gerçek kimliklerini bulacak; lobicilik de bunlardan biri. Eski dönemlerin sonunda popülerlik kazanan lobicilik, Yeni Dünya 5.0'ın kurumsal iletişim ağ vizyonu çerçevesinde Lobicilik 5.0 olarak literatüre girecektir.

Lobicilik 5.0, belirli bir hedefin gerçekleştirilmesi için kurumsal ve bireysel düzeyde iletişim ağları kurarak bu ağlardaki iletişimi sürekli canlı tutmayı amaçlamaktadır. Bu kavram, devletlerarası ilişkilerden özel sektör ile devlet, özel sektörler arası, sivil toplum ile sivil toplum, sivil toplum ile devlet ve sivil toplum ile özel sektör gibi farklı kesimlerin gerçekleştireceği faaliyetleri kapsamaktadır. Bu faaliyetler, ulaşılmak istenen hedefe göre çeşitli alanlara yayılabilir ve çeşitlendirilebilir.

Ancak, her şirket, sivil toplum kuruluşu veya devlet, istediği zaman lobicilik faaliyeti yürütemez. Lobicilik 5.0'a göre, lobicilik faaliyetlerinin gerçekleştirilebilmesi için öncelikle uygun bir altyapının hazırlanmış olması gerekmektedir. Kurum, kuruluş veya organizasyonun lobicilik yapmaya hazır olması şarttır; aksi takdirde, lobicilik faaliyeti başlamadan başarısızlıkla sonuçlanır. Lobicilik için, kurumsal yönetim sisteminin oluşturulmuş ve belirli bir seviyeye ulaşmış olması gerekmektedir. Yani, organizasyonun kurumsallaşma yolunda adımlar atmış olması önemlidir. Kurumsal altyapısı olmayan organizasyonların lobicilik yapma olasılığı yoktur; bu tür girişimlerde bulunsalar bile başarısız olma ihtimalleri yüksektir.

Devletlerarası lobicilik, diğer lobicilik türlerinden belirgin bir şekilde ayrılan bir alandır. Bu nedenle, devletlerarası lobiciliği ayrı bir başlık altında ele almak önemlidir. Zira devletler yalnızca kendi iç meseleleriyle ilgili lobicilik faaliyetleri yürütmekle kalmaz, aynı zamanda kendi ülkelerinde üretilen ürün ve hizmetler için de uluslararası lobicilik yaparlar. Bu noktada, özel sektör ile devlet arasındaki lobicilik ilişkisi büyük bir önem taşır. Devletler, kendi ülkelerinde üretilen ürün veya hizmetleri tanıyabilmeli ki diğer devletlere etkili bir şekilde lobicilik yapabilsinler. Bu bağlamda, özel sektör, ürün veya hizmetlerini devlete etkili bir lobicilik stratejisi ile sunmalıdır. Özel sektör temsilcilerinin devletle yürüttüğü lobicilik faaliyetleri, uluslararası pazara açılan bir kapı niteliğindedir. Bu nedenle, özel sektörün devletle gerçekleştirdiği lobicilik çalışmaları son derece kritiktir. Küresel ölçekte faaliyet göstermek isteyen tüm şirketler, lobicilik faaliyetlerini gerçekleştirmek zorundadır. Şirketlerin kurumsal altyapılarını oluşturmaları ve lobiciliğe hazırlıklı olmaları büyük önem taşımaktadır. Zaten küresel pazarda yer almak isteyen şirketlerin, kurumsallaşma konusunda belirli bir aşama kaydetmiş olmaları gerekmektedir.

Lobicilik 5.0 perspektifine göre, lobicilik faaliyetleri profesyonel bir düzeyde yürütülmelidir. Organizasyon içinde, lobicilik türüne bağlı olarak üst veya orta düzeyde mutlaka bir profesyonelin bu alanda çalışması gerekmektedir. Lobiciliğe yapılan yatırım, şirketlerin insan kaynaklarını güçlendirecektir. Bu yeni çağda, tüm organizasyonların başarılı olabilmek için yapmaları gereken yatırımlardan biri lobicilik olacaktır. Lobiciliği gereksiz bir harcama olarak gören ve bu süreci amatörce yürüten şirketler ise başarısızlıkla karşılaşacaklardır.

Sivil toplumun lobiciliği, aynı anda gerçekleştirilmesi gereken çok yönlü bir lobicilik türü olabilir. Belirli bir konuda kamuoyunu bilgilendirmek ve ikna etmek amacıyla, toplumun farklı kesimlerine eř zamanlı olarak lobi faaliyetleri gerçekleştirilebilir. Örneğin, bir meseleyle ilgili olarak hem devletle, hem özel sektörle, hem de diğer sivil toplum kuruluşlarıyla aynı anda lobi çalışmaları yürütmek mümkündür. Sivil toplum kuruluşları için önemli olan, organizasyonun kurumsallaşma sürecinde belirli bir aşama kaydetmiş olmasıdır. Ayrıca, lobi faaliyetlerinin profesyonel bir şekilde yürütülmesi gerekmektedir.

Görülen o ki, yeni çağda lobi faaliyetlerini yürütecek yeni mesleklerin ortaya çıkması beklenmektedir. Bu alanda uzman insan gücünün şimdiden yetiştirilmesi önemlidir. Hem devlet, hem sivil toplum, hem de özel sektör bu alana yatırım yapmalıdır; aksi takdirde başarısızlık kaçınılmaz olacaktır.

Merkeziyetçilik 5.0

Devlet yönetiminde iki temel yaklaşım bulunmaktadır: merkeziyetçi ve adem-i merkeziyetçi. Merkeziyetçi yaklaşım, Kıta Avrupası'na özgü iken, adem-i merkeziyetçi yaklaşım Anglo-Amerikan modeline dayanmaktadır. Bu iki yaklaşım, devletin yönetiminde güç dengesinin merkezde toplanması mı yoksa dağıtılması mı gerektiği konusunda farklı idealler ve gerekçeler sunmaktadır.

Dünya, COVID-19 virüsü nedeniyle ilan edilen pandemi ile birlikte yeni bir çağa adım atmış ve bu durum devlet yönetimleri için önemli bir dönüm noktası olmuştur. Pandemi sürecinde devletlerin acil durumlarda topluma ne ölçüde hizmet edebildiği gözler önüne serilmiştir. Bu karmaşa, devlet yönetimlerinin sorgulanmasına yol açmış ve sonuç olarak, devlet yönetiminde geri dönüşü olmayan yeni bir dönem başlamıştır. Yeni Dünya 5.0'ın devlet yönetimindeki güç dinamikleri, Merkeziyetçilik 5.0 ile ifade edilmektedir.

2024 yılında, "Merkez Anadolu Devlet Yönetimi Sistemi" adı altında, Kıta Avrupası ve Anglo-Amerikan yaklaşımlarına alternatif olarak üçüncü bir devlet yönetimi modeli ortaya çıktı. Bu yeni yaklaşım, merkeziyetçilik ve adem-i merkeziyetçiliği yeniden tanımlayarak devlet yönetimindeki güç dengesini yeniden şekillendirdi. Böylece, uzun yıllar boyunca iki farklı görüş arasında sıkışan devlet yönetimi, bu üçüncü modelle yeni bir yön kazanmaya başladı. Merkeziyetçilik 5.0, Merkez Anadolu Devlet Yönetimi Sistemi'nin güç dengesini benimseyerek, modern çağda devletlerin başarılı olabilmesi için bu sistemi kabul etmeleri gerektiğini savunmaktadır.

Yerel düzeyde etkin, merkezi düzeyde yetkin bir yönetim anlayışını benimseyen Merkeziyetçilik 5.0, hem adem-i merkeziyetçiliğin hem de merkeziyetçiliğin gereksinimlerine uygun dinamik bir güç dengesi oluşturan karma bir yönetim modelidir. Yeni çağda devlet yönetiminin güç dengesinin nasıl olması gerektiği sorgulanmadan önce, çağın dinamiklerinin belirlenmesi önemlidir. Çünkü devlet yönetimleri, modern çağın gerekliliklerine yanıt vermek zorundadır. Aksi takdirde, toplumları mutlu edemez, ülkeleri kalkındıramaz ve toplumların refah seviyeleri düşer. Sonuç olarak, yeni çağın süper güçlerinden biri olma hedefini gerçekleştiremezler. Bu nedenle, odaklanılması gereken temel nokta, yeni çağın gereksinimleri olacaktır. Devlet yönetimi de bu gerekliliklere uygun bir şekilde yapılandırılmalıdır.

İster Kıta Avrupası ister Anglo-Amerikan sistemi olsun, yerel ve merkezi yönetim arasındaki ilişkinin yeterince sağlıklı olmadığı görülüyor. Bu durumu, Avrupa ve Amerika'da yaşanan devlet yönetimi krizlerinden anlayabiliriz. Artık dünyada öyle bir dönem başladı ki, geçmişteki yöntemlerin başarılı olma şansı kalmadı. Yeniliklerin ve yeni yaklaşımların zamanı geldi. Çünkü dünya değişti; insanların yaşam tarzı, ihtiyaçları, beklentileri ve hayata bakış açıları değişti. Bu nedenle, insanları yöneten düşüncelerin de evrilmesi kaçınılmaz hale geldi. Değişime direnç gösteren yönetimlerin yaşadığı krizlerin daha da derinleşeceği açıktır. Bu bağlamda, üçüncü bir yaklaşımın ortaya çıkması zorunlu hale gelmiştir. Merkez Anadolu Devlet Yönetimi Sistemi, üçüncü bir devlet yönetimi yaklaşımı olarak, yeni çağda devlet yönetimi konusunda bir rehberlik sunmayı amaçlamaktadır.

Merkeziyetçilik 5.0'a göre, yerel düzeyde güçlü iletişim ve koordinasyona sahip ulusal devletlerin başarılı olacağı öngörülmektedir. Yetkilerin etkin bir şekilde dağıtıldığı, bazı ilkelerin sabit olduğu ancak genel olarak dinamik ilkelere dayanan bir yönetim sisteminin, dünya genelindeki gelişmelere uyum sağlaması gerektiği savunulmaktadır. Ancak, nihai kararların her zaman merkezde alınması gerektiği de açıktır. Merkezin de kendi içinde güçlendirilmesi önemlidir. Burada güçlendirme, yerel düzeydeki güçlerle bağlantılı, kendi içinde yönetsel denetim mekanizmaları kurmuş ve liyakatli kadrolar tarafından yürütülen bir yönetim anlayışını ifade etmektedir. Eğer güçlendirme sağlanmazsa, yerel düzeyde de güçlü bir yapı oluşturulamaz ve yönetim sisteminin güç dengesi sağlanamaz.

Devlet yönetiminde Merkeziyetçilik 5.0, ne tamamen merkezi ne de tamamen adem-i merkezi bir yönetim anlayışını savunur. Bunun yerine, her iki yaklaşımın arasında yer alan ve yeni bir perspektif sunan Merkez Anadolu Devlet Yönetimi Sistemi'nin vizyonunu benimser. Bu sayede, belirli statik ilkelerin ötesinde dinamik prensiplerle şekillenen bir yönetim sistemi, dünya genelindeki gelişmelere ve değişimlere hızlı bir şekilde uyum sağlayabilecek şekilde ortaya çıkacaktır.

Özel Sektör 5.0

Yeni çağın başlamasıyla birlikte hayatın birçok alanında önemli değişiklikler yaşanıyor. İnsanların yaşam tarzlarındaki dönüşüm, alışkanlıklarını da etkiledi. Bu değişim, yeni ihtiyaçların ortaya çıkmasına yol açtı ve bu ihtiyaçlara yanıt vermek amacıyla yeni iş fikirleri geliştirildi. Sonuç olarak, özel sektörün yapısında da değişiklikler meydana geldi. Artık teknoloji üreten şirketler, kısa süre içinde büyük bir büyüme gösterebiliyor. Özel sektörün dinamikleri de evrim geçiriyor.

Yeni Dünya 5.0, iş dünyasında özel sektöre yönelik niş bir alan olarak, bu yeni çağda özel sektördeki değişen kuralları inceleyen ve ortaya koyan bir vizyon sunuyor. Artık özel sektörde eski kurallar geçerliliğini yitirmiş durumda. Covid-19 pandemisiyle birlikte başlayan bu yeni dönemde, özel sektörün yapısı, kuralları ve alışkanlıkları da değişim sürecine girmiştir.

Geçmişte özel sektör, daha muhafazakâr bir yapıya sahipti; başarı elde etmek için uzun yıllar gerektiren devasa şirketler kurmak zordu. Ancak günümüzde teknoloji üreten firmalar, kısa sürede büyük birer şirket haline gelebiliyor. Bu dönüşüm, hayallerin önündeki engellerin kalkmasına ve herkesin girişimci olma fırsatını yakalamasına olanak tanıdı. Artık girişimlerden hızlı bir şekilde önemli kazançlar elde edilebileceği görülüyor. Önceleri girişimci sayısı az olduğu için teşvikler sağlanıyordu; ancak zamanla birçok girişimcinin kısa sürede başarısız olduğu anlaşıldı. Yeni dönemde, girişimci olmanın ötesinde, elde edilen başarıyı sürdürülebilir kılmak daha kritik hale gelecek. Sürdürülebilir girişimcilik, özel sektörün başarısının anahtarı olacak ve bu sayede yeni girişimlerle özel sektör daha hızlı bir gelişim gösterecek.

Özel sektörün gelişimine katkı sağlamak amacıyla kurulan ancak uzun yıllar boyunca etkisiz kalan odalar, borsalar, birlikler ve benzeri mesleki kuruluşlar kapatılacak. Bu yapılar, başlangıçta özel sektörün ilerlemesi için oluşturulmuş olsalar da zamanla makam kaygıları nedeniyle asıl amaçlarından saparak işlevsiz hale geldiler. Artık eski çağın atıl kurumları durumuna düştüler. Bu yapıların tasfiyesi ile devletin en üst düzeyde, yani bir bakanlık aracılığıyla özel sektörle ilgili çalışmalar yürütmesi planlanmaktadır. Böylece devlet, oda ve borsa gibi araçları ortadan kaldırarak, bakanlık düzeyinde özel sektörün gelişimini doğrudan destekleyecek. Bu durum, devlet ile özel sektör arasındaki iletişimin daha etkin ve doğrudan olmasını sağlayacaktır.

Özel sektör temsilcileri, yani işverenler, daha etkin bir rol üstlenmelidir. Şirketlerine sürekli yatırım yapmalı ve özellikle beşerî yatırımları ihmal etmemelidirler. Yeni çağda beşerî yatırım yapan şirketlerin kazançlı çıkacağı gerçeği göz ardı edilmemelidir. Girişimcilerin bu kuralı akıllarında tutmaları önemlidir; çünkü yeni dönemde insan, en önemli güç haline gelecektir. Bu nedenle, insan ve yönetim sistemine yapılan yatırımlar, şirketlerin kısa sürede daha hızlı bir ilerleme kaydetmesini sağlayacaktır. Beşerî yatırımın büyüme üzerinde çarpan etkisi yarattığını belirtmek gerekir.

Üretimin her zaman önemli olduğu bir dünyada yaşıyoruz. Yeni çağda üretim şekli değişecek ve yeni teknoloji üreten şirketler öne çıkacaktır. Mevcut durumu geliştirmekten ziyade, yeni niş alanlar yaratarak teknoloji üretenler kazanç elde edecektir. Dünyanın teknolojiyle hızla

uyum sağlaması ve günlük yaşamda teknolojinin artan rolü, yeni teknolojilere olan ihtiyaçı artıracaktır. Bu durum, insan var olduğu sürece devam edecektir; çünkü insan, sürekli değişen ve bu değişimle gelişen bir varlıktır. Bu gelişmeler sonucunda yeni ihtiyaçlar ortaya çıkacak ve bunlara yanıt verecek yatırımlar kazançlı olacaktır. Bu nedenle, dünyayı, toplumu ve insanları iyi gözlemleyen ve anlayan girişimciler, başarılı olacaklardır.

Özel sektörün temel hedefi karlılıktır. Karlılığı artırmak için, genel olarak minimum gider ve maksimum gelir elde edilmesi gerekmektedir. Dünyanın artık tek bir pazar haline geldiği göz önüne alındığında, satış fiyatlarının rekabet nedeniyle çok yüksek olamayacağı açıktır. Ancak, giderler yani girdiler üzerinde kontrol sağlamak mümkündür ve bu da teknoloji yardımıyla gerçekleştirilecektir. Bu nedenle, teknoloji özel sektörde giderek daha fazla önem kazanacaktır.

Yeni ağda, başarılı olmak ve karlılığı en üst düzeye çıkarmak isteyen özel sektör, teknoloji odaklı bir yaklaşım benimseyerek insan kaynaklarına sürekli yatırım yapmalıdır. Aksi takdirde, geçmişteki şirketlerden pek bir farkı kalmayacak ve kısa sürede tarih sahnesinden silinecektir.

Sağlık 5.0

Bir devletin belirli alanlarda yatırım yapması ve bu yatırımları sürdürülebilir kılması, topluma karşı en önemli sorumluluklarından biridir. Sağlık, bu alanların en önceliklisi olarak öne çıkmaktadır. Bir toplumun refah düzeyinin yüksek olması ve ülkenin kalkınmışlığı, o toplumun sağlıklı bireylerden oluşmasına bağlıdır. Eğitim, tarım ve sağlık gibi sektörler, devletin "Kritik Öncelikli Yatırım Alanları" olarak değerlendirilmelidir. Bu alanlara yapılacak yatırımlar her koşulda devam etmelidir; aksi takdirde toplumda hayati sorunlar ortaya çıkabilir.

Yeni Dünya 5.0 perspektifine göre, sağlık en kritik yatırım alanıdır. Sağlık 5.0 çerçevesinde, sağlık hizmetlerinin insan odaklı bir şekilde teknoloji yardımıyla sunulması öngörülmektedir. Burada en önemli nokta, insanlığın merkezde yer almasıdır. Bu yaklaşım, geçmişte hayvanlar üzerinde yapılan zararlı deneylerin sona erdirilmesi gerektiğini savunur. İnsanlık, diğer canlıların güven içinde olduğu sürece güvende kalır. Diğer canlılara zarar vererek insanlara fayda sağlamak, insanlığa karşı bir ihanet olarak değerlendirilmektedir. Sağlık 5.0, bireylerin sağlığını korumada önleyici hizmetlerin esas alınması gerektiğini vurgular. Bu hizmetlerin sağlık alanının her branşında geçerli olması ve tüm vücudun düzenli olarak taranmasının (check-up) yasal olarak belirli aralıklarla zorunlu kılınması gerektiğini savunur. Böylece toplum genelinde sağlık durumu tespit edilerek, önemli veriler elde edilir. Sağlık 5.0, teknolojinin sağlık hizmetlerinde yardımcı bir araç olarak kullanılmasını öngörür; ancak bunun için dört temel şartın sağlanması gerekmektedir.

1. Siber bağımsızlığın sağlanarak, teknolojinin üretim ve işletim süreçlerinin tamamen yerli kaynaklarla gerçekleştirilmesi gerekmektedir.
2. Siber Kubbe sisteminin kurulması, verilerin saldırılara karşı güvence altına alınmasını sağlayacaktır.
3. Yabancı ürünlerin kullanımının en aza indirilerek, yerli ürünlere hızlı bir geçiş yapılması önemlidir.
4. Ar-Ge faaliyetlerinin öncelikli olarak desteklenmesi sağlanmalıdır.

Yukarıda belirtilen şartlar, Sağlık 5.0'in temel unsurlarını oluşturmaktadır. Sağlık yatırımlarının tamamı, devlet tarafından ücretsiz ve en geniş kapsamıyla vatandaşlara sunulmalıdır. Çalışanların sosyal sağlık güvenceleri de bu vizyon doğrultusunda yeniden gözden geçirilerek yeni bir sistemle hayata geçirilmelidir.

Sağlık 5.0 çerçevesinde, vatandaşların sağlık hizmetlerinin tamamının devlet tarafından karşılanacağına dair bir güvenceye sahip olmaları önemlidir. Bu güvence, toplumda büyük bir motivasyon yaratacak ve ülkenin refah seviyesinin artmasına katkıda bulunarak daha motive bir iş gücü oluşturacaktır.

Sağlık 5.0'in bir diğer önemli boyutu, sağlık çalışanlarının niteliklerinin en üst düzeye çıkarılması ve bu sürecin sürdürülebilirliğidir. Bu hedef doğrultusunda, tek bir çatı altında oluşturulacak eğitim ve gelişim merkezleri aracılığıyla çalışmalar yürütülmelidir. Çalışanların özlük hakları, bu gelişim ve mesleki performanslarıyla ilişkilendirilerek yeni bir sistemle daha fazla kazanç ve motivasyon sağlanmalıdır.

Sağlık sektörünün "kritik öncelikli yatırım alanı" olması nedeniyle, tüm hizmetlerin stratejik öneminin bilincinde hareket edilmelidir. Devlet, tüm yatırım ve uygulamaları bu doğrultuda gerçekleştirmelidir. Sağlık sektörünün ülkenin en önemli alanlarından biri olduğu bilinci, her zaman devlet aklının öncelik verdiği ilkelerden biri olmalıdır.

Savaş 5.0

Yeni çağın başlamasıyla birlikte, savaş kavramı değişecek ve yeniden tanımlanacaktır. Geleneksel olarak askeri çatışmalarla özdeşleştirilen savaş, bu yeni dönemde farklı türlerini barındıracaktır. Devletlerin askeri gücünün yanı sıra sağlık, ekonomi ve kültür gibi alanlarda da caydırıcı ve güçlü olmaları gerekecek. Aksi takdirde, birçok cephede farklı savaşlarla karşılaşma riski doğacaktır.

Yeni Dünya 5.0'ın merkezinde insanlık yer aldığı için, dünya genelinde olumlu gelişmeler sağlamak en önemli hedeflerden biridir. Ancak bu olumlu gelişmelerin yanı sıra, devletlerin yeni çağın süper gücü olma çabaları sırasında savaşlara tanıklık edileceği de bir gerçektir. Bu durum, geçmişten biraz daha farklı bir boyut kazanmıştır. Eskiden savaşlar yalnızca askeri alanda gerçekleşirken, zamanla askeri çatışmaların her iki taraf için de ciddi insan gücü, ekonomik ve sosyolojik kayıplara yol açtığı anlaşılmıştır. Bu kayıpların telafisi için uzun yıllar gerektiği görülünce, alternatif arayışlara yönelinmiştir. İşte yeni çağda savaş, tam da bu noktada farklı biçimlerini ortaya koymaktadır. Ekonomik, sağlık, sosyolojik, tarım, kültürel, biyolojik, teknoloji, ticaret, enerji, su, gıda, siber güvenlik, hukuk, siyaset, psikolojik ve enformasyon savaşları, yeni çağın savaşları olarak öne çıkacaktır. Yeni Dünya 5.0 perspektifiyle bu tür savaşlara "Savaş 5.0" denilmektedir.

Askeri güçlerin caydırıcılığı açısından her zaman hazır bulunmasının yanı sıra, düşman ülkelere yönelik ekonomik, sağlık, sosyolojik, tarımsal, kültürel, biyolojik, teknolojik, ticari, enerji, su, gıda, siber güvenlik, hukuki, siyasi, psikolojik ve enformasyon saldırılarıyla zarar vermek, düşmana en az yıkım yaşatarak, düşmanın teslim olmasını sağlamak amacıyla gerçekleştirilen savaşlara "Savaş 5.0" denir.

Savaş 5.0 çerçevesinde askeri çatışmalar sona ermeyecek, ancak son çare olarak değerlendirilecektir. Bu nedenle, askeri savunma harcamaları devam edecektir. Askeri çatışmalarda teknolojinin gelişmesiyle birlikte, savaşlar daha teknoloji odaklı hale gelecektir. Ülkeler, caydırıcılık sağlamak amacıyla askeri güçlerini sürekli olarak geliştirecek ve hazır tutacaktır. Sonuç olarak, düşmanı yenmenin en temel yolu fiziksel işgaldir ve bu seçenek her zaman geçerliliğini koruyacaktır. Ancak yeni çağda fiziksel işgaller, ülkelerin tercih edeceği bir yöntem olmayacaktır. Zira bir ülkeyi işgal etmek, ekonomik açıdan yıkıcı sonuçlar doğururken, askeri güçlerin dağıtılması ve insan kaynaklarının başka alanlara yönlendirilmesi, ülkedeki insan gücü dengesinin zayıflamasına yol açacaktır. Bu durum, savaşı kazanan ülkeler için yıpratıcı sonuçlar doğurur.

Bu nedenle, yeni çağda istenen, savaşı kaybeden ülkelerin yönetsel olarak kazanan ülkelere kayıtsız şartsız bağlı kalmasıdır. Böylece, bir nevi uzaktan kumanda ile yönetim sağlanabilecektir. Bu yaklaşım, askeri işgal seçeneğine kıyasla daha az maliyetli ve daha az çaba ile daha fazla sonuç elde edilmesini sağlayacaktır. Bu yüzden, Savaş 5.0 örneklerinin artması beklenmektedir.

Savaş 5.0'da savaşların amacı, karşı tarafı her açıdan tamamen yok etmek değildir. Asıl hedef, düşmana en az zararı vererek teslim olmasını sağlamaktır. Düşman yenildiğinde, yaşanan yıkımlar kazananların da yükü haline gelir. Bu nedenle, az zarar vermek, kazanan ülkeler için

onarımaya ihtiyaç duyacakları yıkım miktarını azaltır. Savaş 5.0'da, düşmanı tamamen yok etmek yerine, ona yeterince zarar verip teslim alarak kaynaklarını ve zenginliklerini kullanmak esastır. Strateji bu kadar basittir.

Yeni çağda savaşlar, düşmanı tamamen imha etmekten ziyade, karşı tarafı teslim alarak kaynaklarını dilediği gibi kullanmaya yönelecektir. Bu nedenle, az çaba ile etkili bir şekilde teslim olma hissi yaratacak araçlarla savaşa girmek daha mantıklıdır. Ekonomi, sağlık, sosyoloji, tarım, kültür, biyoloji, teknoloji, ticaret, enerji, su, gıda, siber güvenlik, hukuk, siyaset, psikolojik ve enformasyon alanlarında gerçekleştirilecek saldırılar, ülkelerin temel stratejileri haline gelecektir. Ancak, askeri güç her zaman hazırda tutulacak ve son çare olarak savaş planlarında yer alacaktır.

Siber Güç 5.0

Yeni Dünya 5.0 ile birlikte teknoloji alanında önemli bir dönüm noktası yaşandı. Bu yeni dönemde siber güvenlik alanında da çeşitli tanımlar, kavramlar ve ilkeler ortaya çıktı. Bu tanımlar arasında en önemlisi hiç şüphesiz "Siber Bağımsızlık"tır. Ülkelerin teknoloji alanında başarılı olabilmesi, siber bağımsızlıklarına bağlıdır. Eğer bir ülke, yabancı ülke veya kurumlara teknolojik olarak bağımlıysa, siber bağımsızlıktan söz edilemez. Siber bağımsızlığı olmayan ülkelerin Yeni Dünya 5.0'a, yani yeni dünya düzenine geçiş yapması neredeyse imkansızdır.

Siber Güç 5.0, bir ülkenin ihtiyaçlarını başka ülkelere veya yabancı kuruluşlara bağımlı olmadan kendi başına karşılayabilme yeteneğidir. Siber Güç 5.0'dan bahsedebilmek için öncelikle siber bağımsızlığın sağlanması gerekmektedir. Eğer bir ülke siber bağımsız değilse, o ülkenin yeni çağda süper güçlerden biri olması beklenemez ve kalkınma şansı oldukça zorlaşır.

Peki, siber bağımsızlık nedir? Siber bağımsızlık, bir ülkenin Siber Güç 5.0 hedeflerine ulaşabilmesi için teknolojik alt ve üst yapılarında, hem teknoloji hem de insan gücü açısından dışa bağımlı olmaması anlamına gelir.

Siber bağımsızlığını ilan eden ülkeler, yeni çağın süper güçleri olma yolunda önemli bir adaydır. Bu bağımsızlığın sağlanması ve sürdürülebilir hale getirilmesi, devletin temel sorumluluklarından biridir. Bu nedenle, gerekli yatırımları yapmalı ve özel sektörün gelişimini desteklemek için uygun ortamı sağlamalıdır. Özel sektörün siber güvenlik alanında yatırım yapabilmesi için teşvikler, finansmana erişimde kolaylıklar ve hibeler sunulmalıdır.

Siber Güç 5.0 çerçevesinde, devletin bu alanda yüksek düzeyde faaliyet gösteren birimler oluşturması ve tüm çalışmaları tek bir çatı altında toplaması gerekmektedir. Siber bağımsızlık, bir ülkenin fiziksel bağımsızlığı kadar kritik bir öneme sahiptir ve bu vizyonla ele alınmalıdır. Siber Güç 5.0, ülkenin siber ağlarla güvence altına alınmasını hedeflemektedir. Oluşturulacak siber kubbe sayesinde, ülkeye yönelik teknolojik tehditler minimize edilecektir.

Yeni Dünya 5.0'ın en önemli unsurlarından biri olan siber güç, bir devletin süper güç olabilmesi için bağımsızlık ilan etmesi gereken alanların başında gelmektedir. Bu bağlamda, devlet ve özel sektörün bu alana ciddi yatırımlar yapması elzemdir. Yapılan yatırımlar sonucunda elde edilen teknolojinin sürdürülebilirliği ve korunması, siber kubbe ile sağlanacaktır. Böylece, siber bağımsızlığın temelleri güçlendirilmiş olacaktır.

Sivil Toplum 5.0

Sivil toplum, demokrasilerin yasama, yürütme ve yargıdan sonraki önemli güç unsurlarından biridir. Tarih boyunca gelişen bir kavram olarak, sivil toplum geçmişte daha güçlü bir anlam taşıırken, günümüzde daha basit bir araç haline gelmiştir. Bu dönüşüm, kavramın esas amacından sapmasına ve sonuç olarak iflas etmesine yol açmıştır.

Sivil toplum, katılımcı yönetimin en önemli aktörlerinden biri olarak, halk ile devlet yönetimi arasında köprü işlevi gören kritik bir mekanizmadır. Ancak son 30 yılda, sivil toplum amacından uzaklaşarak, bireylerin kariyerlerinde bir kaldıraç olarak kullanılmaya başlanmıştır. Siyasete girmek isteyenlerin son durağı, genellikle bir sivil toplum kuruluşunun lideri olmak olmuştur. Bu pozisyon, kamuoyunda görünürlük kazanarak siyasete adım atma amacı taşımaktadır. Ayrıca, sivil toplum kuruluşları, kara para aklama gibi yasa dışı faaliyetler için de bir araç olarak kullanılmaktadır. Normal yollarla dolaşıma sokulmayan paraların, bu kuruluşlara yapılan bağışlar aracılığıyla aklanarak piyasaya sürülmesi hedeflenmektedir.

Demokrasilerde katılımcı yönetimin simgesi olan sivil toplumun bu şekilde kirletilmesi, toplumun ve bireylerin sorumluluğudur.

Yeni Dünya 5.0'ın sivil topluma yönelik yaklaşımını yansıtan Sivil Toplum 5.0, devlet ile toplum arasında sağlam ve kopmaz bir köprü kurmayı hedeflemektedir. Sivil toplum, devlet yönetimini doğal bir denetleyici olarak destekleyerek, devletle yakın işbirliği içinde olmalıdır.

Sivil Toplum 5.0'ın en önemli ilkelerinden biri, sivil toplumda yer alan kanaat önderlerinin siyasete girmemesi kuralıdır. Bu sayede, sivil toplum siyasetin bir basamağı olarak algılanmaz. Sivil toplum, devletin doğal denetleyicisi olarak sürekli denetim yapmalı, hataları eleştirmeli, doğruları vurgulamalı ve devletin doğru adımlar atması için baskı oluşturmalıdır. Eğer bir kişi, sivil toplumu siyaset için bir basamak olarak görüyorsa, bu durumda görevini gerektiği gibi yerine getiremeyecek ve toplum ile devlet arasındaki köprü işlevini yerine getiremeyecektir.

Sivil Toplum 5.0'ın bir diğer önemli özelliği, devletin sivil toplumu denetlemesidir. Amaçlarına uygun hareket etmeyen, somut projeler geliştirmeyen, toplum yararına çalışmayan ve devlet ile toplum arasında köprü olamayan sivil toplum kuruluşları kapatılacaktır. Bu sayede, aktif olan her sivil toplum kuruluşunun katma değer yaratma konusunda etkin olması sağlanacaktır. Sadece isimden ibaret olan sivil toplum kuruluşlarına Sivil Toplum 5.0'da yer yoktur. Sivil toplum kuruluşları, belirledikleri amaçlara hizmet etmelidir; hizmet etmeyenler ise kapatılarak yöneticileri cezalandırılmalıdır.

Yeni Dünya 5.0'ın temel odak noktası insanlık olduğu için, Sivil Toplum 5.0 da insanlığa hizmet etmeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda, insanlığın gelişimi için çalışan ve üreten sivil toplum kuruluşları ön plana çıkacaktır. Teknoloji, bu kuruluşların faaliyetlerinde en önemli destek aracı olarak rol alacaktır.

Yeni çağda, sivil toplumun tanımı, ana amacına hizmet edecek şekilde değişecektir. Artık geçmişte olduğu gibi siyasete girmek için bir basamak ya da kara para aklama gibi amacının dışındaki faaliyetlerle anılan, adeta sivil toplum kuruluşlarının mezarlığı haline gelmiş ölü

kuruluşlardan oluşmayacaktır. Gerçek anlamda topluma fayda sağlayan ve devlet ile toplum arasında güçlü bir köprü işlevi gören sivil toplum kuruluşları ön planda olacaktır. Teknoloji, bu süreçteki tüm çalışmalara destek sağlayacaktır. Devletin, sivil toplum kuruluşlarını faaliyet amaçlarına göre denetleme sorumluluğu ve görevi olacaktır. Böylece her iki taraf, birbirini denetleyerek gelişimlerine katkıda bulunmuş olacaktır.

Siyaset 5.0

Yeni çağın en önemli meselelerinden biri devlet yönetimidir. Devlet yönetimi yapısının bir parçası olan siyaset kurumu, tıpkı devlet yönetimi gibi, tanım, içerik ve kavramsal boyut açısından değişim gösterecektir. Yeni çağda siyaset anlayışı oldukça farklı bir boyut kazanacaktır.

Yeni dünya 5.0'ın siyasete dair bakış açısını yansıtan Siyaset 5.0, insan gücünün teknoloji desteğiyle gerçekleştirdiği siyaset faaliyetlerinin sürekli olarak nitelik ve nicelik açısından gelişimini ifade etmektedir. Siyaset kavramı, devlet yönetimi yapısı içinde bürokrasi, teknokrasi ve devlet aklı gibi diğer gruplarla mücadele ve bu gruplara karşı bir vesayet gücü oluşturma çabasıyla şekillenecektir. Bu süreçte, siyaset kurumu niteliksel olarak gerilemeye başlayabilir. 2025 yılında yeni çağın başlangıcıyla birlikte siyasetin tanımının yeniden gözden geçirilmesi gerekecektir. Bu değişim için bir geçiş sürecine ihtiyaç duyulmaktadır.

Siyaset 5.0'a göre, belirli bir dönem partisiz milletvekili seçimlerinin yapılması ve mecliste partisiz bir çalışma yürütülmesi, nötrleşme etkisi yaratacaktır. Böylece geçmişteki partizanlık ve yasama süreçlerindeki verimsizlik gibi olumsuzluklar ortadan kalkacaktır. Bu dönem, nötrleşme dönemi olarak adlandırılmaktadır. Nötrleşme döneminin ardından, yeni çağın gerekliliklerine uygun bir şekilde siyaset kurumu faaliyetlerine devam edecektir. Ancak, yeni çağda ihtiyaçları karşılayacak bir siyaset anlayışının oluşabilmesi için nötrleşme dönemi kaçınılmaz bir aşamadır.

Nötrleşme döneminde tüm siyasi partilerin faaliyetleri durdurulacak ve siyaset bireysel bir düzleme kaydırılacaktır. Parti etkinlikleri, bireyselliğe odaklanacaktır. Bunun nedeni, siyasetin geçmişten günümüze kadar amacından saparak, yalnızca küçük bir grubun kararlarına onay vermekten ibaret hale gelmesidir. Halktan uzaklaşan bir siyaset anlayışının varlığı gözlemlenmektedir. Bu nedenle, siyasi partilerin gücünü bir kenara bırakarak, bölgelerinde sevilen ve temsil edilmesi istenen kişilerin milletvekili olarak seçileceği bir seçim, yeni dönemde verimli yasama faaliyetleri için büyük önem taşımaktadır.

Nötrleşme dönemi sona erdiğinde, askıya alınan partilerin faaliyetleri yeniden aktif hale gelecek ve yeni çağın kurallarına uygun bir siyaset anlayışı benimsenecektir. Siyasette bireyselleşme, partizanlık, adam kayırma ve toplumsal kutuplaşmayı sona erdirecek tek çözüm olarak öne çıkmakta ve hayata geçirilmelidir. Siyaset 5.0 çerçevesinde, teknoloji, siyasetle ilgilenenlerin niteliklerini artırmak için bir araç olarak kullanılacaktır. Seçim bölgelerinde gerçekleştirilecek sürekli ve düzenli araştırmalar sayesinde anlık verilere ulaşılacak ve milletvekilleri, seçim bölgelerindeki ihtiyaç, talep ve istekleri yasama organı olan meclise iletebileceklerdir. Bu araştırma mekanizmasının temelinde teknoloji yer alacak, böylece mesafe ve zaman farkı gözetmeksizin, milletvekilleri seçim bölgelerinin nabzını tutabilecektir.

Siyaset 5.0'a göre, yeni çağda siyaset kurumunun etkinliği için nötrleşme dönemine ihtiyaç vardır. Bu süreç sonucunda, yeni çağın kurallarına uygun ve teknolojinin destekleyici bir araç olarak yer aldığı bir mekanizma kurulmasıyla daha etkili yasama faaliyetleri

gerçekleştirilebilecektir. Eski döneme ait olumsuzluklar, nötrleşme dönemi sonrasında geride kalacaktır.

Süper Güç 5.0

Yeni çağın 2025 yılında başlamasıyla birlikte, devletler ülkelerini süper güç haline getirmek için hem iç hem de dış alanda büyük bir mücadeleye giriştiler. Dışarıda diğer ülkelerle yoğun bir rekabet yaşanırken, içeride de sağlam ve güçlü bir iç cephe oluşturma çabaları sürüyor. Bu süreçte devlet yönetimlerinin işleri oldukça zor. Ancak bu zorlukların üstesinden gelmek için yönetim uzmanlarının katkılarıyla etkili bir yönetim sistemi inşa edilmesi şart. Aksi takdirde, süper güç olma hedefi daha da zorlaşacaktır. Yeni çağda güçlü olanlar ayakta kalacak, zayıf olanlar ise fiziksel olarak var olsalar da zihinsel olarak yok olacaklar.

Yeni Dünya 5.0'ın devletler düzeyindeki vizyonunu yansıtan Süper Güç 5.0, yeni çağda süper güç olmanın temel ilkelerini belirlemektedir. Bu vizyon doğrultusunda süper güçlü ülke tanımını yapmak önemlidir. Süper Güç 5.0'a göre; siber, ekonomik, siyasi ve kültürel bağımsızlığını kazanmış, adaletin en önemli değer olarak kabul edildiği, denetimli kuvvetler ayrılığı ilkesinin benimsendiği, bileşik gücün ülkenin kalkınması için çalıştığı, yeni teknolojilerin geliştirildiği, devlet yönetiminde liyakatin esas alındığı ve yönetim sistemlerinin uzmanlar tarafından tasarlandığı, en az bir ülkenin de rol model olarak gösterildiği ülkelere Süper Güçlü Ülke denir.

Süper Güç 5.0'a göre, süper güçlü bir ülke olmanın temel şartı, teknolojiyi kontrol altında tutmak ve teknolojik ile siber bağımsızlık elde etmektir. Bunun yanı sıra, güçlü bir ekonomi ve her aşamada adaletin sağlanması da gereklidir. Yeni çağda devletlerin süper güç olabilmesi için yönetsel denetim de vazgeçilmez bir unsurdur; bu, devlet yönetiminin statik ilkelerinden biri haline getirilmelidir.

Siber kubbe, dışarıdan gelebilecek siber saldırılara karşı tam bir koruma sağlayacaktır. Bu nedenle, siber kubbenin her zaman aktif ve sürekli olarak geliştirilebilir olması önemlidir. Yeni dönemde savaşların son çare olarak askeri müdahalelere başvurulacağı göz önünde bulundurulduğunda, savunma sanayisinin de güçlendirilmesi gerekecektir. Askeri güç, birçok alanda caydırıcı bir unsur işlevi görecektir.

Ülkenin kalkınmasında devlet, özel sektör, sivil toplum ve diğer tüm kesimlerin birlikte sorumluluk alarak oluşturacağı bileşik güç büyük önem taşımaktadır. Bu sayede kalkınma, her kesimin katkısıyla sağlanacak ve çok yönlü bir şekilde gerçekleşecektir. Bileşik gücün oluşumu, toplumun birleşmesinde de önemli bir rol oynayacaktır.

Devlet yönetiminde iki temel unsur bulunmaktadır. İlk olarak, yönetim sisteminin sağlam bir şekilde kurulması gerekmektedir. Modern çağda, geçmişten miras kalan devlet yönetimi yapısının mutlaka yenilenmesi ve çağın gerekliliklerine uygun bir sistemin inşa edilmesi şarttır. Bu noktada, devlet yönetimi sisteminin uzman kişiler tarafından tasarlanması büyük önem taşımaktadır. İkinci önemli unsur ise, devlet yöneticileri ve kamu yönetiminde görev alan tüm personelin seçiminde liyakat ilkesinin esas alınmasıdır. Liyakat, yönetim sisteminin etkin bir şekilde işletilmesi ve başarıya ulaşılması için kritik bir unsurdur.

Süper üç 5.0 modeline göre, süper güçlü ülkeler diğer ülkeler için rol model teşkil ederler. Bu durum, en az iki ülkeden oluşan bir blok veya devletler grubu oluşturulmasına yol açar. Eğer

bir ülke rol model olarak kabul ediliyorsa ve belirli bir toplulukta liderlik konumundaysa, o ülkenin süper güçlü olduğundan söz edilebilir. Aksi takdirde, bu durum sadece bir söylem olarak kalır.

Sürdürülebilirlik 5.0

Bir işte başarılı olmak elbette önemlidir, ancak bu başarının sürdürülebilir hale getirilmesi daha da kritik bir noktadır. Bu iki cümle, başarının ve sürdürülebilirliğin önemini açıkça ortaya koymaktadır. Her organizasyonun temel hedefi başarıyı elde etmektir; ancak çoğu zaman bu başarıyı sürdürülebilir kılma hedefi göz ardı edilmektedir. Yeni çağ ile birlikte sürdürülebilirlik, başarıdan daha önemli bir kavram haline gelecektir. Çünkü her ne olursa olsun, sürdürülebilirliğin başarıdan daha fazla değerli olduğu anlaşılabacaktır.

Yeni Dünya 5.0'ın sürdürülebilirliğe dair vizyonu olan Sürdürülebilirlik 5.0, başarıya bakış açısını dönüştürürken, başarının tanımına yeni bir boyut eklemeyi öngörmektedir. Gelecek dönemde birçok yeni kavram hayatımıza girecek ve sıkça kullanılacaktır. Sürdürülebilirlik de bu kavramlardan biridir. Çünkü organizasyonel düzeyde başarı, geçmişe göre daha fazla önem taşıyacaktır. Ancak başarı tek başına yeterli olmayacak; sürdürülebilirliği olmayan hiçbir başarının anlamı kalmayacaktır. Bu nedenle, sürdürülebilirlik kavramı, başarıdan daha önemli bir hale gelecektir.

Devlet, özel sektör veya sivil toplum olsun, her organizasyonun temel amacı başarılı olmak ve hedeflerine ulaşmaktır. Ancak, başarıya ulaşmanın yanı sıra, bu başarının sürekliliği de büyük önem taşır. Başarının sürdürülebilir hale getirilmesi, bu açıdan kritik bir noktadır. Sürdürülebilirlik 5.0'a göre, başarının kalıcılığı olmadan tek başına bir anlamı yoktur. Bu nedenle, başarıdan ziyade sürdürülebilir başarıya odaklanmak gerekmektedir. Yeni çağın önemli kavramlarından biri bu olacaktır. Yöneticilerin başarı hedeflerinin yerini sürdürülebilir başarı almalıdır. Böylece, sadece başarıya ulaşmakla kalmayıp, bu başarıyı organizasyonun bir parçası haline getirmek mümkün olacaktır. İşte gerçek başarı budur.

Sürdürülebilirlik 5.0, devlet yönetimi alanında önemli bir kavramdır. Devlet yönetiminde başarıya ulaşmak zorlu bir süreçtir; ancak bu başarıyı korumak, diğer organizasyonlara kıyasla daha da zordur. Bu nedenle, devlet yönetiminde sürdürülebilirliği derinlemesine incelemek gerekmektedir. Başarılı bir devlet yönetimi, ülkenin istikrarını sağlamak, toplumun refah seviyesini yükseltmek ve ekonomik gücü artırmak anlamına gelir. Eğer bu ana başlıklar sağlanıyorsa, devlet yönetimi başarılı kabul edilir. Ancak bu başarının sürdürülebilir olması da şarttır. Uzun vadeli bir devlet yönetim sistemi ve bu sistemi etkin bir şekilde yürütecek yöneticiler ile personel yapısının oluşturulması gerekmektedir. Bu unsurlar sağlandığında, başarı sürdürülebilir hale getirilebilir. Bununla birlikte, devlet yönetiminin tek hedefi başarı olmamalıdır; aynı zamanda bu başarıyı sürdürülebilir kılmak da hedeflenmelidir. Belirlenen hedefler, tüm paydaşlarla açık bir şekilde paylaşılmalı ve bu doğrultuda çalışmalar yapılmalıdır. Devlet politikaları, stratejileri ve tüm hedefler, sürdürülebilir başarıyı sağlamak amacıyla oluşturulmalıdır.

Yeni çağda başarı tek başına yeterli olmayacak; başarıya ulaşmak ve bunu sürdürülebilir kılmak daha da değerli hale gelecek. Bu nedenle sürdürülebilirlik, başarı kadar önemli hatta ondan daha kritik bir unsur haline gelecek. Sürdürülebilir olmayan başarıların bir anlamı kalmayacak. Bu durum, tüm organizasyonlar için geçerli olduğu gibi, devlet yönetiminde de daha büyük bir önem taşıyacak. Artık devlet yönetiminde hedef, sadece başarıya ulaşmak

değil, sürdürülebilir başarıyı sağlamak olmalıdır. Devlet yöneticileri, tüm politika, strateji ve hedeflerini bu doğrultuda güncellemeli ve bu hedefleri tüm paydaşlara şeffaf bir şekilde duyurmalıdır. Bu şeffaflık, yönetimin güvenilirliği açısından son derece önemlidir. Sonuç olarak, devlet yönetiminin hedeflerini büyüterek sürdürülebilir başarıya odaklanması, süper güçlü bir ülke olma yolunda kritik bir aşamadır. Bu aşama geçildiğinde, hedeflere daha hızlı ulaşılacak ve süper güçlü ülkeler arasında yer alınacaktır. Aksi takdirde, süper güçlü ülkelere bağımlı, güçsüz bir ülke konumuna düşülecektir.

Tarih 5.0

Tarih, bir milletin ortak değerlerinin ötesinde, geleceğe yönelik öngörüler ve stratejileri şekillendiren en önemli kaynaklardan biridir. Bu nedenle, gelişmiş ülkelerin yöneticileri ve halkları tarihlerini bilmekte ve bu tarihlere sahip çıkmaktadır. Tarih, geçmişe bakarak geleceği anlamak anlamına gelir ve bu nedenle bir devletin süper güç olma yolunda önemli bir referans kaynağıdır. Eğer bu referans kaynağı gerektiği gibi kullanılmıyorsa, o devletin süper güç olma olasılığı oldukça düşüktür.

Tarih, devlet yöneticilerinin derinlemesine bilmesi ve kendi tarihlerini iyi kavraması gereken bir bilim dalıdır. Bu nedenle, tarih, etkili devlet yönetimi açısından son derece önemlidir. Ancak geçmişten günümüze tarih bilimi, birçok yanlış bilgi ve yanıltıcı yorumdan etkilenmiş ve bu durum farklı tarih türlerinin ortaya çıkmasına yol açmıştır.

Tarih, çeşitli şekillerde sınıflandırılabilir:

1. Herkesçe bilinen ve okullarda okutulan hali (*Bilinen Tarih*),
2. Herkesçe bilinmesine ve her yerde yer almasına karşın, unutturulmaya çalışılan tarih (*Unutturulan Tarih*),
3. Dezenformasyondan önceki yaşananların yer aldığı gerçek hali (*Gerçek Tarih*),
4. Sır niteliği taşıdığı için herkesten saklanan gerçeklerin olduğu hali (*Sırlı Tarih*).

Tarih biliminin çoğu zaman maalesef kazananlar tarafından yazılması, gerçeklerin çarpıtılması alışkanlığı haline gelmiştir. Bu nedenle, bugün doğru bildiğimiz pek çok şey aslında yanlıştır; yanlış bildiğimiz birçok şey ise gerçektir. Tarihi çarpıtarak yanlış kayıtlara neden olanlar, insanlığa karşı suç işlemiş sayılmalıdır.

Yeni Dünya 5.0, tarihe bakış açısını "Tarih 5.0" olarak adlandırmakta ve gerçekleri ortaya çıkarmaya yönelik bir yaklaşım benimsemektedir. Bu yeni çağda, gerçeklerin gün yüzüne çıkmasıyla dünyanın geçmişine dair bir aydınlanma yaşayacağına inanılmaktadır. Tarih 5.0, çeşitli araçlar kullanarak gerçek tarihi açığa çıkarmayı hedeflemekte ve özellikle yönetsel açıdan tarihin sorgulanmasının önemini vurgulamaktadır. Bu yaklaşım, devlet yöneticileri için değerli bir vizyon sunan bir kaynak niteliği taşımaktadır.

Tarih 5.0, yönetim tarihi üzerine araştırmalar yapmak amacıyla bir Yönetim Tarihi Enstitüsü'nün kurulmasını önermektedir. Bu enstitü, öncelikle güvenilir tarihsel bilgilere ulaşmayı, ardından bu bilgileri yönetim perspektifiyle değerlendirerek devlet yöneticileri için başvurulabilecek kaynaklar oluşturmayı hedeflemektedir. Yönetim Tarihi Enstitüsü, Tarih 5.0'in en önemli aracı olarak öne çıkmaktadır. Bu araç, doğru bilgi örüntülerine dayanan tarihi verileri toplayarak, bu bilgileri yönetim bakış açısıyla yorumlayıp kaynak eserler üretmekle görevli olacaktır. Tarihin yanlış olduğu noktalar tarih uzmanları tarafından tespit edilirken, doğru tarih bilgilerini yönetim perspektifiyle yorumlama süreci, liyakat esasına dayalı olarak görev yapan yönetim uzmanları ve bilim insanları tarafından gerçekleştirilecektir. Böylece, her iki alanın işbirliği sayesinde devlet yöneticileri ve yönetim

tarihiyle ilgilenenler için değerli kaynak eserler ortaya çıkacaktır. Ayrıca, devlet arşivlerine daha önce mevcut olmayan özgün ve eşsiz kaynaklar kazandırılacaktır.

Tarih 5.0, tarihin karanlık ve gerçeklerle aydınlatılmamış yönlerinin araştırılarak doğru bilgilerle değiştirilmesini ve gerçek tarihin gün yüzüne çıkarılmasını savunmaktadır. Ayrıca, ortaya çıkan tarihin yönetim perspektifiyle yorumlanarak yönetim tarihi alanında çalışmalar yapılmasının gerekliliğine vurgu yapmaktadır. Devlet yöneticisi olabilmek için tarih bilgisinin derinlemesine bilinmesi gerektiği de Tarih 5.0'ın temel ilkelerindendir. Tüm bu çalışmaların, kurulacak olan Yönetim Tarihi Enstitüsü aracılığıyla gerçekleştirilmesi uygun ve yerinde olacaktır.

Tarım 5.0: Yeni Dünya Düzeninde İnsanlığın Hayatta Kalmasının Anahtarı

5.0 akımının etkisiyle hayatın her alanında bu yeni anlayışın gereklilikleri uygulanmaya başlandı. Merkez Anadolu Devlet Yönetimi Sistemi, 5.0 olarak adlandırılan bu dönüşümle yalnızca toplumu değil, tüm dünyayı bu akımdan faydalandırmayı ve insanı değil, insanlığı geliştirmeyi hedefliyor. Bu bağlamda, Yeni Dünya 5.0 gereği birçok tanım değişikliğe uğradı.

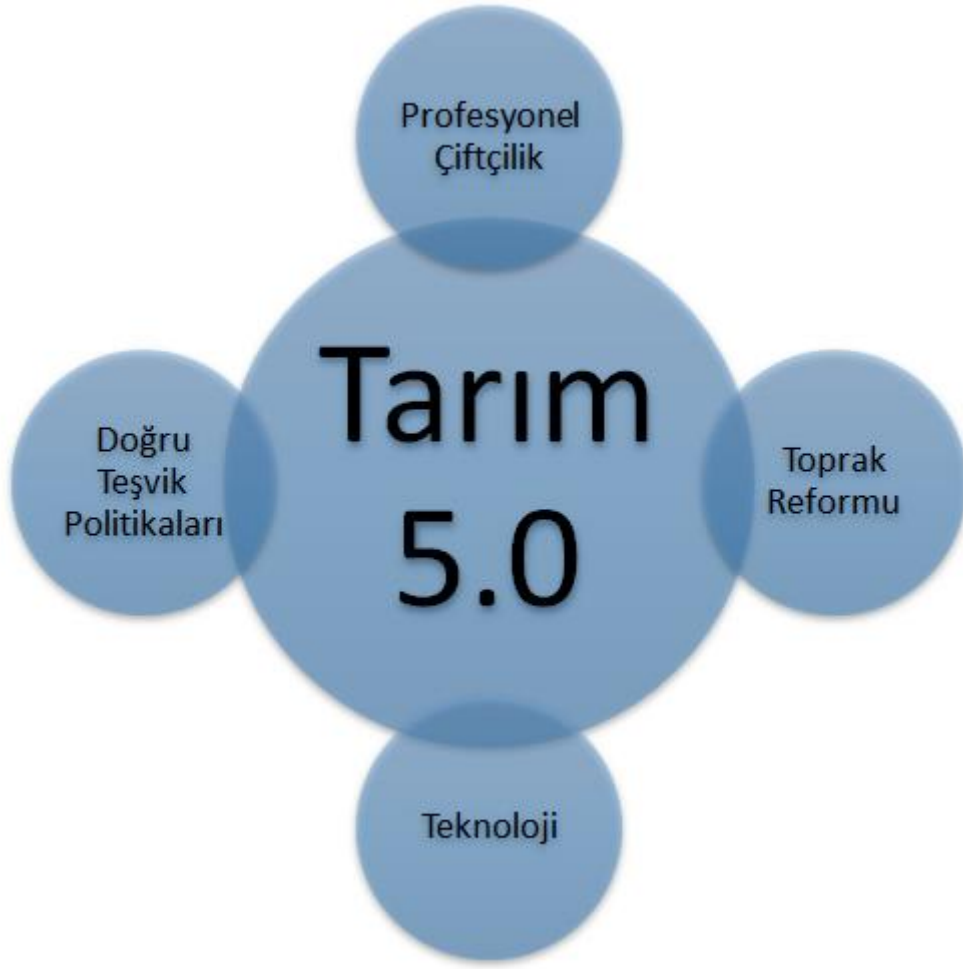
Değişim, 2019 yılında COVID-19 virüsü kaynaklı ilan edilen pandemi ile başladı ve bu durum, dünyada yeni bir çağın başlangıcını müjdeledi. 2025 yılına kadar sürecektir olan geçiş dönemi, bu tarihten itibaren tam anlamıyla yeni çağın başlangıcını işaret edecek. 2025, geçiş dönemindeki 4.0 akımının yerini 5.0'a bırakacağı yıl olacak. Merkez Anadolu Devlet Yönetimi Sistemi, 5.0 akımının artık yalnızca endüstri alanıyla sınırlı kalmayıp, yeni dünya düzenini de kapsamı gerektiğini düşünüyor. Pandemi ile birlikte başlayan bu yeni çağda, dünya gündemi köklü bir değişim yaşadı ve bu değişim giderek daha fazla tartışılmaya devam edecek. Yeni bir düzenin kurulması süreci, Yeni Dünya 5.0 ile gerçekleşecek.

Yeni Dünya 5.0 akımında en kritik alanlardan biri tarım olacak. Çünkü bugüne kadar insanı merkez alan bencil politikalar, dünyanın en büyük zararını görmesine neden oldu. Bu durum, tarımsal ürünlerin doğallığında azalmalar ve hasat miktarlarında düşüşler ile sonuçlandı. Teknolojinin gelişmesi, tarıma yönelik olumsuz bir bakış açısının hâkim olmasına yol açtı. Bu nedenle, tarımsal alanlar, insanların bu dar görüşlü yaklaşımı yüzünden yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kaldı. İklim değişikliği ve düzensiz göçler gibi yan etkenler, günümüzde tarımda kıtlık politikalarının tartışılmasına neden oldu. Teknolojik olarak ilerleme kaydedilirken, tarım alanında geriye gidiş yaşandı.

Yeni Dünya 5.0 akımında insanlık merkezi bir konumda yer almakta ve sürdürülebilir bir yaşam alanı oluşturma hedeflenmektedir. Bu bağlamda tarım, kritik bir öneme sahiptir. Tarım, insanlığın gelişimi ve yaşanabilir bir dünya için vazgeçilmez bir unsurdur. Bu nedenle, yeni çağda öncelikli olarak ele alınması gereken alan tarımdır. Geçmişteki hatalardan ders alarak, 5.0 sürecinde tarımı doğru, verimli ve sürdürülebilir bir şekilde geliştirmek büyük önem taşımaktadır.

Tarım 5.0'ın başarılı olabilmesi için bu alanın profesyonel bir sektör olarak kabul edilmesi ve ilgili yasaların buna göre güncellenmesi gerekmektedir. Çiftçilerin tarımı sadece ek bir iş veya miras olarak görmekten vazgeçip, bunu bir meslek olarak benimsemeleri önemlidir. Bu amaçla çiftçi okulları açılmalı ve profesyonel çiftçiler yetiştirilmelidir. Geçmişteki yanlış politikalar nedeniyle parçalanmış veya amacının dışında kullanılan tarımsal arazilerin yeniden büyük ve tarıma uygun hale getirilmesi için toprak reformu gerçekleştirilmelidir. Devletlerin tarıma yönelik teşvikleri, toprak miktarına göre değil, verimlilik esasına dayalı olarak yeniden yapılandırılmalı ve maksimum verim elde edilecek şekilde teşvik politikaları geliştirilmelidir. Bu üç konu, Tarım 5.0 teknolojisi ile entegre edildiğinde, verimlilik daha önce hiç olmadığı kadar artacaktır. Tarım, devletler için stratejik bir öneme sahip bir alandır ve gerektiğinde tarım konusunda sıkı yönetim veya olağanüstü hal ilan edilmelidir.

Tarım 5.0, aşağıda belirtilen dört temel üzerine inşa edilmelidir.

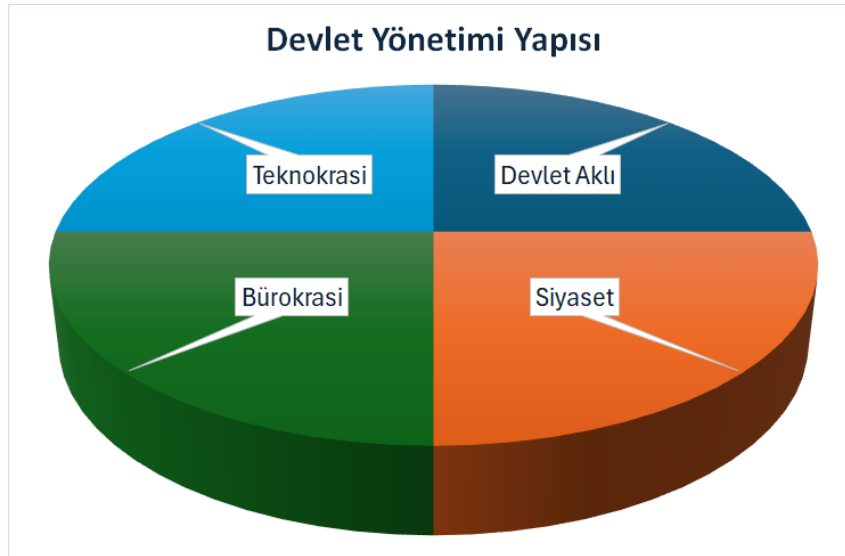
Tarım 5.0, etkili politikaların doğru bir şekilde uygulanması ve denetlenmesi ile başarıya ulaşacaktır. Eğer geçmişte olduğu gibi yüzeysel ve göstermelik çalışmalarla yetinilirse, dünya geri dönülemez bir yola girebilir. Bu durumu engellemek için son fırsat Yeni Dünya 5.0'dır. Bu nedenle, insanlığın önceliklendirilmesi ve dünya ile insanlık için somut adımlar atılması gerekmektedir.

Yeni Dünyanın Yükselen Yıldızı: Teknokrasi 5.0

Teknokrasi, karar alma süreçlerinde teknik uzmanların belirleyici olduğu bir yönetim biçimidir. Bu yönetim modelinde, yönetim kadrolarında yalnızca bilgi, deneyim ve yetenek sahibi uzmanlar, bilim insanları ve mühendisler yer alır. Devlet yönetiminde teknokratların sayısı son zamanlarda belirgin bir şekilde artmış olsa da, henüz istenen düzeye ulaşmadıkları söylenebilir.

Yeni Dünya 5.0 çerçevesinde, devlet yönetiminde Teknokrasi 5.0, teknokratların daha fazla yer almasını savunmaktadır. Bilginin son derece değerli bir güç haline geldiği bu yeni çağda, bilgi odaklı yönetimlerin önemi artacaktır. Yönetimdeki bilgi ve deneyim, teknokratlar aracılığıyla yansıtılacaktır. Devletin kritik yönetim kademelerinde teknokratların bulunması, yönetimin etkinliğini artıracaktır. Böylece, devlet yönetim yapısı siyaset, devlet aklı ve bürokrasi ile birlikte teknokrasiyi de kapsayan dört ana gruba ayrılacaktır.

Yeni çağdaki devlet yönetimi yapısı aşağıdaki gibi şekillenecektir.

Teknokratların, özellikle danışmanlık gibi tavsiye ve öneri gerektiren alanlarda istihdam edilmesi oldukça faydalı olacaktır. Farklı uzmanlık alanlarından gelen danışmanlar, icracı yöneticilere bilgi, deneyim ve uzmanlık sunarak destek sağlar. Bu bilgi aktarımı, doğru kararların alınmasına yardımcı olur ve yönetimde performans ile verimliliğin artmasını sağlar. Ayrıca, teknokratların icracı pozisyonlarda da bulunması önemlidir. Özellikle uzmanlık gerektiren karar verme süreçlerinde teknokratların yer alması gerekmektedir. Devlet yönetiminde uzmanlık isteyen icracı makamlar ve teknik karar verici pozisyonlarda teknokratların bulunması elzemdir. Yani, devlet yönetiminin her kademesi ve alanında teknokratların varlığı sağlanmalıdır.

Teknokrasi 5.0, denetimli kuvvetler ayrılığı ilkesini benimseyen devlet yönetimlerinde, özellikle denetim organlarında yoğun bir şekilde yer almalıdır. Denetimle ilgili teknik konular, karar verme aşamalarında son derece önemlidir.

Burada önemli bir noktaya dikkat çekmek gerekiyor. Devlet yönetiminde başarılı bir teknokrat olabilmek için yalnızca teorik bilgi yeterli değildir. Pratik deneyim eksikliği olan teknokratlar, teorik bilgilerini uygulamaya geçiremedikleri için başarılı olamazlar. Bu nedenle, hem teorik hem de pratik alanda deneyim sahibi teknokratlara ihtiyaç duyulmaktadır.

Yeni çağda devlet yönetimlerinde çok sayıda teknokratın rol alması gerekecektir. Bu durum, uzmanların önemli bir kısmının devlet yönetimine yönelmesine yol açacaktır. Özellikle akademik çevrelerden pek çok bilim insanına ihtiyaç duyulacaktır. Devlet yönetimi için insan yetiştiren üniversitelerin ilgili bölümleri yeniden önem kazanacaktır. Ancak bu bölümlerin müfredatları köklü bir şekilde değişecek ve eğitim içerikleri yeni çağın gereksinimlerine göre yeniden şekillenecektir. Devlet yönetimi sistemi kurulumu, liyakat, karar verme süreçleri, devlet insanı olma ve yönetim tarihi gibi konular müfredatta yer almalı ve ders olarak okutulacaktır.

Teknokrasi, yeni çağın yükselen devlet yönetimi yaklaşımlarından biri haline gelecektir. Bu süreçte, devlet yönetiminin her kademesinde danışman veya karar verici olarak iki farklı grupta teknokratlara yer verilecektir. Bilginin, yeni çağın en önemli gücü olacağı gerçeği, devlet yönetiminde de geçerli bir ilke olarak kabul edilecektir.

Teknoloji 5.0

Endüstri devrimlerinin en önemli dönüm noktası teknolojidir. Teknolojinin gelişimi, dünya üzerinde çağların kapanıp yeni çağların açılmasına neden olmuştur. Günümüzde teknoloji, dünya üzerindeki gelişmişliğin en belirgin göstergesi olarak kabul edilmektedir. Tarih boyunca, çeşitli teknolojik yeniliklerin kabul edildiği ve benimsendiği görülmektedir. Ancak zamanla, teknolojinin insanlığa, doğaya ve gezegene zarar verme potansiyeli ortaya çıkmıştır. Bu durum, sürdürülebilirlik ve çevre dostu yaklaşımlar gibi kavramların ön plana çıkmasına ve teknolojinin olumsuz etkilerini azaltmayı hedefleyen programların geliştirilmesine yol açmıştır.

Yeni Dünya 5.0, insanı merkezine almış olsa da, teknoloji bu süreçte önemli bir yardımcı araç olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak, teknolojinin sınırsız gücüyle yaratılan süper akıllı nesneler, Yeni Dünya 5.0'ın vizyonunu oluşturmaz. Teknoloji 5.0, Yeni Dünya 5.0'ın temiz teknoloji perspektifini temsil etmektedir.

Teknoloji 5.0, insan odaklı bir yaklaşım benimseyerek insanların yaşamlarını kolaylaştırmayı hedefleyen bir vizyon sunmaktadır. Teknolojinin sınırsız gücünün zararlı olabileceğini, insanın yerini almaması gerektiğini, ancak insan hayatında kolaylaştırıcı bir rol oynaması gerektiğini savunmaktadır.

Teknolojinin, özellikle iş dünyasında Endüstri 4.0 çerçevesinde, insanın yerini alacağına dair iddialar dikkatle ele alınmalıdır. Bu tür bir bakış açısı, insan ile teknoloji arasında bir çatışma yaratmakta ve bireylerin teknolojiye karşı direnç geliştirmesine neden olmaktadır. Sonuç olarak, teknolojiye dair olumsuz bir algı ortaya çıkmaktadır.

Teknoloji 5.0, iş hayatında insan gücünün daha etkin bir şekilde kullanılmasına yardımcı olan bir araç olarak öne çıkmaktadır. Bu yaklaşım, daha az kaynakla daha fazla çıktı elde etmeyi hedefleyerek verimliliği ve performansı artırmayı amaçlamaktadır. Böylece, daha az hammadde ile daha fazla üretim yapabilen başarılı organizasyonlar oluşturulabilir. Bu durum, doğaya ve diğer canlılara saygı gösterilmesi anlamına gelmektedir. Ancak, teknolojinin artışı, sanayi üretimlerinin doğaya zarar vermesiyle iklim değişikliğine yol açmakta ve bu da su ve diğer kaynakların kıtlığı gibi tehlikeleri beraberinde getirmektedir. Sonuç olarak, iklim değişikliği nedeniyle küresel ölçekte göçler meydana gelebilir. Milyonlarca insanın göç etmesi, dünya dengelerini değiştirecek ve karmaşık bir hale getirecektir. Bu duruma neden olan teknolojik gelişmeler, "kirli teknolojiler" olarak adlandırılmaktadır. Teknoloji 5.0 ise "temiz teknoloji" anlayışını benimsemektedir.

Endüstri devrimlerinin en önemli dönüm noktası teknolojidir. Teknolojinin gelişimi, dünya üzerinde çağların kapanıp açılmasına yol açmaktadır. Teknoloji, dünya gelişmişliğinin en önemli göstergelerinden biri olarak kabul edilmektedir. Tarih boyunca, teknolojinin her türlü benimsenmiş ve kabul edilmiştir. Ancak zamanla, sınırsız teknolojinin insanlığa, doğaya ve dünyaya zarar verdiği anlaşılmıştır. Bu nedenle, sürdürülebilirlik ve çevre dostu yaklaşımlar gibi kavramlarla teknolojinin olumsuz etkilerini azaltmayı amaçlayan programlar geliştirilmiştir.

Yeni Dünya 5.0, insanı merkezine almış olsa da teknoloji önemli bir yardımcı araçtır. Ancak, teknolojinin sınırsız gücü ile süper akıllı nesnelerin Yeni Dünya 5.0'in vizyonu olmadığı unutulmamalıdır. Teknoloji 5.0, Yeni Dünya 5.0'in teknoloji vizyonunu temsil etmektedir.

Teknoloji 5.0, insan odaklı bir yaklaşım benimseyerek insanların yaşamlarını kolaylaştırmayı hedeflemektedir. Teknolojinin sınırsız gücünün zararlı olabileceğini, insanın yerini almaması gerektiğini, ancak insan hayatında kolaylaştırıcı bir rol oynaması gerektiğini savunmaktadır.

Temiz teknoloji, doğaya, insanlara ve diğer canlılara orta ve uzun vadede zarar vermeyecek şekilde geliştirilen bir teknolojidir. Teknoloji 5.0'in temel prensibi de bu anlayışa dayanmaktadır. Zira doğanın ve diğer canlıların zarar görmesi durumunda, en büyük kaybeden yine insan olacaktır. Kısa vadede zarar görmeyen, ancak orta ve uzun vadede olumsuz etkilerle karşılaşacak olan insan, bencilce doğaya zarar vermekten kaçınmamaktadır. Gelecek nesillere bırakılacak doğal miras ise sorumsuzca göz ardı edilmektedir. Teknoloji 5.0, yalnızca geçici faydalar sağlamak için orta ve uzun vadede insanlara zarar verecek yaklaşımlara karşı durmaktadır. Geçici kazançlar, zamanla kalıcı hasarlar doğuracaktır. Bu nedenle temiz teknoloji, insanlık için hayati bir gerekliliktir.

Sonuç olarak, teknoloji 5.0, üretimde insanların yerini almayı hedeflemiyor; aksine, insan hayatını kolaylaştıran bir yardımcı araç olarak tasarlanmıştır. Bu bilinçle hareket eden Teknoloji 5.0, sınırsız teknolojiye karşı çıkmaktadır. Çünkü sınırsız teknoloji, dünya düzeninde ciddi düzensizliklere yol açabilir. Bu düzensizliklerden en fazla etkilenecek olan yine insanlar olacaktır. Toplumların demografik yapıları bozulacak, kaynaklara erişim azalacak ve kıtlıklar yaşanacaktır. Teknoloji sayesinde bir süre rahat yaşayan insanlar, sonrasında bu düzensizlikler nedeniyle en eski çağlara geri dönecek ve o zaman doğanın teknolojiye karşı zaferi tescillenmiş olacaktır. Bu nedenle, günümüzde teknolojinin doğaya, dünyaya ve insana karşı bir rakip olmadığını, aksine dünyayı daha güzel bir yer haline getiren bir yardımcı araç olduğunu insanlara etkili bir şekilde anlatmak önemlidir.

Toplum 5.0

Endüstrinin ilerlemesiyle birlikte gelişim, hayatın her alanında kendini göstermeye başladı. Teknolojinin etkisiyle günlük yaşamlar hızla değişti ve bu değişim neredeyse zamanın ötesine geçti. Yirmi yıl önce var olmayan birçok şey şu anda günlük hayatın bir parçası. İnsanlar, doğaları gereği bu değişime hızlı bir şekilde uyum sağlarken, toplumsal uyumun ne kadar başarılı olduğu sorgulanmalıdır. Kişisel uyum, toplumsal uyuma dönüşemedi.

Toplumlar, gelişen teknoloji ve kolaylaşan yaşam koşulları karşısında değerlerinden, kültürlerinden ve en önemlisi özlerinden ödün vermeye başladılar. Yeni teknolojileri, değerleriyle uyumlu olup olmadığına bakmadan benimsediler. Sonuç olarak, son yirmi yılda toplumlarda ciddi bir yozlaşma gözlemlenmeye başlandı. Üstelik son beş yılda küresel ölçekte ortaya çıkan göç olgusu, göçmenlerin kendi kültürlerine uyum sağlamalarını zorlaştırırken, toplumsal parçalanmaya da yol açtı. Bu durum, neredeyse her toplumda görülen ve dünya genelinde artan bir sorun haline geldi.

Toplumlar, kendi içlerinde başlattıkları zihinsel parçalanmalar ve göçler nedeniyle hızla bir ayrışma sürecine girmektedir. Yenilikler, toplumların birleşmesine katkı sağlamak yerine, üretilen teknolojilerin büyük bir kısmı bireyselleşmeyi teşvik etmektedir. Bu durum giderek daha da derinleşmektedir.

Yeni Dünya 5.0, insanlığın bir ihtiyacı olarak Toplum 5.0 kavramını öne çıkarıyor. Bu vizyon, toplumların belirli değerler, kültürler, ortak geçmiş, ilkeler ve yaşam standartları etrafında birleşmesi gerektiğini savunuyor. Toplum 5.0, toplumların teknoloji ile süper akıllı hale gelmesinden ziyade, değerleri olan ve gerçek anlamda paylaşımda bulunan, tek bir bütün olarak hareket etmelerini savunmaktadır. Teknolojinin gelişmesi, toplumların parçalanmasına neden olmamalıdır. Elbette teknoloji, insanlığın yararına ve yaşamı kolaylaştıracak şekilde kullanılmalıdır; ancak bu, toplumsal bütünlüğü bozmadan gerçekleştirilmelidir. Bir kalabalığın toplum haline gelmesi için belirli koşulların sağlanması gerekmektedir. Bu koşullar oluştuğunda, kalabalık bir toplum haline gelir ve gelişir; aksi takdirde en küçük bir sorunla dağılma riski taşır.

Toplum 5.0, toplumların özlerine dönmeleri gerektiğini ve gelecekte artacak olan küresel göçle ilgili önlemlerin şimdiden alınmasının önemini vurgular. Göçmenlerin topluma sağlıklı bir şekilde entegre edilmesi, üretim süreçlerine katılmaları ve diğer sorumluluklarını yerine getirmeleri sağlanmalıdır. Ayrıca, göçmenlerin toplumla uyum içinde yaşayabilmesi için, toplumun da göçmenlere saygı gösterdiği bir düzenin oluşturulması gerekmektedir. Göç, ne göçmenler ne de göç edilen ülkedeki toplum için istenen bir durum değildir; bu gerçeklikle yüzleşmek ve gerekli önlemleri en üst düzeyde almak zorunludur.

Toplum 5.0, teknolojinin hayatı kolaylaştıracağı düşüncesiyle her yeniliği kabul etmemeli, bunun yerine her bir yeniliği değerleri açısından değerlendirerek tepki vermelidir. Tüm teknolojiler olumlu değildir; özellikle kötü niyetli kişiler tarafından geliştirilen, görünüşte faydalı gibi görünen ancak arka planda gizli amaçlar taşıyan teknolojilere karşı dikkatli olunmalıdır.

Bir ÷lkede en büyük güç, toplumdur. Eğer toplumun refleksi kaybolursa, gücü de zayıflar. Toplumsal refleksi yok eden unsurlar, bireyselliği teşvik eden ve toplumu kutuplaştıran teknolojilerdir. Teknolojinin bu tür etkiler yaratmasına izin verilmemelidir; bu, devletin sorumluluğudur. Devlet, toplumun değerlerini, ilkelerini ve inançlarını korumakla yükümlüdür. Eğer devlet bu görevini yerine getiremezse, toplum parçalanma tehlikesiyle karşı karşıya kalır. Ayrıca, göçmenlerin topluma entegrasyonu ve pozitif katkıları konusunda en üst düzeyde çalışmalar yürütmek de yine devletin sorumluluğundadır. Bu sorumluluk, oluşturulacak Göç Bakanlığı tarafından üstlenilmelidir.

Eğer toplum, değerlerini bir kenara bırakıp teknolojiye aşırı bağımlı hale gelirse, ilerlemek yerine gerileyecektir. Bu gerçeğin farkında olan toplumlar, yeni çağda süper güç olma yolunda ilerleyecektir. Toplum 5.0, bu hedefe ulaşmayı amaçlamaktadır. Toplumsal korunmayı sağlamak, devletin temel görevlerinden biridir. Bu sorumluluğu yerine getiremezse, ÷lke zihinsel olarak işgal altına girmiş olur.

Turizm 5.0

Ülkemiz, turizm açısından sahip olduğu konum ve doğal güzellikler nedeniyle yüksek bir potansiyele sahiptir. Bu güzellikler, doğaya zarar vermeden gelir elde edildiğinde, ülkeye önemli miktarda döviz girişi sağlanmasının önünde hiçbir engel yoktur. Doğru vizyon ve politikalarla turizm gelirleri daha da artırılabilir.

Yeni Dünya 5.0'ın turizm sektörü vizyonu olan Turizm 5.0, insan odaklı ve doğaya saygılı bir şekilde turizm faaliyetlerinin gerçekleştirilmesini öngörmektedir. Turizm 5.0, hem küresel hem de yerel ölçekte tek bir tanıtım ile ülkenin markalaşmasını, yani marka ülke projesini desteklemektedir. Bu markalaşma projesi, çeşitli turizm türlerini içeren bir programla ülkenin markalaşmasını makro düzeyde ele almaktadır.

Turizm 5.0, Türkiye için tüm turizm çeşitlerini tek çatı altında toplayarak markalaşma gerekliliğini vurgulamaktadır. Bu tek çatı projesinin adı "Dünyanın Merkezi Türkiye"dir. Bu isim rastgele seçilmemiştir; birçok kaynak, dünyanın merkezinin Anadolu olduğunu belirtmektedir. Bu projeyle, bu merkez konumuna atıfta bulunulmuştur.

Dünyanın Merkezi Türkiye projesi kapsamında aşağıdaki turizm türleri gerçekleştirilecektir.

- Sağlık turizmi
- Kış sporları turizmi
- Yayla turizmi
- Akarsu turizmi
- Botanik turizmi
- Dağcılık
- Golf turizmi
- Hava sporları
- İnanç turizmi
- İpek yolu
- Kongre turizmi
- Kültür Turizmi
- Kuş gözlemciliği
- Mağara turizmi
- Sanal turizm
- Sanayi Turizmi
- Su altı dalış
- Tarih Turizmi
- Yat turizmi

Turizm 5.0, nitelikli yerli ve yabancı turistlerin ülkeye gelmesinin turizm gelirleri açısından büyük bir öneme sahip olduğunu vurgulamaktadır. Bir ülkenin turizm gelirlerini artırmanın temel olarak iki yolu vardır: birincisi, turist sayısını artırmak; ikincisi ise, turist başına harcama miktarını yükseltmektir. Turizm 5.0, her iki stratejinin de benimsenmesi gerektiğini savunmaktadır.

Ayrıca, Turizm 5.0, yeni turizm türleri ile sektörde çeşitliliğin sağlanması gerektiğini öne sürmektedir. Tarih turizmi kapsamında, tarihi olayların gerçekleştiği yerlerde turizm faaliyetlerinin artırılması gerektiğini belirtmektedir. Sanal turizm ise, Türkiye'ye gelemeyenler için sanal turlar düzenlenmesini öneren etkili bir alternatif olarak değerlendirilmektedir.

Türkiye, "Dünyanın Merkezi" olma hedefi doğrultusunda yalnızca turizmde değil, aynı zamanda ürün satışında da artış sağlamayı amaçlamaktadır. Ülkemizi en iyi şekilde tanıtan kaliteli ürünlerle yerli ve yabancı turistlere satış yapılmalıdır. Tüm bu faaliyetlerin tek bir merkezden yönetilmesi ve koordine edilmesi önemlidir.

"Dünyanın Merkezi Türkiye" projesinin mikro ölçeği, fonksiyonel şehirler projesidir. Her şehre belirli bir fonksiyon yükleyerek, o şehrin hangi alanda hizmet vermesi gerektiği netleştirilmelidir. Örneğin, tarım şehri veya sanayi şehri gibi tanımlamalar yaparak, şehirlerin kalkınma planları bu fonksiyonlara göre oluşturulmalıdır. Böylece, turizm açısından hangi şehirlerin hangi tür turizm faaliyetlerine uygun olduğu daha belirgin hale gelecektir.

Sonuç olarak, turizm, devlet için kritik öncelikli yatırım alanlarından biri olmalıdır. Bu önceliklendirme ile yalnızca döviz ve turizm ekonomisi yaratma hedeflenmemeli, aynı zamanda coğrafyanın tanıtımı yapılarak markalaşması da sağlanmalıdır.

Ulusal Denetim Kurumu 5.0

Yönetim biliminin en önemli araçlarından biri olan denetim, yeterince kullanılmayan bir enstrümandır. Bu durum, yönetimin her zaman eksik kalmasına neden olmuştur. Zira denetim, yönetimin bir yardımcı aracı değil, onun ayrılmaz bir parçasıdır. Ancak, denetimin yönetimden bağımsız bir mekanizma olarak algılanması yaygındır. Bu kavram, uzun süre ihmal edilmiş ve pratikte sınırlı uygulama alanı bulduğu için bilgi ve deneyim eksikliği yaşanmaktadır.

Devlet yönetiminde denetim genellikle usul açısından yapılan ve yönetsel boyutta ele alınmayan evraksal incelenme şeklinde gerçekleştirilmiştir. Yönetsel açıdan performans ölçümü, hedeflere ulaşım, sistemin etkinliği, vatandaş üzerindeki etkisi, toplum memnuniyeti, süreçlerin işleyişi ve çalışan verimliliği gibi yönetime dair konular yeterince ele alınmamıştır. Bunun çeşitli nedenleri bulunmaktadır. En önemli nedenlerden biri, devlet yönetimindeki siyaset ve bürokrasi kurumlarının kendi yapılarını sorgulatmak istememesidir. Siyaset kurumu, devlet yönetiminde söz sahibi olan ve seçimle göreve gelen gruptur. Bu grup, devlet yönetimindeki istihdamları siyasi nedenlerle ve partizanlık doğrultusunda, liyakatten uzak bir şekilde gerçekleştirebilmektedir. Bu nedenle, denetim sonucunda siyaset kurumunun üyelerinin zarar görmesini istemeyebilirler. Bürokrasi ise, kendi sorgulanmalarını ve düzenlerinin bozulmasını istememektedir. Her iki grup da benzer gerekçelerle denetimin yönetsel değil, şekilsel olmasını tercih etmektedir. Hatta şekilsel denetimlere bile soğuk yaklaşmaktadırlar. Önemle belirtmek gerekir ki, şekilsel denetim aslında bir denetim değil, yüzeysel bir incelemedir ve genellikle siyaset ile bürokrasi kurumlarına fazla müdahale edilmez.

Yeni Dünya 5.0'ın devlet yönetiminde kritik bir rol üstlenen Ulusal Denetim Kurumu 5.0 (UDK 5.0), verimlilik, şeffaflık, hesap verebilirlik, sorgulama ve yargılama ilkelerini hayata geçirmeyi hedefleyen ve denetim erkine bağlı bir yönetsel denetim organıdır. Bu kurum, devlet yönetiminin yönetsel denetimini gerçekleştirirken, gölge kabine çalışma metodolojisine dayanmakta ve yasama, yürütme ve yargı erklerini yönetim açısından denetlemektedir. UDK 5.0, denetim görevini Cumhurbaşkanı'nın vekaletiyle toplum adına bağımsız bir şekilde yürüten özel bir otoritedir ve tüm siyasi, bürokratik ve diğer gruplardan bağımsızdır.

UDK 5.0, önceki versiyonu olan UDK 4.0'a göre bazı farklılıklar içermektedir. Bu farklılıklar, UDK 5.0'ın etkin bir şekilde çalışabilmesi için gereklidir. Mekanizmanın sağlıklı işlemesi için belirli şartlar öngörülmektedir:

- Cumhurbaşkanı'nın partisiz olarak tarafsız bir şekilde görev yapması sağlanmalıdır. UDK 5.0'a göre denetim, bağımsız bir Cumhurbaşkanı aracılığıyla toplum adına gerçekleştirilecektir.
- Yürütme, yeni yapılanma ile güçlendirilerek, yürütmenin başında başbakan bulunmalıdır.
- Denetim; yasama, yürütme ve yargı erklerinden sonra dördüncü bir güç olarak "Denetimli Kuvvetler Ayrılığı İlkesi" benimsenmelidir.

Eğer bu ön koşullar sağlanmazsa, Ulusal Denetim Kurumu 5.0 başarılı olamaz. Bu bağlamda kesin şartların yerine getirilmesi gerekmektedir. Burada hedef, yürütme erkinin güçlendirilmesi ve başbakan liderliğinde etkin çalışmalar yapılmasıdır. Cumhurbaşkanının ise tarafsız bir şekilde ülkeyi temsil etmesinin yanı sıra denetim görevine ağırlık vermesi amaçlanmaktadır. Böylece tarafsız bir cumhurbaşkanı, devlet yönetimindeki denetimle birlikte dengenin, adaletin, hesap verilebilirliğin ve şeffaflığın sağlanmasına katkıda bulunacaktır. Bu durum, toplumun devlete olan güvenini artıracaktır ki bu da olması gereken bir durumdur.

UDK 5.0'ın en önemli destekleyici unsuru teknolojidir. Denetimlerden elde edilen veriler, teknolojik ağlar aracılığıyla kaydedilecek ve denetim sonuçları anlık olarak görülebilecektir. Bu sayede rapor hazırlama ve toplantı yapma gibi zaman alıcı gereksiz prosedürlerin önüne geçilecektir. UDK 5.0'a göre denetimi gerçekleştirecek kurumun yetkilileri, siyaset, bürokrasi ve teknokrasi üstü, tam bağımsız ve tarafsız bir organizasyon içinde, denetim sırasında tam yetkili olmalıdır.

UDK 5.0, devlet yönetiminin en önemli vizyonlarından biridir. Yönetimsel denetim, devletlerin genellikle tercih etmediği bir denetim türüdür. Ancak bu model hayata geçirildiğinde büyük bir devrim yaratacaktır. UDK 5.0, devlet yönetimini başarıya ulaştıracak önemli bir kaldıraç işlevi görecektir.

Üretim 5.0

Sanayi devrimlerinden en fazla etkilenen alan üretimdir. Yeniliklerle hızla gelişen üretim, günümüzde hem robotik sistemlerin hem de ilkel yöntemlerin kullanıldığı, ayrıca dünya genelinde tek bir standartlaşmanın olmadığı bir durumdadır. Ülkelerin gelişim düzeyine bağlı olarak üretim teknikleri de farklılık göstermektedir.

Üretim, yalnızca bir ürünün ortaya çıkarılması süreci değildir. Bu süreç, fikir aşaması, planlama ve nihayetinde ürünün üretimi ile tamamlanır. Üretilecek ürünün pazarı artık dünya genelidir; dünya tek bir pazar haline gelmiştir. Bu durum, rekabetin oldukça yüksek seviyelere ulaşmasına neden olmaktadır.

Yeni çağda üretim planlaması ve üretim fikirleri büyük bir önem taşımaktadır. Yeni Dünya 5.0'ın üretim vizyonu, Üretim 5.0 ile yeni çağın üretim anlayışını ele almaktadır. Bu dönemde, insanlık odaklı yeni teknolojilerin geliştirilmesi öngörülmektedir. İnsanlığı geliştirecek, aynı zamanda dünyaya ve diğer canlılara saygılı bir üretim anlayışı benimsenmiştir. Üretimde teknolojik araçlar yardımcı bir rol oynamaktadır. Ağır ve çok ağır işlerde, robotik sistemler kullanılarak insan gücünün tehlikeye atılmadan üretim gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

Yeni teknolojilerin üretimdeki rolü, küresel ölçekte önemli bir itibar kazanacak ve yüksek gelirler elde edilmesine olanak tanıyacaktır. Yeni teknoloji geliştirmekten ziyade, mevcut teknolojilerin üretimi daha fazla tercih edilecektir. Üretim planlaması, üretim süreci kadar kritik bir öneme sahip olacaktır.

Üretim teknikleri, en düşük maliyetle en iyi sonuçları elde etmeye odaklanacak şekilde geliştirilecektir. Bu sayede üretim maliyetleri minimum seviyeye indirilecek ve ürünlerin erişilebilirliği artırılabilecektir. Kaliteyi koruyarak düşük maliyetle üretim yapanlar, rekabette öne çıkacaktır. Ayrıca, üretim süreçlerinde geçmişteki kadar yüksek kâr marjları beklenmeyecektir.

Üretim maliyetlerinin en büyük kısmını gümrük ve diğer vergiler oluşturmaktadır. Yeni dönemde, devletler üretim alanında rekabet etmeye başlayacak ve vergi avantajları ile üretimin kendi ülkelerinde gerçekleştirilmesini teşvik edeceklerdir. Katma değeri yüksek teknolojiler üreten ülkeler, süper güç olma yolunda önemli bir avantaj elde edeceklerdir.

Devletlerin ekonomik yönetimi, üretimle sıkı bir ilişki içindedir. İş gücü, enerji, tesis ve işletme maliyetleri, üretimin gerçekleştirilmesinde kritik bir rol oynamaktadır. Bu nedenle, devletler, ülkelerindeki maliyet kalemlerini düşürmek amacıyla enflasyonu kontrol altında tutmalı ve etkili bir ekonomi yönetimi uygulamalıdır. Özellikle nitelikli üretim yapan firmaların üretimlerini kendi ülkelerine çekmeleri büyük önem taşımaktadır. Ancak burada dikkat edilmesi gereken bir nokta, üretimin doğaya zarar vermemesi gerektiğidir. Aksi takdirde, zararları faydalarından fazla olan üretim tesislerinin ülkeye kabul edilmemesi gerekmektedir.

Yeni çağda üretimin önemi daha da artacaktır. Büyük şirketler, devletler kadar önemli bir konuma gelecektir. Bu dönemin en kritik üretim unsuru teknoloji olacaktır. Teknoloji üreten firmalar, yeni çağın süper güçlü şirketleri haline gelecek ve kendi alanlarında dünya

genelinde etkili olacaklardır. Devletler de bu tür şirketleri kendi topraklarına çekmek için çeşitli teşvikler ve kolaylıklar sunarak çaba gösterecektir. Ülkelerinde katma değeri yüksek nitelikli üretim yapan büyük şirket sayısı, devletin gücüyle doğru orantılı olacaktır.

Yalın Yönetim 5.0

Her devlet, yönetim faaliyetlerini sürdürebilmek için bir yönetim sistemine ihtiyaç duyar. Bu sistem, ülkenin kalkınması açısından kritik bir öneme sahiptir. Başarılı bir yönetim sistemi, ülkenin gelişimini ve toplumun refah seviyesinin en üst düzeye ulaşmasını kaçınılmaz kılar. Devletin uyguladığı yönetim sistemi genellikle bürokrasi olarak adlandırılır. Ancak ülkemizde bürokrasi, uzun süredir karmaşık ve gereksiz süreçlerden oluştuğu için ağır ilerleyen bir yapı olarak da tanımlanmaktadır.

Yeni Dünya 5.0'ın devlet yönetimindeki hızlı, yalın ve kalkınmadaki kritik rolünü temsil eden Yalın Bürokrasi 5.0, devlet yönetimini en az sayıda yönetim birimi, kamu kurumu ve personelle, en az süreç, yönetmelik ve talimatla yürütülmesidir.

Yalın yönetimin temel prensibi sadeliktir. En az girdiyle en yüksek çıktıyı elde etmeyi amaçlar. Bu yaklaşım, kaynakların dikkatli bir şekilde kullanılmasını ve bu kaynakların toplum üzerinde minimum etki yaratacak şekilde yönetilmesini öngörür. Devlet yönetimi faaliyetleri, toplumun finansmanı ile gerçekleştirilir. Dolayısıyla, eğer devlet yönetimi faaliyetlerinin maliyeti yüksek olursa, toplum ağır vergilerle karşılaşır. Yalın yönetimin en önemli avantajlarından biri, toplum üzerindeki vergi yükünü azaltmayı hedeflemesidir. Ayrıca, toplumun günlük yaşamında devletle ilgili konularda hızlı ve basit prosedürlerle işlerini halletmesini sağlamayı da amaçlar.

Yalın Bürokrasi 5.0, kamu kurumları, birimleri ve kuruluşlarıyla faaliyetlerini en az sayıda gerçekleştirmeyi hedefleyen bir optimizasyon anlayışıdır. Bu yaklaşım, bina, kurum ve insan sayısını en uygun hale getirerek sade, etkili, hızlı ve sonuç odaklı bir çalışma prensibini benimser. Yeni dönemde, büyük, hantal ve değişime dirençli bürokratik yapılar ortadan kaldırılacak; bunların yerini küçük, hızlı, sonuç ve performans odaklı, değişimlere kolayca uyum sağlayabilen yenilikçi bürokratik yapılar alacaktır. Bürokratik yapılar ve devlet yönetim organizasyonları, bu modele göre yeniden düzenlenmeli ve uyumlu hale getirilmelidir.

Merkez Anadolu Devlet Yönetimi Sistemi (MADYS), yalın bürokrasiye uygun bir devlet yönetim modeli sunmaktadır. MADYS, belirli yönetim ilkelerini statik olarak belirlerken, diğer tüm unsurları değişen dünya koşullarına uyum sağlayacak şekilde dinamik bir yapıda tasarlamıştır. Yalın Bürokrasi 5.0, MADYS'nin değişmez ilkelerinden biridir.

Yalın Bürokrasi 5.0, Denetimli Kuvvetler Ayrılığı İlkesinin uygulanmasını desteklemektedir. Bu ilke, üç erke denetim gücünün eklenmekte ve böylece devlet yönetiminin her aşaması yönetsel denetime tabi tutulmaktadır. Bu durum, devlet yönetimindeki olumsuzlukların, hataların, kötü uygulamaların, yolsuzlukların ve liyakatsizliklerin sona ermesi anlamına gelmektedir. Denetim, devlet yönetiminin doğal bir parçası haline getirilmelidir. Sürekli denetimler, devlet yönetiminin performansını artırarak, nihayetinde kalkınma ve refah seviyesinin yükselmesine katkı sağlayacaktır.

Yalın Bürokrasi 5.0'ın temel unsuru teknolojidir. Bu nedenle, sürekli faal olan dijital dönüşüm için ayrı bir birim veya kurum oluşturulmasına gerek yoktur. Her kurum, birim ve kuruluşun dijital olarak faaliyet göstermesi sağlanmalıdır. Eğer dönüşüm sürecini destekleyecek bir

birim gerekiyorsa, bu birim geçici olarak kurulabilir ve dönüşüm tamamlandığında tasfiye edilerek normal işleyişe dönülür.

Yalın Bürokrasi 5.0'ın sürdürülebilirliğini sağlayan en önemli kavram liyakattir. Liyakatli çalışanların varlığı, sistemin devamlılığı için gereklidir. Eğer sistemde bir sorun yaşanırsa, öncelikle liyakat değerlendirmesi yapılmalıdır.

Yalın Bürokrasi 5.0, modern devlet yönetim sisteminin bir ilkesidir. Bu ilkeyi benimseyen devletlerin kalkınması ve refah seviyesinin artması, onları yeni çağın süper güçleri haline getirebilir. Yeni çağın hızlı değişim ve gelişim dinamiklerine uyum sağlayabilecek yönetim sistemi yalnızca yalın bürokrasi ile mümkün olacaktır.

Yerel Yönetim 5.0

Devlet yönetiminde en çok tartışılan konulardan biri, merkezi ve yerel yönetim arasındaki yetki ve sorumluluk paylaşımıdır. Hangi konuların yerel yönetim, hangilerinin merkezi yönetim sorumluluğuna girdiği sıkça gündeme gelmektedir.

Yeni Dünya 5.0'ın taşra yönetimi vizyonunu temsil eden Yerel Yönetim 5.0, merkezi ve yerel yönetim arasında dengeli bir yetki dağılımı gerektiğini savunmaktadır. Bu yaklaşım, geçmişteki merkezi ve yerel yönetim ilişkisini tamamen reddetmektedir. Yerel yönetim hizmetlerinin merkezi yönetimde bir karşılığının olmaması, yetki ve sorumluluk karmaşasına yol açmaktadır.

Yetki ve sorumluluk karmaşasını iki ana başlık altında inceleyebiliriz:

1. Yetki Çatışması: Kanun, yönetmelik ve diğer düzenlemelerde hem merkezi hem de yerel yönetime tanınan yetkiler nedeniyle ortaya çıkan çatışmadır.
2. Yetki Belirsizliği: Kanun, yönetmelik ve diğer düzenlemelerdeki boşluklar nedeniyle, yetkinin ne merkezi ne de yerel yönetimde net bir şekilde tanımlanmadığı durumdur; bu da kimin yetkili olduğunu belirsiz hale getirir.

Yerel Yönetim 5.0 çerçevesinde öncelikle Yerel Yönetim Hizmetleri Bakanlığı'nın kurulması gerekmektedir. Bu bakanlık, yerel yönetimlere bağlı işletme iştirakleri, fen işleri ve itfaiye müdürlüğü gibi birimlerin tek bir çatı altında yönetilmesini sağlayarak, yerel yönetimlerin özellikle temel ve altyapı hizmetlerinde merkezileşmesine olanak tanıyacak ve sosyal alanlarda daha fazla hizmet sunmalarını kolaylaştıracaktır. Yeni dönemde yerel yönetimlerin sosyal boyutu daha da ön plana çıkacaktır. Altyapı hizmetleri gibi temel hizmetlerin tüm il, ilçe ve yerleşim yerlerine tek elden sunulması, parçalı hizmet sunumuna göre kamu adına daha fazla tasarruf sağlanması anlamına gelecektir. Ayrıca, satın almaların tüm yerel yönetimleri kapsayacak şekilde merkezi bir şekilde gerçekleştirilmesi, birim maliyetlerin düşmesine ve kamu kaynaklarının önemli ölçüde tasarruf edilmesine yol açacaktır.

Yerel Yönetim 5.0 ile birlikte insan odaklı süper akıllı şehirler inşa edilecektir. Teknolojinin desteğiyle yerel yönetim birimleri daha ileri düzeyde hizmetler sunma kapasitesine sahip olacaktır. Merkezi yönetimle olan iletişim, tamamen teknoloji aracılığıyla anlık veri akışı sağlanacak şekilde düzenlenecektir.

Yerel Yönetim 5.0 vizyonu, bir devletin siyasi etkilerden bağımsız bir yapılandırma modeli olmalıdır. Zira siyasi nedenlerle farklı partilere mensup kurumlar arasında yaşanabilecek çatışmalar, hizmetlerin sağlıklı bir şekilde sunulmasını engelleyebilir ve toplumun zarar görmesine yol açabilir. Bu nedenle, Ulusal Denetim Kurumu'nun denetim süreçlerinde titiz davranması ve yetki aşımında bulunan ya da aşma niyetinde olan kurumlara en ağır yaptırımları uygulayarak sınırları net bir şekilde belirlemesi gerekmektedir. Hiçbir kurum, yetki aşımında bulunmamalıdır.

Yerel Yönetim 5.0, "Fonksiyonel Şehirler" anlayışıyla her şehre belirli bir fonksiyon atfedilmesi gerektiğini vurgular. Bu yaklaşım, şehirlerin tarım, turizm, hizmet, sanayi gibi

çeşitli alanlarda gelişimini destekleyerek yerel düzeyde kalkınmayı teşvik eder. Yerel kalkınmalar, genel olarak ülkenin kalkınmasına katkıda bulunacaktır.

Yeni Dünya 5.0, yerel yönetimlerin sosyal hizmetler alanında daha fazla çaba göstermesi gerektiğini öne sürmektedir. Temel altyapı çalışmalarının merkezileştirilmesi, hem kamu tasarrufu sağlamak hem de kamu yararını gözetmek açısından büyük bir önem taşımaktadır.

Yönetici 5.0

Yönetim bilimi, insanlık tarihinin en eski bilim dallarından biridir ve yöneticilik, bu bilimin en önemli unsurlarından birini oluşturur. Bu nedenle, yöneticilik de yönetim kadar kritik bir öneme sahiptir. Zira etkili bir yönetim sisteminde kötü bir yöneticinin varlığı, başarısızlıkla sonuçlanabilir. Öte yandan, kötü bir yönetim sisteminin başında iyi bir yöneticinin bulunması, kesin bir başarı garantisi sunmasa da başarı olasılığını artırabilir.

Yeni Dünya 5.0'ın en önemli dönüşümlerinden biri, yönetim ve yönetimle ilgili kavramlardır. Yöneticilik, bu kavramlar arasında en belirleyici olanıdır. Yönetici 5.0 vizyonuna göre, günlük yaşamda değişimi sağlayacak unsurlardan biri yöneticilerdir. Çünkü toplumsal değişimi gerçekleştiren organizasyonlar, yöneticiler tarafından yönetilmektedir. Bu yöneticiler, dünyanın evrimini, gelişimini ve insanlık için faydalı projelerin hayata geçirilmesini sağlamaktadır.

Yönetici 5.0'a göre, bir yöneticinin üç temel görevi bulunmaktadır:

1. İyi bir yönetim sisteminin kurulması: Yöneticisi olduğu organizasyonda başarıyı sağlayan ve sağlıklı bir şekilde işleyen yönetim sisteminin oluşturulması, yöneticinin sorumluluğundadır.
2. Liyakat odaklı atamalar yapmak: Yönetici 5.0'ın en önemli görevlerinden biri, yönetiminden sorumlu olduğu organizasyonda atamaları liyakat esasına göre gerçekleştirmektir.
3. Organizasyonun başarısını temin etmek: Yöneticinin en temel görevlerinden biri, yönettiği organizasyonu hedeflerine ulaştırarak başarılı bir yapı inşa etmektir.

Yönetici 5.0 perspektifine göre, yöneticilerin yeni çağda en çok faydalanması gereken alan, yönetimi teknoloji ile entegre etmektir. Teknolojinin yer almadığı bir yönetim anlayışı başarılı olamaz. Dahası, yeni dönemde teknoloji, yönetimin sadece bir yardımcı aracı değil, aynı zamanda önemli bir parçası haline gelecektir. Yönetimin diğer önemli bir unsuru ise denetimdir; bu konu geçmişte sıklıkla göz ardı edilmiştir. Yönetici 5.0 vizyonuna göre, yöneticilerin yönetsel denetimi kurmaları gerekmektedir. Denetimden elde edilen veriler, organizasyonun daha ileriye gitmesine katkı sağlamalıdır.

Yönetici olabilmek için eğitim almak ve ardından deneyim kazanmak şarttır. Ancak başarı için bu iki unsur yeterli değildir. İyi bir yönetici, hayata dair bir bakış açısına ve duruşa sahip olmalıdır. Ayrıca, kişisel gelişimi sürekli olarak önemseyen bir yaklaşım benimsemelidir; bu nedenle yaşam boyu öğrenmeyi ilke edinmelidir.

Yönetici olabilmek için yalnızca lisans düzeyinde eğitim almak yeterli değildir. Lisans eğitiminin yanı sıra, kişisel ve teknik birçok eğitim de alınması gerekmektedir.

Yönetici 5.0'a göre, iyi bir yönetici, global özellikler taşıyan bir liderdir.

Glokalleşme (Küryerelleşme)

Küreselleşme ile tek bir pazar haline gelen dünyada, global düşünerek yerel hareket edebilmek yöneticiler için önemli bir ilke haline gelmiştir. Bu yaklaşım, rekabette önemli avantajlar sağlarken, aynı zamanda dünya vatandaşı olmanın elde ettiği kazanımları da

beraberinde getirecektir. İŖte bu noktada, yerel hareket etme yeteneği ile küresel düşünme becerisinin birleşiminden "glokalleşme" (glocalization) kavramı ortaya çıkmıştır.

Yerel kalmayı ve küresel olmayı tanımlayan bu terim, İngilizce "global" ve "local" kelimelerinin ilk üç ve son üç harfinin birleştirilmesiyle oluşturulmuştur. Sadece küresel düşüncenin yeterli olmadığı, bunun yerel hareket tarzı ile birleştirilmesinin bir zorunluluk olduğu bilinciyle hareket edildiğinde, geçmiş deneyimlerden elde edilen önemli bir başarı verisi ortaya çıkmaktadır. Bu veriler doğrultusunda, "küreselleşme" (global) ve "yerelleşme" (local) kavramlarının birleşimi olarak glokal terimi literatürdeki yerini almıştır.

Yönetici 5.0 vizyonu, küresel bir perspektife sahip olup yerel düzeyde etkili hareket eden, teknolojiyi sürekli olarak geliştiren ve organizasyonunu hedeflerine ulaştıran başarılı bir yönetici profilini temsil eder. Bu vizyon doğrultusunda hareket eden yöneticilerin, yeni çağda başarı sağlayacaktır.

Yönetim 5.0

Yeni çağın başlamasıyla birlikte hayatın birçok alanında önemli değişiklikler yaşanacak. Bu değişimlerin en belirgin olduğu alanlardan biri, dünyanın en eski bilimlerinden biri olan yönetimdir. Yönetim 5.0 ile birlikte, insanın değil, insanlığın merkezde olduğu bir yönetim anlayışının yeniden tanımlanması bekleniyor ve bu durum, yönetim biliminde bir dönüm noktası yaratabilir.

Yönetim 5.0, insanlığı temel alan bir yaklaşım sunmaktadır. Bu yaklaşım, sürdürülebilirlik, doğaya, dünyaya ve tüm canlılara saygı gösterme, insani değerlere önem verme ve insanlığın gelişimini hedefleme gibi unsurları içermektedir. Bu anlayış, bugüne kadar sergilenen ve yalnızca bireyi bencilce merkez alan yaklaşımlardan oldukça farklıdır.

Şimdiye kadar insanı merkez alan yaklaşımların doğaya, dünyaya ve diğer canlılara verdiği zararlar açıkça ortadadır. İklim değişiklikleri, büyük ölçekli düzensiz göçler, su kıtlığı, çevre kirliliği gibi sorunlar, mevcut yönetim anlayışının birer sonucudur. Bu olumsuz sonuçlardan en çok etkilenen yine insandır; insan, kendi eylemleriyle kendisine zarar vermiştir. Böyle bir durum varken, değişim gerekliliği tartışmasızdır; gelecekte daha fazla zarar görmemek için bu değişimin şart olduğu açıktır. Sorunlara yalnızca sorun odaklı çözümler bulmak yeterli olmayacaktır. Eski anlayış devam ettikçe, insanı merkez alan yönetim anlayışı sürdükçe yeni sorunlar ortaya çıkacaktır. Bu nedenle, anlayışın değişmesi kaçınılmazdır. Önceki yönetim yaklaşımlarını geride bırakmak bu açıdan büyük önem taşımaktadır. Yönetim 5.0, geçmişteki yönetim anlayışlarını terk ederek insanlığı odağına alarak hareket eder. İnsanlık kavramı, doğa, dünya, diğer canlılar, çevre, sürdürülebilirlik ve doğal kaynaklara saygı gibi birçok önemli unsuru içerir. Yönetim, bu unsurları dikkate alarak çalışmalarını yürütecektir. Dünyanın yalnızca insandan ibaret olmadığını, tüm canlı ve cansız varlıklara saygı gösterilmesinin gerekliliği zaten ortadadır. Ancak insan, zamanla hırsına yenik düşerek yalnızca kendini öncelikli görmesi sonucunda dünya bu hale gelmiştir. Yeni Dünya 5.0 anlayışı, bu bencil düzeni köklü bir şekilde değiştirerek taze bir perspektif sunacaktır.

Pandemiyle birlikte dünyada yeni bir dönem başladı. Bu dönemde oyunun kuralları değil, oyunun kendisi değişecek. Bu durum, dünyada yepyeni bir sayfanın açılmasına yol açacak. Kavramlar ve tanımlar köklü bir şekilde değişecek ve bu yeni haliyle bizleri farklı bir dünya bekliyor olacak. Bu nedenle, endüstri 5.0'ın bu yönü "Yeni Dünya 5.0" olarak adlandırılacak. Yeni dünyanın en önemli özelliği, insanlığı merkezine almasıdır. Bu yönüyle Toplum 5.0'dan ayrılmaktadır; çünkü Toplum 5.0 insanı merkez alırken, Yeni Dünya 5.0 tüm insanlığı odağına alır. Aralarında önemli farklar bulunmaktadır: Biri bencilce insanı ön plana çıkarırken, diğeri insanı da kapsayan daha geniş bir perspektife sahiptir. Bu anlayış, hayatın her alanındaki tanımlarda sadece değişim değil, aynı zamanda anlayışın da farklılaşmasına neden olacaktır. İnsanı doğa ile rakip olarak gören yaklaşım, yerini insanı doğanın bir parçası olarak gören bir anlayışa bırakacaktır. Böylece dünya daha yaşanabilir bir yer haline gelecektir.

Yönetim 5.0, insanlığı her alanda merkezine alarak daha bilinçli bir yaklaşım geliştirecektir. Bu farkındalıkla yönetilen her organizasyon, daha fazla katma değer ve fayda üretecektir.

Sonuç olarak, Yönetim 5.0, yalnızca tanımsal bir değişim değil, aynı zamanda yeni bir yaklaşım sunmaktadır. Bu yaklaşımın temelinde yönetimin insanlık odaklı olması yatmaktadır. Yönetim ilkeleri, bu merkez etrafında şekillenecek ve sadece insana değil, dünyaya karşı da saygı ve koruma anlayışıyla hareket edilecektir. Böylece, tüm canlıların sağlıklı bir dünyada sürdürülebilir bir şekilde yaşaması sağlanacaktır.

Kaynaklar:

<https://nttdata-solutions.com/tr/blog/endustri-5-0/>

<https://www.koclukmerkezi.com/toplum-5-0/>

Meral Çalış Duman, Toplum 5.0: İnsan Odaklı Dijital Dönüşüm, Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi

<https://turk.net/blog/endustri-5-0-nedir/>